

משרד הרווחה
והשירותים החברתיים

חוזר המנהל הכללי

הודעות • הוראות • החלטות • מידע

ס"ח 184

ניסן תשס"ח

אפריל 2008

תוכן העניינים

=====

3	דבר המנכ"ל
5	1. מינויים
5	2. מינוי חוקרי משמעת לעובדים סוציאליים לפי חוק העובדים הסוציאליים התשנ"ו - 1996
5	3. הנחיות להרשמה למעונות יום ומשפחתונים לנשים עובדות לשנת הלימודים תשס"ט
8	4. הגשת המלצות למועמדים לקבלת פרס "קרן סביל לקידום המפתנים"
12	5. מערכת המסגרות - רענון
13	6. שרות טלמסר - עדכון
	7. השתתפות הממשלה במימון שירותי הרווחה ברשויות המקומיות - הוראה 1.2 (עדכון)
	8. תאורי משרות במחלקות לשירותים חברתיים - הוראה 2.4 (עדכון)
	9. הנהלים להפניית לקוחות המחלקות לשירותים חברתיים לועדה המחוזית המשותפת למשרדי הרווחה והשירותים החברתיים והבריאות בנושא הערכת פוטנציאל המסוכנות באלימות במשפחה - הוראה 3.39 (עדכון)
	10. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 - הוראה 5.19 (עדכון)
	11. מדיניות הטיפול בנפגעי התמכרויות - הוראה 11.1 (חדשה)
	12. תקצוב רשויות מקומיות בשרותי הרווחה - אמות מידה - הוראה 16.2 (עדכון)
	13. מדיניות הטיפול בנערות וצעירות - הוראה 17.1 (עדכון)
	14. חוברת תעריפים

לבעלי אוגדני תע"ס

יש להפריד דפי הוראות התע"ס בסוף החוזר,
להדקם ולתייכם באוגדן התע"ס בפרק המתאים.
את חוברת התעריפים יש לתייק בשלמותה
בתחילת האוגדן.

אל: ראשי ערים, ראשי המועצות המקומיות, ראשי מועצות איזוריות
עובדי המשרד,
עובדי המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות,
עובדי המסגרות השונות ע"י המשרד

מכובדי,

אנו נמצאים בעיצומן של ההכנות לקראת חג האביב, חג הפסח.
החג מביא עימו שימחה מחד וחושך בעיות רבות מאידך, במיוחד בכל הנוגע לצרכים
אישיים ולבטחון תזונתי, לרבות ההכנות לחג. למעשה כל חג, בכל עדה או דת, פותח
את פצעי המחסור בעוצמה רבה יותר מאשר בימות החול.

הועדה הבינמשרדית אשר עסקה בסוגיית "אחריות המדינה להבטחת הביטחון
התזונתי של אזרחיה" סיימה עבודתה.
ביום שני ה-31/3/08 הוגש הדו"ח לשר הרווחה, ח"כ יצחק הרצוג, אשר בדבריו אימץ
וקיבל את מסקנותיו והמלצותיו.
הדו"ח מצוי באתר המשרד וראוי ונכון לעיין ולקרוא בו.
לדעתנו, הדו"ח משקף איזון בין הצורך לספק מזון באופן ישיר לנזקקים לבין הצורך
לתת מענה אוניברסלי לאוכלוסיות הנזקקים, תוך שמירה על עקרונות מדינת הרווחה
המודרנית.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים בוקר והותקף שנים רבות על כי שיטת
ההשתתפויות הקיימת (25%) פוגעת ביכולתן של רשויות חלשות-ארגונית וכלכלית -
לספק שירותים וכן לפתחם.

אנו עושים מאמצים רבים לשנות מדיניות זו ולאפשר שוויון תוצאתי ולא שוויון
תיאורטי.

לאחרונה הושגה פריצת דרך בתהליך זה כאשר משרד המשפטים והיועץ המשפטי
לממשלה שוכנעו כי במבחני התמיכות (למטרת מיגון, שיפוץ וצידוד מועדונים לזקנים)
יקבע שיעור באופן שונה בין רשויות הנמצאות באשכול 1-4, 10% רשויות באשכול 6-
5 וכל שאר הרשויות ישתתפו בשיעור של 25%.
בימים אלו שוקד המשרד על שינויים במבחני התמיכה אשר יביאו לביטוי מדיניות זו.

בתאריכים 4/9-8-7-6 בימים א'-ה' התקיים תרגיל ארצי רב היקף אשר עסק במוכנות העורף בשעת חירום.

התרגיל כלל משרדי ממשלה, פיקוד העורף ורשויות מקומיות. משרדנו לקח חלק פעיל בתרגיל זה. עיקר פעילותנו נסובה סביב מתן מענים לאוכלוסיות המיוחדות במסגרות ובמעונות, סיוע לרשויות בהתמודדותן עם אוכלוסיות מיוחדות - הנמצאות בקהילה. כמו כן, הדרכה, סיוע והכוונה הנוגעת לטיפול בכלל האוכלוסייה.

המשרד יפיק לקחים ויפנים את השינויים הנדרשים לצורך שיפור הכוננות.

סבור אני כי אל לנו לשקוט וכי עלינו לפעול להגברת המוכנות בכל עת ובמלוא הרצינות.

ברצוני להודות למר מנחם וגשל, המשנה למנכ"ל ומר אלי בן דוד, מנהל אגף הביטחון וצוותיהם שעסקו בניהול התרגיל ולכל מנהלי האגפים, המחוזות וצוותיהם שפעלו בשטח והבטיחו את התנהלותו התקינה של התרגיל.

עובדי הרווחה בעיר שדרות ויישובי עוטף עזה, נקראים לכל אירוע ומצויים בחוד החנית של צוותי החירום ביישובים אלה. לאור מצב החירום המתמשך בעיר שדרות ויישובי עוטף עזה ולאחר מפגש של השר ושלי עם העובדים, הורינו לתגבר את תנאי העובדים ביישובים אלה בשעות נוספות, כונניות, קריאות פתע וקילומטראז'. ברצוני לחזק בשנית את עובדי הרווחה בעיר שדרות וביישובי עוטף עזה ולברך אותם בברכת יישר כוח על פועלם ועל מלאכתם.

בפתחו של חג הפסח, ברצוני לאחל לכם ולבני משפחותיכם חג אביב שמח וחופשת פסח מהנה.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

ח' בניסן תשס"ח

13 באפריל 2008

1. מינויים

=====

מור אפי ברזור נבחר במכרז פנימי למנהל השירות מבחן לנוער.

2. מינוי חוקרי משמעת לעובדים סוציאליים לפי חוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו - 1996

=====

שר הרווחה והשירותים החברתיים, ח"כ יצחק הרצוג, חתם ביום י"ח בטבת התשס"ח (27.12.07) על כתב מנוי לעובדים שישמשו כחוקרי משמעת, לפי חוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו.

מרגע החתימה על כתב המינוי, יכולים העובדים שמונו לחוקרים לקבל תיקי משמעת של עובדים סוציאליים לשם ביצוע בירור משמעת.

העובדים שמונו הם:

אליצור בלום ת.ז. 6854020

יורם אזולאי ת.ז. 51540243

מאיר הרמתי ת.ז. 30672315

שרה אשכנזי ת.ז. 3454097

שאול צור ת.ז. 43331453

3. הנחיות להרשמה למעונות יום ומשפחתונים שנה"ל תשס"ט

=====

מועדי ההרשמה:

- ההרשמה תתקיים בין התאריכים: 11/4/08 - 23/3/08

- בתקופת ההרשמה חובה לרשום את כל הילדים (חדשים וממשיכים) למעון/משפחתון בין התאריכים 4/5/2008 - 31/5/2008 יתקיימו ועדות קבלה במעונות/משפחתונים שבהם מספר הנרשמים היה גבוה מהתפוסה המאושרת.

- חובה לדון בועדות הקבלה גם בילדים חדשים וגם בילדים ממשיכים.
- חובה להעביר בדחיפות למחוזות את הבקשות לאישור כיתת גן לשנת הלימודים תשס"ט.

נהלי הרישום:

- יש לפעול על פי חוברת ההנחיות להרשמה לשנת לימודים תשס"ט.
- בעת ההרשמה, ההורים נדרשים להציג תלוש שכר לחודש פברואר 2008.

דמי רישום:

- 255 ש"ח - ילדי אמהות עובדות
- 125 ש"ח - ילדי עולים חדשים
- 125 ש"ח - לילדים המופנים ע"י המחלקות לשירותים חברתיים, לילדים במסגרת תוכנית סיוע לאמהות חד הוריות וילדים במסגרת תוכנית סיוע נקודתי לאמהות נשואות.
- דמי הרישום יוחזרו להורים במידה והילד לא יתקבל למעון על בסיס ההחלטה של ועדות הקבלה.
- דמי הרישום לא יוחזרו להורים במידה והרישום יבוטל ע"י ההורים.

מקדמה:

- המקדמה בסך 497 ש"ח תשולם עד לתאריך 200810/7 / ותקוזה מהתשלום הראשון.
- המקדמה לילדי כיתות גן תיגבה עד לתאריך 2008/5/10.
- הורים אשר יודיעו בכתב על ביטול רישום ילדיהם עד לתאריך 2008/7/31 - זכאים להחזר המקדמה.
- ביטול הרישום לכתות גן אינו מזכה את ההורים בהחזר המקדמה.

גיל רישום:

- למעון ולמשפחתון יתקבלו ילדים אשר נולדו החל מ- 1.12.05.
- בשנת לימודים תשס"ט בלבד יתקבלו למעון גם ילדים ממשיכים שנולדו החל מ- 28.12.2004.

- ילדים שנולדו לפני 1.1.2005 יתקבלו למעון, על בסיס מקום פנוי, אך לא יהיו זכאים להשתתפות המשרד בדמי ההחזקה.
- ילדים מעוכבי התפתחות שנולדו החל מ- 01/11/2004 יתקבלו למעון בצרוף אישורים מהיחידה להתפתחות הילד.
- למעון או למשפחתון יתקבלו תינוקות מתחת לגיל שישה חודשים בצירוף אישור רפואי לגבי בשלותו ובריאותו של התינוק.

סדר קדימויות לקבלת ילדים

בכיתת הפעוטות (24 חד' - 36 חד') תינתן קדימות בקבלת הילדים בגילאים אלו על פני ילדים ממשיכים בוגרים יותר.

דמי החזקה:

- המחיר המרבי לתינוק/פעוט במסגרת נקבע על פי "צו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירים מרביים במעונות יום ומשפחתונים)". צו זה מתפרסם מידי שנה בתחילת שנת הלימודים. בצו נקבעו שתי רמות מחירים: מחיר לתינוק ומחיר לפעוט.
- תינוק: מי שנולד אחרי 31.5.2007.
- פעוט: כל מי שאינו תינוק.
- במסגרת מדיניות המשרד, יינתן סיוע ממשלתי בדמי ההחזקה של הילד במעון/משפחתון לאוכלוסיות העומדות בקריטריונים לזכאות בהתאם לטבלאות שכר הלימוד אשר יפורסמו בסמוך לפתיחת שנה"ל תשס"ט.

ביטוח ילדים במעון יום

- הארגון מחויב לבטח את ילדי המעונות בפוליסת ביטוח תאונות אישיות ביחס לשעות השהייה במעון ושעות ההגעה והחזרה הביתה.

ביטוח ילדים במשפחתונים

- הילדים יבטחו על ידי הגורם המפעיל- רשות מקומית/זכיון, בפוליסת ביטוח תאונות אישיות ביחס לשעות השהייה במשפחתון ושעות ההגעה והחזרה הביתה.
- מנהלת המשפחתון תבטח עצמה בביטוח צד ג'.

בקרת נתונים של ילדים מסובסדים:

- במהלך שנת הלימודים יידרשו הורים זכאים להציג למשרד תלוש שכר נוסף לפיו תעודכן דרגת הזכאות מחדש. המשרד יפרסם פרטים הן לגבי אופן הגשת תלושי השכר והן לגבי ההורים שיידרשו לכך.

תאריך פתיחת שנת הלימודים תשס"ט במעונות יום ובמשפחתונים - 1.9.2008

תאריך פתיחת שנת הלימודים תשס"ט במעונות אמונה - 31.8.2008

תאריך פתיחת שנת הלימודים תשס"ט במעונות יום במגזר החרדי - 27.8.2008

4. הגשת המלצות למועמדים לקבלת פרס "קרן סביל לקידום המפתנים"

=====

קרן סביל לקידום המפתנים בישראל, הוקמה בשנת 1980 מעזבונה של משפחת סביל.

הקרן שמה לה למטרה לקדם המפתנים בישראל באמצעות מתן פרסי הצטיינות. אנו שמחים להודיעכם כי נאמני קרן סביל לקידום המפתנים, החליטו גם השנה להעניק פרסים כספיים ותעודות הערכה לשנת התשס"ו בתחומים שונים:

תחומי הפרסים ותעודות ההערכה בשנת התשס"ו הם:

1. המפתן המצטיין.
2. עובד מפתן מצטיין.
3. חניך מפתן למופת.
4. בת שירות לאומי המצטיינת במפתן (תעודת הערכה).

הקריטריונים להענקת הפרסים יהיו כדלהלן:

ה"מפתן" המצטיין:

ניתן להמליץ על:

- * מפתן בשנה ההרביעית לפעילותו.
- * מנהל המפתן המשמש בתפקידו זו השנה הרביעית.
- * עברו 4 שנים מאז זכה המפתן בפרס המפתן המצטיין.

הפרס יוענק עבור:

- * קיום עבודת צוות בגישה שיקומית - טיפולית - חינוכית.
- * בניית תכניות עבודה אישיות לחניכים בתחומי התיפקוד השונים: חברתי, רגשי, לימודי ומקצועי.
- * ביצוע תכניות או פרויקטים חדשניים ו/או יצירתיים - מפתן פורץ דרך.
- * הארכת יום הפעילות במפתן.
- * ביקור סדיר של החניכים.
- * סדנאות יצרניות.
- * הגשת חניכים למבחני סיווג מקצועי.
- * יזמות עסקית.
- * התנדבות ותרומה שוטפת לאורך השנה של חניכי המפתן ליחידים או קבוצות נזקקות בקהילה.
- * יוזמה ומעורבות המפתן בפרויקטים בקהילה ברמת שכונה ויישוב.
- (למשל: יום הנוער ביישוב, הכנת במה ליום העצמאות, מבצעי נקיון ושיפור פני השכונה וכדומה).
- * שימוש במסגרות (מועצות, ועדות) לשם העצמה, יוזמה ומנהיגות של בני נוער, תוך שיתוף החניכים בתהליכים והחלטות במפתן, פיתוח של כללים חברתיים, יסודות דמוקרטיים וקבלת אחריות על החלטות שמתקבלות.
- * תרומה יוצאת דופן למען מפתנים אחרים.
- * טיפול ואסתטיקה של המרחב הפיזי במפתן.
- * דימויו של המפתן בקהילה המקצועית הסובבת אותו.
- * ביצוע פרויקטים למניעת אלימות לשנת תשס"ח.

עובד "מפתן" מצטיין:

פרסים מוענקים לעובדים בשנה הרביעית לפחות לעבודה במפתן.

הפרסים יוענקו עבור:

- א. ביצוע התפקיד בשיטות ייחודיות ו/או יצירתיות.
- ב. פעילות יוצאת דופן מעבר לשעות העבודה ומעבר לאחריות המוגדרת.
- ג. ייזום והובלה של פרויקטים הראויים להפעלה גם במפתנים אחרים.
- ד. הגשת סיוע יוצא דופן לחניכים או לחברי צוות.
- ה. קיום קשר עם משפחות החניכים מעבר לנדרש.

- ו. הפעלת יוזמות לפיתוח שירותים ליחידים וקבוצות בקהילה.
- ז. היותו שותף להובלת תהליכי שינוי במפתן.
- ח. יכולת יוצאת דופן ליצירת קשר עם החניכים במפתן.
- ט. יכולת יוצאת דופן לסייע לחניך לעבור תהליך שינוי.
- י. יכולת יוצאת דופן לעבוד בצוות תוך יצירת אקלים חיובי.

חניך "מפתן" למופת

פרסים מוענקים לחניכים ששהו לפחות שנתיים במפתן עבור:

התייחסות ופעולות במסגרת המפתן:

- * התנהגות מסייעת.
- * פעילות למען הזולת.
- * יוזמה ויצרנות.
- * תהליך שינוי משמעותי בתחומי התפקוד השונים.
- * פעולות מחוץ לכותלי המפתן הקשורות לפעילות ולפרוייקטים המבוצעים בתוך המפתן או מחוצה לו.

קבלת אחריות מיוחדת:

- * סיוע בהתנדבות לחניך/תלמיד נזקק בקהילה או לחבר במפתן.
- * התנדבות לסייע למשפחת חניך או לחברי קבוצה נזקקת בקהילה.
- * שיתוף פעולה עם ההנהלה במפתן בהצעת שיפורים והטמעתם.
- * השקעה והתמדה בתהליכי למידה.

תעודת הערכה לבת שירות לאומי המצטיינת ב"מפתן":

תעודת הערכה תוענק לבת שירות לאומי עבור:

- * ביצוע משימות חינוכיות וטיפוליות ייחודיות.
- * מסירות ואחריות רבה בביצוע המשימות המוטלות עליה.
- * יוזמה ויצירתיות בלקיחת תפקידים במפתן ומחוצה לו,
- למען קידומה של תכנית המפתן, מעבר לשעות הפעילות הרגילות במפתן.
- * הצלחה יוצאת דופן בשיקומם של חניכי המפתן.

הגשת המלצות למועמדים לקבלת פרס קרן סביל:

המלצות של מועמדים לפרסי הקרן ישלחו למזכירות הקרן בדואר אלקטרוני או ב-8 עותקים ברורים ומודפסים.

1. להמלצה לקבלת פרס מפתן מצטיין, יצרף המפקח מסמך אשר ישקף עמידתו של המפתן בקרטיונים לקבלת הפרס. בין היתר יכלול המסמך נתונים כמו:
  - ממוצע ביקור סדיר ע"פי חודשים בשנת הלימודים הנוכחית
  - ריכוז הכנסות מעבודת הסדנאות לשנה האחרונה
2. בהמלצות יהיה רשום הנושא, שם הממליץ ותאריך ההגשה, שם המועמד ומספר שנות עבודתו במפתן.
3. ההמלצה תיכתב בסגנון ברור ותכלול התייחסות מפורטת לכל הקריטריונים של המועמד המפורטים בחוזה, שבגינם הוא מוצע לקבלת הפרס.

רשאים להגיש הצעות:

כל אדם שלו הנתונים המאפשרים הגשת הצעה מנומקת, לרבות עובדי השירות לשיקום נוער, עובדי מפתנים/מית"רים, חניכים וכן עובדי הרשות המקומית.

מועד אחרון למשלוח הצעות:

המלצות על המועמדים יש לשלוח עד כה' בניסן תשס"ח, 30.4.2008

סיור נאמני הקרן:

הוועדה תקיים סיורים במפתנים המומלצים. הסיורים יתקיימו במהלך חודש מאי 2008. העובדים המומלצים יוזמנו לפגישה עם חברי הוועדה.

הכרזת הזוכים בפרסים:

הכרזת הזוכים תתקיים בכנס הארצי של עובדי המפתנים והמית"רים.

מען למשלוח הצעות:

משרד הרווחה והשירותים החברתיים - השירות לשיקום נוער - מזכירות "קרן סביל לקידום המפתנים", ת"ד 1260 ירושלים, מיקוד 91012.

5. מערכת המסגרות - רענון

=====

טופס דווח דינו ככל הוראת תשלום או המחאה ויש להתייחס להוראות בהתאם.

אי לכך, ועל מנת להסיר כל ספק:

א. אין להעביר לעיבוד טופס דווח שאינו חתום ע"י המסגרת ו/או הרשות המקומית ו/או הפיקוח או הנהלת השרות, כולל תאריך החתימה. הכל לפי ההוראות היחודיות לאותו טופס. טופס שאינו חתום כנדרש - יוחזר.

ב. לא תתקבלנה בקשות טלפוניות באגף לשרותי מידע וענ"א לתיקונים על-גבי טופס הדווח. בכל מקרה של צורך בתיקון - יוחזר הטופס לעריכה מחדש.

ג. טופס שיימצא שגוי - יוחזר, בצרוף הסבר על מהות השגיאה.

ד. לא יתקבל טופס כשהוא מחוק במחיקון (טיפקס) או כתב על כתב. במקרה של טעות - לערוך טופס אחר במקומו.

ה. לא יתקבל טופס כאשר חסרים בו פרטים, וכן כאשר יש בו נתון שאינו נוגע לענין הטופס.

ו. הקפדה מיוחדת תהיה על רישום מדוייק המשפיע על התשלום, כגון: תאריכי קליטה או עזיבה, סכומי הכסף, סעיפי תקציב ותעריף. יש להקפיד במיוחד על רישום מספר הזהות מתוך תעודות הזהות - 9 ספרות.

ז. תאריך קליטת טופסי השמה למסגרת

טופסי ההשמה למסגרת יש לשלוח באופן שוטף. טפסים שיגיעו עד ל-5 לכל חודש יקלטו לעיבוד של החודש הקודם. טפסים שיגיעו לאחר תאריך זה יועברו לתשלום לחודש שלאחריו.

6. שרות טלמסר - עדכון

=====

החל מ- 10.4.2008 שונו מספרי הטלפון של שרות הטלמסר. להלן העדכונים:

<u>מספר הטלפון</u>	<u>הנושא</u>	<u>השרות</u>
03-6066477	תעריפים	ארגון ומינהל
03-6066590	רישום עובדים סוציאליים	ארגון ומינהל

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 1.2 (הוראה 2 לפרק 1 בתע"ס) מס' עמודים: 19

תאריך תחולה: 1.4.2008 תאריך פרסום: ח' בניסן תשס"ח
13 באפריל 2008

השתתפות הממשלה במימון שירותי הרווחה ברשויות המקומיות

=====

1. כללי

- 1.1 ההוראה הזאת באה במקום הוראה 1.2 מתאריך 5.2.2004.
- 1.2 הוראה זו באה להסדיר את העקרונות והנהלים לפיהם משתתף משרד הרווחה והשירותים החברתיים במימון שירותי הרווחה ברשויות המקומיות.
- 1.3 הסדר זה סוכם עם משרד האוצר, משרד הפנים ומרכז השלטון המקומי ועיקרו פורסמו בחוזר המנכ"ל בתאריך 6.2.74.

2. הגדרות

- 2.1 הוצאות רווחה - הוצאות המוכרות ע"י משרד הרווחה והשירותים החברתיים לצורך השתתפותו.
- 2.2 דיווח - דיווח המתקבל במערכת הממוחשבת, על פי תקצירי הרשויות

המקומיות, טופסי "השמה במסגרת" והוראות תשלום אחרות;
או דיווח ידני שערכה הרשות המקומית לפי הנחיות המשרד, בהוראה
1.18 בתע"ס ומוגש למחוז;

2.3 סיווג - שיעור ההשתתפות של המשרד בהוצאות רווחה של הרשויות
המקומיות הוא 75%, במסגרת התקציב/הקצבה לרשות.

2.4 פרט תקציבי - פרט, במסגרת חוק התקציב או פרט-הקצבה, שלו
מספר סידורי וסכום, וגוף מוסמך החליט להכלילו בתקציב המאושר
או בהקצבה שאישר המחוז;

2.5 פרט תקציבי מוכר - פרט בתקציב המחלקה לשירותים חברתיים
המבטא נושא בתחום האחריות של משרד הרווחה והשירותים
החברתיים, והמשרד אישר להכלילו ברשימת הפרטים שבתקציב הרשות
המקומית, והזיהם בסימולם ובתוכם במשרד וברשות המקומית. רשימת
הפרטים התקציביים המוכרים נמסרת מדי שנה לרשויות, ע"י משרד
הרווחה והשירותים החברתיים. מספור הפרטים מתואם בין המערכת
הממשלתית ובין המערכת המוניציפלית.

2.6 פירוט הקצבה - רשימה של פרטי הקצבה המפרטת את הסכומים
המרביים לרשות המקומית ו/או המכסות הכמותיות המרביות שאושרו
לביצוע בהשתתפות המשרד לשנה תקציבית אחת.
הקצבה זו תועבר באישור מנהל המחוז, אחרי שמרכז תקצוב מחוזי וידא
כי סה"כ ההקצבה תואם את חוק התקציב.

3. עקרונות

3.1 השתתפות במימון הוצאות רווחה
המשרד משתתף במימון הוצאות רווחה של הרשויות המקומיות לפי
סיווג, כאשר בוצעה ההוצאה לפי הנחיות המשרד ואין ההוצאה עולה על
הסכום ו/או המכסה המרביים הנקובים בפירוט ההקצבה לרשות
המקומית, בפרטים תקציביים מוכרים.

3.2 ביצוע תשלומים לרשות
הרשות המקומית חותמת על כתב ההתחייבות עם משרד האוצר
(משרד האוצר מייפה את כוחה של הממשלה לבצע תשלומים לרשויות
המקומיות) (נספח א').

4.1 פרטי הפעולה

4.1.1 **תשלומים המבוצעים באמצעות המערכת הממוחשבת**

המשרד מבצע את התשלומים כפי שהוזמנו מאת הרשות המקומית, בחתימת הגזבר או מי שהוסמך על ידו, ומחייב את הרשות המקומית בחלקה לפי הסיווג וכן בכל סכום העולה על ההקצבה המרבית שעליה הודיע המשרד מראש ועל כל הוצאה החורגת מהנחיות המשרד.

4.1.2 **תשלומים המדווחים ידנית בידי הרשות המקומית**

המשרד מזכה את הרשות המקומית לפי הסיווג על הוצאה שבוצעה על ידה במישרין, בהתאמה לדיווח החתום בידי הגזבר, במסגרת תקציבי התקרה וההנחיות, כאמור בסעיף הקודם (נספח ב').

4.2 שכר עובדים והוצאות נלוות

4.2.1 ההתחשבות מתנהלת במערכת הממוחשבת, על יסוד התקינה והמבנה האירגוני שאישר המשרד לרשות המקומית, עפ"י מספר העובדים המועסקים למעשה בתקינה האמורה, ובהתאמה לתנאי השכר שנקבעו בהסכמי העבודה הנוגעים לכל סוג של עובד.

השתתפות בשכר העובדים וההוצאות הנלוות מועברים בהתאם לחלקיות משרתו של העובד בפועל.

לא תאושר העסקת עובד במספר רשויות מקומיות בהיקף העולה על 100% משרה.

לא תאושר השתתפות בשכר עובדים המועסקים באמצעות ארגונים כגון: חברות כח-אדם ו/או עמותות, תאגידים ארגוניים.

השתתפות המשרד היא חודשית ועל כן רק במקרים חריגים יהיה אפשר לאשר השתתפות בתשלומים רטרואקטיביים, אשר לא יעלו על תקופה של 3 חודשים.

א. באמצעות המערכת הממוחשבת, בלא צורך בדיווח מיוחד

- (1) שכר ברוטו ממוצע לפי סוגי העובדים וקבוצות הוותק;
- (2) תנאים סוציאליים לפי 36.59% לדירוגים האלה: עו"ס, אחיד, מח"ר ומטפלות; 37.49% לדירוג הוראה;
- התנאים הסוציאליים כוללים מס על השכר והשתתפות המעבידים בתשלומים לביטוח הלאומי, לקרן השתלמות, לקרן פנסיה ולקרן פיצויים;
- (3) הפרשה לקופת גמל בגובה 5% החלה על הרכיבים הלא פנסיוניים שהינם בגדר החזר הוצאות ו-12% על הרכיבים הלא פנסיוניים שאינם בגדר החזר הוצאות, משכר העובדים המקבלים הרכיבים הנ"ל.
- (4) שעות נוספות - לעובדים המאיישים משרות עו"ס;
- (5) קצובת נסיעה - לכל העובדים;
- (6) רכב - לעובדים המאיישים משרות עו"ס ועו"ז מועברת מכסת ק"מ (משתנות) כמפורט בנספח ג' להוראה;
- עבור עו"ס מסגרות החינוך המיוחד ומרכזי חוק ביטוח סיעוד מועברת השתתפות ברכב ב הכוללת הוצאות קבועות נטו, הוצאות קבועות ברוטו, ק"מ משתנות, רישיון, ביטוח.
- (7) דמי הבראה וביגוד - לפי הסכמי העבודה;
- (8) השתתפות במכסות שיחות טלפון - לפי הסכמי העבודה;
- (9) שעות עבודה מפוצלות (כמפורט בנספח ג' להוראה);
- (10) משכורת נוספת לעובדים במפת"נים בדירוג הוראה, על עבודתם בחופשת הקיץ.

ההשתתפות בסעיפים 4, 6, 8 ו-9 מתבססת על סכומים גלובליים ממוצעים או תעריפים המתפרסמים בנספח ג' להוראה זו בחוברת התעריפים.

ההשתתפות בשכר העובדים מועברת אחת לחודש על פי דיווח המתקבל מהמחלקה לשירותים חברתיים. בתחילת השנה מועבר לרשות המקומית תשלום חד-פעמי; תשלום זה מנוכה לקראת סוף אותה שנה.

**ב. באמצעות המערכת הממוחשבת או לפי אישור מוקדם
ודיווח בטופס 101 (עיין נספח ד')**

- (1) נוטר - שמירה על רכוש (מפת"נים, מע"שים, מפעלי שיקום או מפעלים מוגנים), לפי ההוצאה אך לא יותר מפעמיים שכר כולל של דרגה 4 בדירוג אחיד. ההשתתפות על פי דיווח מפורט בטופס 101, עבור שמירה 24 שעות ביממה.
- (2) שעות נוספות או החזר הוצאות יינתנו על העסקת קבלן למשימות מיוחדות חד-פעמיות המאושרות מראש על ידי מפקח לארגון ומנהל וכ"א ברשויות.
- (3) תמריצים לעובדים באזורי עדיפות לאומית יינתנו לפי הוראה 2.1 בתע"ס.

**ג. באמצעות המערכת הממוחשבת ולפי דיווח מיוחד
(כמפורט בנספח ג' להוראה)**

- (1) כוננויות וקריאות פתע לפקידי סעד;
- (2) קריאת פתע לנושא תאונות דרכים;
- (3) גמול השתלמות לעובדים בכל הדירוגים;
- (4) ליווי פקידי סעד לחוק הסעד סדרי-דין לבית המשפחה, להכנת תסקיר. הדיווח ע"ג טופס 102 (נספח ה');;
- (5) שעות נוספות לעובד סוציאלי למקרה של אירוע חירום במסגרת פעולות איבה.
- (6) מעון יום

5. רישום הוצאות והכנסות בפרטי הקצבה מוכרים

השתתפות המשרד בהוצאות מותנית - בנוסף על התנאים המפורטים

בסעיף 3.1 לעיל - ברישום ההוצאה המדווחת בספרי הרשות המקומית
על פי פרטי התקציב המוכרים המתאימים לכך.

ב ק ר ה .6

מפקחי המשרד ועובדי האגף לבקרה פנימית יוודאו יישום הוראה זו.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

נספח א' (1.2)

שם הרשות: .....

לכבוד
משרד האוצר
אגף החשב הכללי
י ר ו ש ל י ם

באמצעות אוצר השלטון המקומי בע"מ

א.נ.,

כתב התחייבות

הנדון: ניהול חשבון סילוקין עבורנו אצלכם

הואיל ומתנהל עבורנו אצלכם באמצעות אוצר השלטון המקומי בע"מ חשבון סילוקין אנו מעוניינים להמשיך את נהולו אצלכם בתנאים הבאים:

1. ניהול חשבון הסילוקין שלנו אצלכם (להלן: "החשבון") מיועד לסילוק החובות ההדדיים שבינינו לבין מדינת ישראל (להלן: "הממשלה").
2. כפוף לאמור לעיל יזוכה או יחוייב החשבון על סמך הוראות הממשלה, המכוונות אל החשב הכללי והמורות לזכות או לחייב את החשבון (להלן: "פקודות העברה"), וכן על סמך הוראות הניתנות לחשב הכללי על ידינו והמורות לחייב את החשבון ולזכות בסכום חיוב את הממשלה (להלן: "פקודות סילוקין") כמו כן רשאים אנו לבקש את החשב הכללי לחייב את חשבונו בהתאם לאמור להלן בסעיף 01.
3. כל סכום המגיע לנו מאת הממשלה, מותר לסלקו באמצעות פקודות העברה לזכות החשבון ואנו מסכימים בזה, כי כל עוד לא הודיע לנו החשב הכללי בכתב, כי לא יכבד פקודת העברה כלשהיא שניתנה לזכות החשבון, נראה אותה כתשלום לכל דבר.
4. אנו רשאים למשוך פקודות סילוקין לחובת החשבון אך ורק בגבול היתרה הקרדיטורית של החשבון כפי שזו תעמוד בעינה בהתאם לרישומים בספרי החשב הכללי.
5. החשבון יזוכה בסכומי פקודות העברה בהעברה מחשבון לחשבון, ובהקצבות ומענקים לפי התאריך בו התקבל המסמך על פיו בוצע הזיכוי בחשב הכללי.

6. יתרות הזכות בחשבון הסילוקין לרבות יתרות זכות מעוקלות לא תשאנה ריבית או כל תשואה אחרת, אלא אם כן נקבע אחרת ע"י החשב הכללי או מטעמו.

מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, אנו מסכימים כי יתרות זכות מעוקלות בעיקול זמני יושקעו על ידיכם לזכותנו בהשקעות לזמן קצר ויישאו תשואה מקובלת להשקעות מסוג זה על פי התנאים שיהיו מקובלים מעת לעת.

7. א. יתרות חובה בחשבון, יהא מקורן אשר יהא, תשאנה ריבית לפי חישוב קונטקורנטי בשעור המקסימלי, המותר לפי הדין אותה שעה.

ב. החשב הכללי רשאי לחייב את החשבון, בכל עת, בסכומי הריבית המגיעים לפי סעיף קטן (א).

8. אנו רשאים למשוך פקודות סילוקין לחובת החשבון לזכות הממשלה או לזכות גוף או תאגיד שאושר ע"י החשב הכללי לצורך זה, וזה אך ורק לשם סילוק חובות המגיעים, במישרין, מאתנו לממשלה או לתאגיד כאמור. בקשות להעברת כספים לבעל חשבון אחר אצלנו כפופות לאמור בסעיף 01.

9. אין אנו רשאים לשעבד בכל צורה שהיא את החשבון או סכום כל שהוא המגיע או יגיע לנו מהחשבון.

10. א. אנו רשאים לפנות אליכם מפעם לפעם בבקשות לבצוע העברות כספיות מחשבונו בסילוקין אצלכם לחשבונות אחרים שלנו בבנקים ובמוסדות כספיים אחרים ו/או לחשבונות של מוטבים שונים בבנקים ובמוסדות כספיים אחרים ו/או לשלם למוטבים שונים על פי הוראותינו.

ב. הבקשות יהיו בכתב או טלפונית, ובלבד שלגבי בקשות טלפוניות נהיה רשאים לבקש העברות כספיות אך ורק לזכות חשבונו בבנקים ובמוסדות כספיים אחרים, עליהם הודענו לכם בכתב.

ג. הענותכם לבקשתנו, בין בכתב ובין טלפונית, בין בשלמות ובין באופן חלקי, תהא בכל מקרה נתונה לשיקול דעתכם.

ד. ידוע לנו כי במקרה שתענו לבקשתנו כפוף לביצוע ההעברה הכספית לסייגים הבאים:

1) קיומו של חוב כלשהו שלנו כלפיכם. במקרה זה תהיו זכאים לקיזוז החוב האמור כנגד כל יתרת זכות בחשבון הסילוקין שלנו.

2) קיומן של תביעות כל שהן כלפינו מצד משרד ממשלתי כל שהוא, שדבר קיומן הודע לכם בכתב.

3) קיומם של פסקי דין ו/או צווי עיקול ו/או צווים אחרים של רשות שיפוטית כל שהיא ו/או של לשכת ההוצאה לפועל ו/או של רשות מוסמכת כל שהיא.

נתקיימו הסייגים הבאים או כל חלק מהם, במועד שנקבע לביצוע ההעברה כספית, הרי תהיה להם עדיפות על ביצוע ההעברה הכספית ואנו מוותרים מראש על כל טענה כלפיכם בענין זה ומתחייבים לשפות אתכם בגין כל דרישה או תביעה שתופנה נגדכם עקב אי ביצוע ההעברה הכספית.

ה. בכל מקרה שתהיה מניעה כלשהי לביצועה של איזו בקשה שלנו או חלק ממנה, תחשב אותה בקשה, כולה או בחלקה, לפי המקרה, כמבוטלת ולא תהיו חייבים להודיענו על כך.

ו. כל רישומיכם (להלן - הרישומים) בדבר תכנה ו/או מועדה של הבקשה, ישמשו הוכחה מכרעת לכל האמור בה ובכלל זה ומבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, הוכחה מכרעת הן לכך שאנו אכן פנינו אליכם טלפונית כמצוין ברישומים והן לתכנה של אותה בקשה ומועדה והן לפרטים שסוכם באותה שיחה טלפונית.

ז. אתם תהיו פטורים מכל אחריות לכל נזק, הפסד או הוצאה כלשהם העלולים להגרם לנו, במישרין או בעקיפין כתוצאה מפעולה כלשהי שלכם בהתאם לאיזו בקשה טלפונית ובמיוחד ובלי לגרוע מכלליות האמור, במקרה ויתברר, כי הבקשה הטלפונית הוכנסה אליכם בשמנו על ידי מי שלא הוסמך לכך. כמו כן תהיו פטורים מכל אחריות לכל נזק, הפסד או הוצאה כלשהם העלולים להגרם לנו במישרין או בעקיפין כתוצאה ממניעה כלשהי לביצוע של איזו בקשה טלפונית.

ח. בנוסף לאמור לעיל ולהלן, יחולו על ההוראות הטלפוניות התנאים וההוראות הכלולים בהסכמים ובטפסים הנהוגים והמקובלים אצלכם, לעיסקות בחשבון סילוקין, ומוצהר בזה שתנאים והוראות אלה ידועים לנו ואנו מסכימים לאמור בהם.

ט. הוראות טלפוניות שיינתנו על ידינו לגבי חשבונו ייעשו על ידי מי שהוסמך לכך ושעל זהותו נודיע לכם בכתב מפעם לפעם.

י. אנו נכיר בכל הסכומים שיירשמו עקב ביצוע הבקשה, לזכות או לחובת החשבון ואנו מתחייבים לשלם לכם לפי דרישתכם הראשונה, כל סכום שנהיה חייבים לכם אם בחשבון תוצר יתרת חובה.

י"א. 1) אתם לא תהיו חייבים להודיע לנו בכתב על ביצוע העברה כלשהי ורישום ההעברה בחשבונו ייחשב כהודעה.

2) כל פנייה, דרישה, הודעה, דווח, העתק חשבון וכל מסמך אחר מסוג כלשהו (להלן "הפניה") תהיו רשאים לשלוח או למסור או להודיע לנו בין בדואר רגיל ובין בכל דרך באופן אחרים, לפי בחירתכם.

3) כל פניה שתשלחו לנו בדואר רגיל או רשום, לפי המקרה ולפי בחירתכם, לפי מעננו, יחשבו כאילו נמסרו לנו ונתקבלו על ידינו תוך 27 שעות ממועד מסירתם לבית הדואר.

4) אישור בכתב מאת עובד שלכם בדבר משלוח או מסירת פניה כלשהי כאמור ובדבר מועד המשלוח או המסירה ישמשו הוכחה מכרעת כלפינו על מועד המשלוח או המסירה הנקובים באישור.

11. א. אנו נשתמש בטופסי פקודות סילוקין וטפסים אחרים שיסופקו על ידי החשב הכללי או שיאשרו על ידיו. אנו מתחייבים לשמור על כל הטפסים שנקבל מאת החשב הכללי בקשר לחשבון.

ב. בכל מקרה של אבדן פקודת סילוקין או טופס בקשה להעברת כספים, אנו מתחייבים להודיע על כך מיד לחשב הכללי. הודעה כאמור לא תטיל כל אחריות או חובה על הממשלה.

ג. פעל החשב הכללי בהתאם להוראות פקודת סילוקין שנרשמו בטופס פקודת סילוקין או בטופס בקשה להעברת כספים שנמסרה על ידינו לחשב הכללי, לא תחול על החשב הכללי כל אחריות ואף אם נחתמה אותה פקודת סילוקין או הבקשה להעברת כספים שלא כדין ולא על ידי האנשים המורשים לחייב את החשבון בחתימתם.

12. החשב הכללי רשאי לחייב את החשבון עבור השירותים המסופקים לנו בקשר לחשבון, לפי תעריפים שיקבעו על ידו מזמן לזמן.

13. פעל החשב הכללי לפי מסמך הנחזה כצו או פקודת עיקול, לא תחול עליו כל אחריות.

14. החשב הכללי יהא רשאי לקזז כל סכום שיגיע לנו, מכל סיבה שהיא, מאת הממשלה, עם כל סכום שיגיע לממשלה בקשר לחשבון, כן יהא רשאי החשב הכללי לקזז כל יתרת זכות בחשבון עם כל חוב המגיע מאתנו לממשלה.

15. א. המציא לנו החשב הכללי פרטים בדבר החשבון או חלק ממנו (לרבות היתרה במועד מסויים), ולא ערערו עליהם בפניו, בכתב תוך 51 יום ממועד משלוח המסמך הכולל את הפרטים, יהווה הדבר הוכחה חותכת ומכרעת על נכונותם של אותם פרטים.

ב. ערעור כאמור בסעיף קטן (א) לא יחייב את הממשלה, אלא אם כן אישר החשב הכללי בכתב, כי הוא מקבל את הערעור.

ג. על אף האמור בסעיף זה לעיל, רשאי החשב הכללי, בכל עת, לחייב את החשבון או לזכותו, בכל סכום שלדעת החשב הכללי נזקף לזכות החשבון או לחובתו, בטעות ו/או שלא כדין.

16. א. אנו נודיע לחשב הכללי בכתב (אם טרם עשינו כך עד כה), את שמות המורשים לחתום בשמנו ונמציא לו דוגמאות חתימותיהם ואנו מתחייבים להודיע לחשב הכללי, מיד על כל שינוי שיחול בזכויות המורשים לחתום בשמנו.

ב. אנו מתחייבים להמציא לחשב הכללי, לפי דרישתו, כל אישור, תעודה או מסמך, כפי שימצא לנכון החשב הכללי, על מנת להוכיח כי המורשים לחתום בשמנו אכן רשאים לעשות כן כדין.

ג. לא תחול על הממשלה אחריות כל שהיא בדבר זיהוי חתימות המורשים לחתום בשמנו.

17. א. לצורך כתב זה תהא כתובת הממשלה/החשב הכללי, על עוד לא הודיע לנו החשב הכללי על כתובת אחרת: אצל אוצר השלטון המקומי בע"מ, רחוב הפטמן 3 תל אביב.

ב. מסמך או טופס שנשלח מאת החשב הכללי בקשר לחשבון ייחשב כאילו נמסר לתעודתו לא יאוחר מ-27 שעות לאחר מסירתו למשלוח.

18. החשב הכללי רשאי מזמן לזמן לשנות את התנאים הכלולים בכתב זה, לגרוע מהם או להוסיף עליהם. כן רשאי החשב הכללי לקבוע טפסים לכל ענין הקשור בתנאים אלה ולשנות טפסים כאמור או לבטלם. כל שינוי יחייב אותנו ממועד ההודעה.

19. אנחנו מתחייבים לפצות את הממשלה, על כל נזק שייגרם להם כתוצאה מהפרת הוראות כתב זה, כולן או מקצתן. סעיף זה בא להוסיף על הוראות שאר סעיפי כתב זה ולא לגרוע מהן.

20. אי שימוש בזכות כלשהיא המוענקת בכתב זה לממשלה ו/או לחשב הכללי לא יהווה ויתור על זכות זו, לא לגבי המקרה המסויים ולא לגבי מקרים אחרים.

21. בכתב זה - "החשב הכללי" ו/או "הממשלה" לרבות אוצר השלטון המקומי בע"מ ולרבות מי שהוסמך על ידי החשב הכללי לענין כתב זה או הוראה כלשהיא מהוראותיו.

22. על מנת להסיר ספק, מפורש בזה, כי בכל מקום שאין חלה אחריות על הממשלה לא תחול כל אחריות אף על אוצר השלטון המקומי בע"מ.

ולראייה באנו על החתום:

היום _____ לחודש _____ שנת _____

_____
ראש הרשות

_____
גזבר הרשות

_____
חותמת הרשות

עם הרשות להקדמי

08	4	0.7
----	---	-----

72-73	材料所	UT17
-------	-----	------

מדינת ישראל
משרד העבודה והרווחה
המחלקה לתקצוב רשויות מקומיות

רִיכוּז הוֹנָאוֹת הַמַּחֲלָקָה לְשֵׁרוֹתֵים חֲבֵרִיִּים (ע"י הָרָשׁוֹת)

199 _____ לחודש/ים

הרד"ש האר"י ז"ל כתב ב-

סמל רשות		1 - 3
----------	--	-------

[illegible][illegible]

וּמִן מַקְבֻלוֹת כִּסּוּי תַּקְצִיבִי מִכֵּל גֹּרֵם אַחֵר.
הַהוּצָאוֹת לַעֵץ מְדוּחוֹת לַמַּשִּׁיד הַעֲבוּדָה וְהַרְיוּחָה

א'סור מנחל המחלקה _____
חתימה וחותמת _____

חתימה וחותמת _____ אישור גזבר הרשות _____

אישור ראש ענף הקצוב
במחוז _____
תתימח _____

נספח ג' (1.2)

פרוט סכומים מרביים, גלובליים, לפי נושאים שנקבעו בהוראה 1.2 בתע"ס כפי שהם בתוקף למשך כל שנת התקציב 2008 =====

1. שעות נוספות 660 ש"ח לחודש לעובד המאייש משרה מלאה של עו"ס, בעירייה ובמועצה מקומית. בסה"כ 12 שעות נוספות בחודש. 825 ש"ח לחודש לעובד המאייש משרה מלאה של עו"ס במועצה איזורית. בסה"כ 15 שעות נוספות בחודש. 220 ש"ח לחודש לעובד המאייש משרה מלאה.	2. קצובת נסיעה 3. נסיעות בתפקיד עיריות ומועצות מקומיות 4. נסיעות בתפקיד מועצות איזוריות
לפי 550 ק"מ לחודש לעובד המאייש משרה מלאה כפול ההוצאות המשתנות (לפי תעריף מרצים) למשרת עובד סוציאלי * לפי מכסת הק"מ המוקצית לחודש לעובד המאייש משרה מלאה, כפול ההוצאות המשתנות (לפי תעריף מרצים) למשרת עובד סוציאלי * מכסת הק"מ המוקצית לעובדים הזכאים במועצות איזוריות מחולקת ל-5 רמות - רמה א': 1030 ק"מ לחודש, רמה ב': 1150 ק"מ לחודש, רמה ג': 1270 ק"מ לחודש, רמה ד': 1390 ק"מ לחודש, רמה ה': 1510 ק"מ לחודש. <u>להלן חלוקת המועצות האיזוריות לפי 5 רמות:</u> <u>רמה א': אל-בטוף, אלונה, אפעל, ברנר, בוסתן</u>	

(*) הזכאות להחזר הוצאות נסיעה ברכב מותנית באישורו של ראש הרשות המקומית או מי שהוסמך על ידו. תשלום החזר ההוצאות מותנה בכך שלעובד רכב כשיר ומורשה, בבעלותו המלאה כל השנה, ושהוא בעל רשיון נהיגה בר-תוקף ברכב זה. התשלום בגין נסיעות בתפקיד, לפי משתנות, יבוצע עפ"י המקובל ברשויות המקומיות.

אל-מרג, גדרות, גן רווה, חבל יבנה, נחל שורק.
רמה ב': בקעת בית שאן, הגלבע, חוף הכרמל, חוף
 השרון, לב השרון, לכיש, מגידו, חבל מודיעין, מנשה,
 עמק חפר, עמק לוד, שער הנגב.
רמה ג': אשכול, באר טוביה, ערבות הירדן, גוש עציון,
 גזר, דרום השרון, הגליל התחתון, הערבה התיכונה,
 זבולון, חבל אילות, חוף אשקלון, יואב, מגילות,
 מטה אשר, מטה יהודה, מרום הגליל, מרחבים,
 משגב, עמק הירדן, עמק יזרעאל, שדות הנגב, שפיר.
רמה ד': בני שמעון, הגליל העליון, מבואות החרמון,
 מעלה יוסף, רמת הנגב.
רמה ה': אבו בסמה, גולן, הר חברון, מטה בנימין,
 שומרון, תמר.

5. נסיעות לעובדי מינהל וזכאות

לפי 250 ק"מ לחודש לעובד המאייש משרה מלאה, כפול ההוצאות המשתנות (לפי תעריף מרצים) למשרת עובד מינהל וזכאות *

6. מעון יום

סכום לחודש לכל עובד/ת המאייש/ת משרה של עו"ס ברשות המקומית (אב/אם לילד עד גיל 12).
 סכום לחודש לכל עובד/ת אחר/ת שהינו/ה אב/אם לילד עד גיל 5.
 הסכומים מעודכנים אוטומטית לפי הסכמי השכר.
 (עובד זכאי לתשלום זה במידה ובת זוגו אינה מקבלת התשלום)

7. שמירה על רכוש/מפתן/מע"ש

לפי ההוצאה, אך לא יותר מפעמיים שכר חודשי כולל ברוטו לעובד בדרגה 4 בדרוג האחיד.

8. טלפון

לפי 125 שיחות לחודש, בהתאם לתעריף באותה עת.

9. כוננויות וקריאות פתע פקידי סעד (כללי)

1 כוננות = 8 שעות, 1 קריאת פתע = 3 שעות התשלום לפי: ערך $2/3$ שעה לכל שעת כוננות, וערך $11/3$ שעה לכל קריאת פתע.

(א) **כוננויות פקיד סעד:**
 חוק סדרי דין, חוק הגנה על חוסים, טיפול במפגרים

ההשתתפות בהוצאה תהיה עד 4 כוננויות לחודש ו-2 קריאות עד 38 שעות חודשיות**

(ב) **כוננות פקידי סעד - חוק נוער**

ההשתתפות בהוצאה תהיה עד 12 כוננויות לחודש וקריאת פתע אחת לחודש - עד 99 שעות חודשיות**

**10. גמול השתלמות
לעובדים בדירוגים
השונים במחלקות
לשרותים חברתיים**

משרדנו מעביר השתתפותו בתשלום גמול השתלמות לעובדים בדירוגים השונים. לצורך קבלת ההשתתפות יש להעביר אישורי זכאות לגמול השתלמות מטעם הגורם המוסמך לאשר גמולי השתלמות בכל אחד מהדירוגים הבאים: עו"ס, מח"ר, אחיד, הוראה.

**11. לווי פקיד סעד
לחוק הסעד סדרי
דין לבית המשפחה
לצורך הכנת תסקיר**

התשלום לפי שכר שוטר לשעה.
ההשתתפות על-פי הדיווח בטופס 102

**12. שעות עבודה
מפוצלות**

ההשתתפות בהוצאה הינה בגובה של 4.3% מהשכר המשולב של העובד לחודש. זכאים להשתתפות עובדים במחלקה, למעט עובדים שתפקידם מחייבם ממילא לעבוד שעות נוספות.

**13. שעות נוספות
לעובד סוציאלי
למקרה של אירוע
חירום במסגרת
פעולות איבה**

לעו"ס במשרה מלאה בעיריה ובמועצה מקומית אשר לא היה כונן בעת האירוע - יאושרו עפ"י דיווח עד 38 שעות נוספות מעבר ל-12 השעות הנוספות המועברות באופן גלובלי. לעו"ס במשרה מלאה במועצה איזורית אשר לא היה כונן בעת האירוע - יאושרו עפ"י דיווח עד 35 שעות נוספות מעבר ל-15 השעות המועברות באופן גלובלי. ההשתתפות מותנית בביצוע בפועל ובניצול מלוא השעות הנוספות הגלובליות המועברות לרשו"מ על ידי משרדנו.

(**) התשלום עבור קריאת הפתע נעשה עפ"י דיווח על ביצוע בפועל ובתנאי שקריאת הפתע בוצעה שלא במסגרת שעות הכוננות ולא במסגרת שעות העבודה הקבועות של העובד.

דברי הסבר לטופס 101

כ ל י

- א. הטופס ימולא ב- 3 העתקים. 2 העתקים יועברו ללשכה המחוזית, העתק אחד ישאר במחלקה, העתק חתום ע"י מנהל המחוז יועבר לתחום או"מ במשרד הראשי, לדווח באמצעות המערכת הממוחשבת.
- ב. לגבי ההוצאות הדורשות אישור מוקדם תצורף אסמכתא, כנדרש. האסמכתא תצורף ע"י הרשות המדווחת, פעם אחת בשנת תקציב, בפניה ראשונה או במקרה של שינוי.
- ג. הדווח הינו חודשי, עבור החודש האחרון בלבד.

סוגי התשלומים

1. שמירה על רכוש מפת"ן/מע"ש
הדווח לא יחרוג מפעמיים שכר חודשי כולל ברוטו לעובד בדרגה 4 בדרוג אחיד. אסמכתאות כנדרש לגבי שומר/נוטר במחלקה.
המשרד משתתף ב-75% מסכום ההוצאה
-
2. השתתפות בשכר דירה לעובדים סוציאליים הגרים ועובדים באיזורי עדיפות לאומית
ההשתתפות הינה בהתאם למפורט בהוראה 2.1 בתע"ס
המשרד משתתף במלוא ההוצאה
-
3. השתתפות בשכר לימוד לעובדים סוציאליים הגרים ועובדים באיזורי עדיפות לאומית
ההשתתפות הינה בהתאם למפורט בהוראה 2.1 בתע"ס
המשרד משתתף במלוא ההוצאה
-
4. החזר הוצאות נסיעה לעובדים סוציאליים הגרים ועובדים באיזורי עדיפות לאומית
ההשתתפות הינה בהתאם למפורט בהוראה 2.1 בתע"ס
המשרד משתתף במלוא ההוצאה

102 0510

אל: משרד העבודה והרווחה, מחוז .....
 אל: משרד תחום ארגון מינהל ו"א ברשו"מ) (עבור תחום ארגון מינהל ו"א ברשו"מ) .....

הנני לחידע כי שרצתי ללוי לפקיד סעד לחוץ הסעד סדרי דין לביט משפחה להכנת חזכיר א"למות במשפחה דיווח על לוי פקיד/סעד לחוץ הסעד סדרי דין לביט משפחה להכנת חזכיר א"למות במשפחה

[illegible]

תאריך הדוח: .....

חתימת מנהל המחלקה לשירותים חברתיים: .....

צ"ח,

אישור פקיד סעד מחוזי : שם פקיד סעד מחוזי :

חתימת פקיד סעד מחוזי: ..... תאריך החתימה: .....

חתימת רכז בכיר במחוז: ..... תאריך: .....

חתימת ראש ענף תקציב ותקן: ..... תאריך: .....

תאורי משרות במחלקות לשירותים חברתיים

=====

2.4

מצ"ב תיאור תפקיד מעודכן לרכז פיתוח כ"א שתאורו "רכז פיתוח קהילתי - תעסוקתי".

יש לבטל את עמוד 66 ולהוסיף עמודים 89-90.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

ח' בניסן תשס"ח
13 באפריל 2008

לב. תואר המשרה: רכז פיתוח קהילתי - תעסוקתי

=====

דרוג ודרגה: דירוג עו"ס י' - ח' מח"ר (37 - 39)

כפיפות: למנהל המחלקה, או למי שמונה על ידו.

תאור המשרה:

קידום תחום פיתוח תעסוקתי-כלכלי בגישה קהילתית ברשות המקומית, לרבות איסוף מידע ונתונים ואיתור צרכים בתחומי הכשרה ותעסוקה, ייזום וקידום תוכניות לפיתוח כלכלי תעסוקתי ופיתוח ההון האנושי למגוון האוכלוסיות בקהילה. מקדם בנייה וחיזוק רשתות חברתיות תומכות תעסוקה ופיתוח ההון החברתי קהילתי.

ייזום פיתוח שותפויות בין לקוחות, תושבים, רשות מקומית, משרדי ממשלה, גופים פעילים בתחום, ארגונים וולונטריים והמגזר העסקי.

אחריות לגיוס ואיגום משאבים ולתיאום בין השירותים והמוסדות הפועלים לקידום הנושא ברשות המקומית ומחוצה לה. ריכוז וועדת תעסוקה יישובית.

פועל להטמעת הנושא של שילוב וקידום תעסוקתי בגישה הקהילתית כחלק מתפישת העבודה בקרב גורמים בקהילה ובמיוחד עובדי המחלקות לשירותים חברתיים

מהווה משאב מקצועי למחלקה ולגורמים נוספים בתחום הרשות המקומית לפיתוח התחום הכלכלי - תעסוקתי.

מיפוי הצרכים והמשאבים בקהילה הרלוונטיים לפיתוח תעסוקתי-כלכלי. מסייע לתכנון ותקצוב תוכנית העבודה השנתית בתחום הקהילתי-תעסוקתי, ברמת הרשות המקומית, כולל רישום ומעקב אחר ביצוע. קידום בניית תוכנית אב חברתית קהילתית לתחום התעסוקה.

ייצוג המחלקה לש"ח במסגרת תוכניות התעסוקה, בפרויקטים עירוניים ובשיתוף שכונות.

ריכוז וועדת מלגות הדנה בסיוע מימון שכר לימוד לתושבים הלומדים במסלולי הכשרה מקצועית והשכלה. (על פי נוהל הגורם המממן) השתתפות בתכנון ופיתוח של פרויקטים כלכליים תעסוקתיים ברשות. פועל לשיתוף של תושבים בכלל ולקוחות המחלקה לשירותים חברתיים בפרט בשלבי התכנון וביצוע התוכניות.

ריכוז מידע על אפשרויות השכלה, הכשרה מקצועית, השתלמויות ותעסוקה. ריכוז מידע וחומר הסברה על חוקים, זכויות, תקנות והסדרים הקשורים ללימודים ועבודה. הפצת המידע הרלבנטי לידיעת התושבים. יוזם ומפתח תוכניות מיוחדות של השכלה והכשרה תוך מתן דגש ל פיתוח כישורי עבודה והכנה לחיי עבודה. פועל להגברת נגישות התושבים לתוכניות השכלה והכשרה מקצועית. ייצוג הצרכים הקהילתיים בתחומי השכלה והכשרה בפני נציגי הגורמים המטפלים בתחום הקניית השכלה וידע מקצועי. איתור, הנעה, יעוץ, הכוון וליווי של אוכלוסיות יעד לתוכניות ייחודיות ו/או הדורשות התייחסות מיוחדת. מקיים מעקב ומערכת תמיכה אחר המשתלבים במסלולי השכלה, הכשרה ותעסוקה.

בישובים בהם העובד פועל במסגרת הפרויקט לשיקום שכונות, תתמקד עבודתו בתושבי השכונות ותעשה בזיקה ליעדי הפרויקט ובתיאום עם מנהל פרויקט השיקום. חבר בצוות המחלקה לשירותים חברתיים.

זרישות המשרה:

1. עובד סוציאלי בעל תואר ב.א. בעבודה סוציאלית, יועדף בעל ידע ומיומנות בעבודה קהילתית או בעל תואר ב.א. באחד התחומים הבאים:
מדעי ההתנהגות, פסיכולוגיה תעסוקתית, תעשיה וניהול, יעוץ מקצועי.
2. לעובד סוציאלי - רישום בפנקס העובדים הסוציאליים.
3. רצוי שלוש שנות נסיון, בתחום קהילתי ו/או תעסוקתי.

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 3.39 (הוראה 39 לפרק 3 בתע"ס) מס' עמודים: 20

תאריך תחולה: 1.4.2008 תאריך פרסום: ח' בניסן תשס"ח
13 באפריל 2008

**הנהלים להפניית לקוחות המחלקות לשירותים חברתיים לועדה
המחוזית המשותפת למשרדי הרווחה והשירותים החברתיים
והבריאות בנושא הערכת פוטנציאל המסוכנות באלימות במשפחה
=====**

1. כללי

1.1 הוראה זו מבטלת את ההוראה מיום 15.7.2001

1.2 הערכת "פוטנציאל המסוכנות" במערכת המשפחתית היא משימה המחייבת

ידע רב באבחון, הבנת תופעת האלימות וסיכוייה והבנה בתחום
הדינאמיקה של המערכת המשפחתית ומאזן הכוחות שבין בני הזוג.
המגמה השולטת כיום היא אי מתן הכשר (=דה לגיטימציה) לאלימות לכל
סוגיה והטלת האחריות על התוקף. עם זאת אין די בהתמקדות בתוקף.
הראייה כיום "אקולוגית" - מערכתית-משפחתית, מתוך התמקדות
בתוקף ובנפגע כאחד ובתא המשפחתי כולו, לרבות הילדים, גם אם אינם
נפגעים ישירות מן האלימות אלא נפגעים בעקיפין משום שהם חשופים
לאלימות במשפחתם.

הוועדות המחוזיות המשותפות למשרד הרווחה ולמשרד הבריאות (בריאות
הנפש) נועדו לתת מענה לאבחון ולהערכה של פוטנציאל המסוכנות
לאלימות במשפחה והן מהוות גורם אבחוני נוסף על אלו הקיימים בשרות
הציבורי.

הוועדות נדרשות לערוך אבחון והערכה במקרים קשים, המחייבים שימוש בגופי ידע רפואיים, פסיכיאטריים ופסיכו סוציאליים, לקביעת פוטנציאל המסוכנות של גורמים אלימים במשפחה ולקביעת דרכי הטיפול להם ולסביבתם המשפחתית.

הוועדות נחוצות מאוד במקרים שבהם עובדים סוציאליים ברשויות המקומיות מתקשים לקבל עליהם את האחריות לאבחן ולהעריך את רמת המסוכנות.

2. הגדרה

הערכת מסוכנות הינה תהליך אבחון שמטרתו לנבא, את הסיכון שאדם מסוים יפגע באחר. זהו תהליך שמנסה לענות על השאלה באיזו מידה אדם X מסוכן כלפי אדם Y בזמן מסוים ובנסיבות מסוימות.

3. אוכלוסיית היעד

הוועדות מיועדות למטופלים בשירותי הרווחה בקהילה או של גורמי טיפול ציבוריים אחרים, כמפורט בפסקה 6.1.

4. הרכב הוועדה

הרכב הוועדה הוא:

- מפקח מחוזי של השירות לרווחת הפרט והמשפחה - מרכז.
- פסיכיאטר למבוגרים מטעם משרד הבריאות - חבר.
- פסיכיאטר מומחה לילדים ולנוער - בהתאם לצורך.
- מומחה אחר - בהתאם לצורך.
- עובד מינהל - ממונה על החלק הארגוני והמנהלי של פעילות הוועדה.

5. תפקיד הוועדה

הוועדה עוסקת בהערכת פוטנציאל המסוכנות בכל הקשור לאלימות במשפחה, בקרב המשפחות המטופלות בשירותי הרווחה בקהילה. הוועדה משמשת גוף אבחוני ומייעץ בתחום של הערכת פוטנציאל המסוכנות במשפחה וההתמודדות עמו. הוועדה מסייעת בגיבוש תוכנית טיפולית ובמתן המלצות לשירותי הרווחה בקהילה, בכל הקשור לדרכי ההתמודדות עם פוטנציאל המסוכנות של המשפחה. הוועדה אינה מיועדת להחליף את שירותי החירום (משטרה, מקלט לנשים מוכות וצווי הגנה) וכן אין הוועדה מיועדת להחליף שום גורם טיפולי אחר.

6. הפניות לוועדה

6.1 הגורמים שיכולים לפנות לוועדה

- . עו"סים במחלקות לשירותים חברתיים, עו"סים במרכזים למניעה וטיפול באלימות במשפחה ופקידי סעד ברשויות המקומיות, לאחר שמוצו כל האפשרויות למתן מענה במסגרת המחלקה לשירותים חברתיים, בידי הצוות המקצועי.
- . קציני המבחן המחוזיים לאחר שמוצו כל האפשרויות למתן מענה במסגרותיהם המקצועיות.
- . גורמי טיפול ציבוריים נוספים כגון עו"ס ממערכת הבריאות בשיתוף המחלקה לשירותים חברתיים המטפלת במשפחה.

6.2 תנאים הכרחיים לדיון בוועדה:

- א. הנבדקים - התוקף והקורבן, חייבים להופיע לפני הוועדה.
- ב. הנבדקים יחתמו על "טופס הסכמה לבדיקה וויתור על סודיות" (נספח 1) כדי לאפשר לוועדה לאסוף מידע לצורך עבודתה, וכן לצורך העברת חוות הדעת של הוועדה לגורם המפנה.

7. תהליך ההפניה

כאשר הגורם המפנה בא לכלל מסקנה כי הוא זקוק לאבחון והערכה נוספים ומעמיקים, שאינם יכולים להינתן במסגרתו, יפנה בכתב על גבי "טופס הפניה לוועדה המחוזית להערכת מסוכנות" (נספח מס' 2) למרכז הוועדה במחוז ויצרף לפנייתו את המסמכים המפורטים להלן:

- טופס הסכמה לבדיקה בוועדה וויתור על סודיות.
- דו"ח סוציאלי שיכלול תיאור של הרקע האישי והמשפחתי, תיאור והתרשמות ראשונית בעניין מצב האלימות במשפחה ומצב המסוכנות לגבי כל אחד מחברי המשפחה, לרבות הילדים. כמו כן יפורטו בדו"ח תכניות טיפול שבוצעו וכן תכניות מוצעות, לרבות תכניות הגנה. כן יכלול הדו"ח תיאור של הבעייתיות המיוחדת המחייבת את התייחסות הוועדה;
- מסמכים ובהם מידע רפואי (אם ישנם), כגון סיכומי מחלה ופירוט על אשפוזים קודמים ועל טיפולים;
- צווים, פרוטוקולים, כתבי בתי-דין וחומר מתאים אחר מבית המשפט (אם יש);
- טופס רישום פלילי מהמשטרה (אם יש).
- טופס ל"הערכת מסוכנות - אלימות בין בני זוג" ע"פ הכלי להערכת המסוכנות (נספח 3)

8. דרכי העבודה של הוועדה

- הוועדות פועלות על בסיס קבוע במועדים ובמקומות קבועים וידועים לכול, כדי שההסתייעות בהן תהיה רציפה וסדירה ולפי הצורך.
- עם קבלת הדו"חות ייקבע מועד לדיון בוועדה.
  - הגורם המפנה יציג בפני הוועדה את מאפייני המשפחה ואת הקושי באבחונה וכן ישתתף בדיוני הוועדה, אלא אם כן ייקבע אחרת.
  - במידת הצורך ועל פי החלטת הוועדה מוזמנים גורמים נוספים.
  - בני המשפחה הנבדקים יופיעו לבדיקה בפני הוועדה, כל אחד בנפרד, באותו היום.

- הוועדה יכולה להפנות את הנבדק/ים לבדיקות נוספות (כגון אבחונים פסיכולוגיים ובדיקות רפואיות).
- בסיום הדיון בוועדה, יוכן "סיכום הוועדה המחוזית להערכת פוטנציאל מסוכנות" (נספח מס' 4). בהקדם האפשרי, והוא יכלול ממצאים, מסקנות והמלצות. הדו"ח יימסר לגורם המפנה. הנבדקים, לפי בקשתם, יקבלו, כל אחד, את האבחון וההמלצות הנוגעים לו ע"י הגורם המפנה.
- אחריות המשך הטיפול והמעקב הינה על הגורם המפנה.
- כעבור 3 חודשים על הגורם המפנה למלא את "טופס המשוב על עבודת הוועדות" (נספח מס' 5) עם קבלתו מהוועדה המחוזית ולשולחו.
- הוועדה תעקוב אחר ביצוע החלטותיה ותכין סיכום שנתי של עבודתה.
- הוועדה תרכז נתונים שהצטברו על פעילותה בלא פרטים מזהים ועל פי כללי החיסיון.

9. ועדת ההיגוי הארצית

- את הוועדות המחוזיות להערכת פוטנציאל מסוכנות, מלווה ועדת היגוי ארצית המורכבת מנציגי המשרד ונציגי משרד הבריאות, וחבריה הם:
- מרכזת ארצית על אלימות במשפחה, השרות לרווחת הפרט והמשפחה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים - יו"ר ועדת ההגוי.
  - אחראית ארצית על בריאות הנפש, השרות הסוציאלי, משרד הבריאות - יו"ר ועדת ההגוי.
  - מנהלת השרות לרווחת הפרט והמשפחה.
  - מפקחת ארצית לאלימות במשפחה - השרות לרווחת הפרט והמשפחה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
  - נציגי המחלקה לפסיכיאטריה משפטית, משרד הבריאות.
  - מפקחות- מרכזות הוועדות המחוזיות, השרות לרווחת הפרט והמשפחה, משרד הרווחה והשירותים החברתיים.
  - פסיכיאטרים בוועדות המחוזיות.
  - נציגת מחלקת המחקר, משרד הבריאות.
- תפקידי ועדת ההיגוי הארצית: קביעת נוהלי ודרכי פעולת הוועדות המחוזיות, התווית נהלי עבודה ומתן מענים לסוגיות מורכבות העולות לדיון.

10. סודיות

על דיוני הוועדה ועל כל חומר המובא לידיעת חבריה, כחלק מעבודתם בה, תחול חובת הסודיות וחיסיון החומר. החומר מדיוני הוועדה יתויק וירוכז בשירות לרווחת הפרט והמשפחה בכל מחוז מארבעת המחוזות, בהתאמה.

6. בקרה

מפקחי המשרד במחוזות ועובדי האגף לביקורת פנימית יודאו את יישום ההוראה הזאת.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

טופס הסכמה לבדיקה בוועדה וויתור סודיות

תאריך _____

חלק א' - הסכמה לבדיקה בוועדה

שם ומשפחה _____

ת.ז. _____

כתובת _____

לאחר שהוסבר לי מהן תפקידי הוועדה המחוזית להערכת פוטנציאל מסוכנות במשפחה (להלן הועדה), דרכי עבודתה וסמכויותיה ולאחר שהובא לידיעתי כי בוועדה ישתתפו גורמי רווחה מ_____, עו"ס מפקח/פקיד סעד מחוזי במשרד הרווחה ופסיכיאטר ממשרד הבריאות, הנני נותן בזאת את הסכמתי להיבדק בוועדה.

כמו כן, הוסבר לי כי בוועדה ישתתפו גורמים נוספים ע ל פי הצורך והעניין _____ (יש לפרט)

ידוע לי כי תוצאות הבדיקה וההערכה של הוועדה יועברו לידיעת הגורם המפנה ולגורמי טיפול נוספים מתאימים כפי שתיקבע הועדה.

חלק ב' - ויתור סודיות

הנני נותן בזאת רשות ל _____ (שם ותפקיד) וכן לכל גורם טיפולי נוסף הנוגע אלי (במערכת הבריאות ו/או הרווחה), למסור לחברי הועדה מידע על מצבי הבריאותי (הנפשי והפיזי) ועל מצבי האישי והמשפחתי, בעבר ובהווה, על פי הנדרש.

אני מוותר על סודיות המידע הנ"ל, כלפי הועדה והגורם המפנה.

אני מוותר על סודיות תוצאות ההערכה והאבחון של הועדה כלפי גורמים נוספים שהועדה תמצא לנכון.

אני מתחייב כי לא תהיינה לי כל טענות או תביעות מסוג כלשהוא בקשר למסירת המידע כאמור.

חתימה _____

אישור הגורם המפנה:

אני _____ (שם ותפקיד) מאשר/ת בזאת כי הנ"ל
חתם בפני על כתב ההסכמה ועל ויתור הסודיות.

חתימה _____

נספח ב' (3.39)

טופס הפניה לוועדה המחוזית להערכת מסוכנות

תאריך הפניה _____

הגורם המפנה

שם _____ תפקיד _____

כתובת: _____ טל/פקס: _____

מס' תיק _____

האם פנית להתייעצות קודמת במקרה הנדון, אל מי פנית, ומתי?

_____
_____

סיבת ההפניה:

האם הנבדק הופיע בעבר בפני הועדה? כן / לא

אם כן, מתי? _____

פרטים דמוגרפים של הנבדק:

שם _____ ת"ז _____

תאריך לידה: _____

ארץ מוצא: _____ תאריך עליה: _____

מס' שנות לימוד (כולל תואר אם יש): _____

מקצוע: _____

כתובת קבועה: _____

מקום מגורים בעת ההפניה: _____

מצב משפחתי: _____

תעסוקה נוכחית (אם מובטל, ממתי) _____

_____
_____

מקורות פרנסה: _____

האם יש לו אבחנה פסיכיאטרית?

כן / לא / לא ידוע

אם כן, איזו: _____

האם מקבל טיפול תרופתי?

כן / לא

אם כן, איזה: _____

האם סובל מהתמכרויות?

כן / לא

אם כן, אלו: _____

האם סובל ממחלות גופניות?

כן / לא

אם כן, אלו: _____

פרטים על השירות הצבאי:

האם שירת /ה בצבא ?

כן / לא

אם כן, האם שירת/ה שירות - מלא / חלקי

אם כן שירת, האם הוא משולב/ת בשירות (א) סדיר

(ב) מילואים

(ג) משוחרר (ציין סיבה): _____

_____

אם לא שירת, מדוע: _____

_____

גישה של הנבדק/ת לנשק:

האם יש לו/ה רישיון לנשק ?

כן / לא

האם נושא/ת נשק אישי ?

כן / לא

האם יש לו/ה גישה לנשק ?

כן / לא

פרטים על בן/בת הזוג:

שם _____ ת"ז _____
תאריך לידה: _____
ארץ מוצא: _____ תאריך עליה: _____
מסי' שנות לימוד (כולל תואר אם יש): _____
מקצוע: _____
כתובת קבועה: _____
מקום מגורים בעת ההפניה: _____

האם הנבדק/ת הופיע בעבר בפני הועדה? כן / לא

אם כן, מתי? _____
מצב משפחתי: _____
תעסוקה נוכחית (אם מובטל, ממתי) _____
מקורות פרנסה: _____

האם יש לו אבחנה פסיכיאטרית?

כן / לא / לא ידוע
אם כן, איזו: _____
האם מקבל טיפול תרופתי?
כן / לא
אם כן, איזה: _____

האם סובל מהתמכרויות?

כן / לא
אם כן, אלו: _____

האם סובל ממחלות גופניות?

כן / לא
אם כן, אלו: _____

פרטים על השירות הצבאי:

האם שירת /ה בצבא ?

כן / לא

אם כן, האם שירת/ה שירות - מלא / חלקי

אם כן שירת, האם הוא משולב/ת בשירות (א) סדיר

(ב) מילואים

(ג) משוחרר (ציין סיבה): _____

_____

אם לא שירת, מדוע: _____

_____

גישה של הנבדק/ת לנשק:

האם יש לו/ה רישיון לנשק?

כן / לא

האם נושא/ת נשק אישי?

כן / לא

האם יש לו/ה גישה לנשק?

כן / לא

פרטים על הילדים:

	שם	גיל	מין	משותפים לשני בני הזוג כן / לא	משמורת אם / אב	מסגרת נוכחית חינוכית / אחרת (פרט)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

תיאור בעיות מיוחדות הקשורות לילדים:

לטופס זה יש לצרף:

1. דו"ח סוציאלי אשר כולל היסטוריה משפחתית, היסטוריה של אלימות, היסטוריה טיפולית, מטרת ההפניה הנוכחית וכל מידע משמעותי נוסף.
2. טופס ויתור סודיות.
3. טופס הסכמה לבדיקה חתום.
4. כלי להערכת מסוכנות (שתוקף ע"י אוניברסיטת חיפה).
5. רישום פלילי.
6. המסמכים הבאים במידה שהם לרשותכם:
  - חומר רלבנטי מהמשטרה.
  - דו"חות רפואיים ופסיכולוגיים של בני המשפחה (כולל סיכומי מחלה).
  - חומר רלבנטי מבית המשפט.

נספח ג' (3.39)

טופס הערכת מסוכנות אלימות בין בני זוג

לכבוד הועדה המחוזית להערכת מסוכנות _____

הגורם המפנה _____

תפקיד הגורם המפנה _____

שם הנבדק המופנה _____

מס' זהות _____

יש לסמן את גורמי הסיכון שמתקיימים ולסכם את ערך הנקודות של כל גורמי הסיכון יחדיו. יתקבל ציון מסוכנות שנע בין 0 - 36.

סיכום הועדה המחוזית להערכת פוטנציאל מסוכנות

* סיכום זה מיועד לגורם המפנה ולנבדק במידה ומבקש, זאת לאחר שהגורם המפנה קיבל את אישור הועדה למסירת הסיכום.

מחוז: _____ תאריך: _____

הנדון:

שם הנבדק/ת: _____ מ.ז.: _____

כתובת: _____ טל': _____

שם בן / בת הזוג: _____ מ.ז.: _____

כתובת: _____ טל': _____

מספר תיק: (ציין מחוז מס' ושנה) _____

דיונים קודמים בתאריכים: _____

הגורם המפנה:

שם המפנה: _____ תפקיד: _____

כתובת: _____ טל': _____

שם העו"ס המטפל: _____ טל': _____

אחר: _____ טל': _____

סיבת ההפניה:

משתתפים בוועדה (שם ותפקיד):

עו"ס (יו"ר הועדה) - מפקח משרד הרווחה והשירותים החברתיים: _____

פסיכיאטר - משרד הבריאות: _____

עו"ס מטפל (ציין מהיכן): _____

אחר (שם ותפקיד): _____

אחר (שם ותפקיד): _____

מסמכים נלווים:

טופס ויתור על סודיות והסכמה לבדיקה מתאריך: _____

צו בית משפט: _____ מתאריך: _____

מסמכים נוספים שהוצגו בפני הוועדה:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

סיכום הדיון והערכה מקצועית:

מסקנות הוועדה: (כולל הערכת פוטנציאל מסוכנות)

המלצות:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

הזמנה לדיון נוסף בתאריך: _____

הערות נוספות: _____

מעקב לגבי ביצוע ההמלצות בתאריך (בתום 3 חודשים): _____

_____

חברי הועדה:

_____	_____	_____
(שם)	(שם)	(שם)
_____	_____	_____
(תפקיד)	(תפקיד)	(תפקיד)

משוב על עבודת הועדות המחוזיות להערכת מסוכנות

על מנת לשפר את תהליכי העבודה של הועדות להערכת פוטנציאל מסוכנות לאלימות במשפחה, הפועלות מזה כ-5 שנים בשיתוף משרד הרווחה ומשרד הבריאות, אנו מעוניינים להעריך ולבחון את תהליך עבודת הועדות, ואת התוצאות של המלצותיהן בשדה.

לשם כך, נשמח מאוד לקבל מענה לשאלות הקצרות הבאות. נבקשך למלא את השאלון ולשולחו למפקחות בתחום אלימות במשפחה, בשרות לרווחת הפרט והמשפחה במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, רח' יד החרוצים 10, ירושלים. לבירורים נוספים ניתן להתקשר לאיילה מאיר, מרכזת תחום אלימות במשפחה, בטל': 02-6703628.

אם ידועים לך על גורמי טיפול נוספים המעורבים במקרה, נבקשך לתאם מילוי המשוב יחד עמם.

לידיעתכם, המשוב ישמש את ועדת ההגוי לנושא ההערכה בלבד ולצורך פנימי לשם שיפור והנגשת עבודת הועדות לצורכי השדה, על כן נודה על שקיפות מלאה ותשובות כנות, חשובה לנו גם הביקורת.

חלק א' (ימולא ע"י יו"ר הועדה)

המחוז: _____

שם הנבדק: _____ מס' תיק: _____

הגורם המפנה: _____ תפקיד: _____

כתובת: _____ טל': _____

תאריך כתיבת חוות הדעת ע"י הועדה: _____

שמות חברי הועדה: _____

חלק ב' (ימולא ע"י הגורם המפנה)

1. באיזו מידה יושמו המלצות הועדה?

א. במלואן   ב. בחלקן   ג. בכלל לא

2. אם בחלקן, מדוע ואלו המלצות יושמו?

---

3. אם כלל לא יושמו, ציין/י את הסיבות ואם ומה נעשה במקום?

---

4. האם המלצות הועדה ענו על ציפיותיכם ממנה? (נא לפרט)

---

5. האם הפניה לוועדה להערכת מסוכנות תרמה לך?

א. כן   ב. לא   ג. חלקי

- אם כן, במה? (ניתן לסמן יותר מאפשרות אחת)

1) אבחון רמת המסוכנות בין בני הזוג ובמשפחה.

(2) הבנה דיאגנוסטית שונה / נוספת על המקרה.

(3) תמיכה וחלוקה באחריות סביב מקרה מורכב.

(4) המלצות וגיבוש תוכנית טיפולית למשפחה.

(5) אחר / נוסף _____

_____

- אם לא, מדוע?

---

6. הערות נוספות לגבי עבודת הועדה:

שם ותפקיד ממלא השאלון:

תאריך: _____

תודה על שיתוף הפעולה ועל עזרתך!!!

ועדת ההגוי וצוות ההערכה

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 5.19 (הוראה 19 לפרק 5 בתע"ס) מס' עמודים: 71

תאריך תחולה: 1.4.2008 תאריך פרסום: ח' בניסן תשס"ח
13 באפריל 2008

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 =====

1. כללי

1.1 הוראה זו מבטלת ההוראה מיום 18.4.2005

1.2 בהוראה זו מתפרסמים:

- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.
- תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
(השתתפות המדינה במימון התאמות), התשס"ו-2006

בחוק ובתקנות שולבו התיקונים שנעשו במהלך השנים.

רצ"ב נוסח החוק והתקנות.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹ **פרק א': עקרונות יסוד**

1. עקרון יסוד

זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ומחויבותה של החברה בישראל לזכויות אלה, מושתתות על ההכרה בעקרון השוויון, על ההכרה בערך האדם שנברא בצלם ועל עקרון כבוד הבריות.

2. מטרה

חוק זה מטרתו להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות, ולעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו.

3. העדפה מתקנת

אין רואים כהפליה פסולה פעולה שנועדה לתקן הפליה קודמת או קיימת של אנשים עם מוגבלות או שנועדה לקדם את השוויון של אנשים עם מוגבלות.

4. הזכות לקבל החלטות

אדם עם מוגבלות זכאי לקבל החלטות הנוגעות לחייו, על פי רצונו והעדפותיו, והכל בהתאם להוראות כל דין.

פרק ב': פרשנות

5. הגדרות [תיקון: תשס"ה]

בחוק זה -

"אדם עם מוגבלות" - אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים;

"ארגון עובדים יציג" - כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957²;

"גוף ציבורי" - אחד מאלה:

- (1) משרד ממשלתי, לרבות יחידותיו ויחידות הסמך שלו;
  - (2) הכנסת;
  - (3) צה"ל;
  - (4) משטרת ישראל;
  - (5) רשות מקומית;
  - (6) תאגיד שלפחות מחצית מכוח ההצבעה בו או הזכות למנות לפחות מחצית ממספר הדירקטורים שלו הם בידי משרד ממשלתי כאמור בפסקה (1), רשות מקומית כאמור בפסקה (5) או בידי שניהם;
  - (7) תאגיד שהוקם בחוק;
  - (8) חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975,³ שקבע שר המשפטים, בהסכמת השרים כהגדרתם בחוק האמור;
  - (9) ההסתדרות הציונית העולמית;
  - (10) הסוכנות היהודית לארץ ישראל;
  - (11) גוף אחר, שהוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]⁴, שקבע שר המשפטים, כאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת;
- "**הנציב**" - נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, שמונה לפי הוראות סעיף 22.
- "**נציבות**" - נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כמשמעותה בפרק ו' לחוק זה.

פרק ג': עקרונות כלליים

6. **עקרונות במימוש זכויות ובמתן שירותים** [תיקון: תשס"ה]
- (א) מימוש זכויות ומתן שירותים לאדם עם מוגבלות ייעשו -
- (1) תוך הקפדה על כבוד האדם וחירותו והגנה על פרטיותו;
  - (2) במסגרת השירותים הניתנים והמיועדים לכלל הציבור, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות בנסיבות הענין כאמור בחוק זה;
  - (3) לגבי זכויות ושירותים הניתנים על ידי גוף ציבורי - באיכות נאותה, בתוך זמן סביר ובמרחק סביר ממקום מגוריו של האדם, והכל במסגרת מקורות המימון העומדים לרשות הגוף הציבורי.
- (ב) בוטל.

7. קביעת זכאות

בדיקה או בירור שמטרתם לקבוע זכאותו של אדם לזכויות או לשירותים מחמת מוגבלותו, ייערכו תוך התחשבות מרבית במהלך חייו התקין.

פרק ד': תעסוקה

8. איסור הפליה בתעסוקה

(א) לא יפלה מעביד בין עובדיו או בין דורשי עבודה, מחמת מוגבלותם, ובלבד

שהם כשירים לתפקיד או למשרה הנדונים, בכל אחד מאלה:

(1) קבלה לעבודה לרבות מבדקי קבלה;

(2) תנאי עבודה;

(3) קידום בעבודה;

(4) הכשרה או השתלמות מקצועית;

(5) פיטורין או פיצויי פיטורין;

(6) הטבות ותשלומים הניתנים לעובד בקשר לפרישה מהעבודה.

(ב) לענין סעיף קטן (א), רואים כהפליה גם קביעת תנאים שלא ממין הענין.

(ג) אין רואים כהפליה לפי סעיף זה, פעולה או הימנעות מפעולה, המתחייבת

מהדרישות המהותיות של התפקיד או של המשרה.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם על מי שהיה בעבר אדם

עם מוגבלות, על מי שנחשב לאדם עם מוגבלות ועל בני משפחתו של אדם

עם מוגבלות המטפלים בו.

(ה) לענין סעיף זה -

"בן משפחה" -

(1) בן זוג, הורה או ילד;

(2) בן זוגו של הורה, בן זוגו של ילד, אח או אחות או בני זוגם, סב,

סבתא, נכד או נכדה - שעיקר פרנסתו של אדם עם מוגבלות עליהם;

"הפליה" - לרבות אי-ביצוע התאמות הנדרשות מחמת צרכיו המיוחדים

של אדם עם מוגבלות אשר יאפשרו את העסקתו;

"התאמה", "התאמות" - לרבות התאמת מקום העבודה, הציוד שבו,

דרישות התפקיד, שעות העבודה, מבדקי קבלה לעבודה, הכשרה והדרכה,

נוהלי עבודה, והכל מבלי שהדבר יטיל על המעביד נטל כבד מדי;
"נטל כבד מדי" - נטל בלתי סביר בנסיבות הענין, בהתחשב, בין היתר, בעלות ההתאמה וטיבה, בגודל העסק ובמבנהו, בהיקף הפעילות, במספר העובדים, בהרכב כוח האדם, ובקיומם של מקורות מימון חיצוניים או ממלכתיים לביצוע ההתאמה.

9. ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות

- (א) ראה מעביד כי בקרב עובדיו אין ביטוי הולם, בנסיבות הענין, לייצוגם של אנשים עם מוגבלות (להלן - ייצוג הולם), יפעל לקידום הייצוג ההולם, לרבות ביצוע התאמות.
- (ב) פעולות מעביד לפי סעיף זה, יכול שיעשו בתכנית אשר תכלול הוראות בדבר העדפת העסקתם, או קידומם, של אנשים עם מוגבלות שהם כשירים לתפקיד או למשרה ושהם בעלי כישורים דומים לכישוריהם של מועמדים אחרים לתפקיד או למשרה.
- (ג) שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד של חוק זה ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי -
- (1) לקבוע הוראות משלימות, בין למקרה מסוים ובין לסוגי מקרים, בדבר חובות מעביד לפי סעיף זה, לרבות הוראות בדבר סוג המוגבלות או חומרת המוגבלות של אנשים שיש להעסיקם או לקדמם בעבודה;
  - (2) לקבוע הוראות בדבר חובת דיווח של מעביד על ביצוע פעולות לפי סעיף זה;
  - (3) לקבוע סייגים לחובות מעביד לפי סעיף זה.
- (ד) בסעיף זה -
- "מעביד" - מעביד המעסיק יותר מ-25 עובדים, למעט המדינה או מעביד אחר שהוראות סעיף 15 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959⁵, חלות עליו;
- "התאמות" - כהגדרתן בסעיף 8(ה).

10. הגנה על מתלונן

- (א) לא יפגע מעביד בעובד בעניינים המנויים בסעיף 8 מחמת תלונה או תביעה

של העובד לענין הוראות פרק זה, או מחמת שסייע לעובד אחר בקשר לתלונה או לתביעה לפי פרק זה.

(ב) במשפט פלילי או אזרחי בשל הפרת סעיף קטן (א), תהא זו הגנה אם פעולת המעביד ננקטה בשל תלונת שווא או סיוע לגבי תלונת שווא שנעשו בזדון ובידיעה שהתלונה היא תלונת שווא.

11. מודעות בדבר הצעת עבודה

- (א) מעביד או הזקוק לעובד לא יפרסם מודעה בדבר הצעת עבודה או הפניה להכשרה מקצועית, שיש בה משום הפליה לפי הוראות סעיף 8.
- (ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על פרסום מודעה בדבר הצעת עבודה או הפניה להכשרה מקצועית, שסעיף 8(ג) חל עליה.

12. זכות תביעה

תובענות בשל הפרת הוראות פרק זה, יכול שיוגשו בידי -

- (1) עובד;
- (2) ארגון העובדים היציג באותו מקום עבודה, ובאין ארגון עובדים כאמור, ארגון העובדים שהעובד חבר בו;
- (3) הנציבות או ארגון העוסק בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובלבד שהעובד הסכים לכך.

13. החלת הוראות חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה

הוראות סעיפים 5, 9(א), 11, 13, 14, 16, 17, 18 ו-21 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988⁶, יחולו על הוראות פרק זה, בשינויים המחויבים לפי הענין.

14. סמכות שיפוט ותרופות

לבית הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות פרק זה והוא רשאי -

- (1) לפסוק פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממון בשיעור שייראה לו בנסיבות הענין;
- (2) ליתן צו מניעה או צו עשה, אם ראה שהענקת פיצויים בלבד לא תהא צודקת; בבואו ליתן צו לפי פסקה זו, יביא בית הדין בחשבון, בין היתר,

את השפעת הצו על יחסי העבודה במקום העבודה ואת האפשרות שעובד
אחר ייפגע; הוראות פסקה זו כוחן יפה על אף האמור בסעיף 3(2)
לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970.⁷

15. עונשין

- (א) העובר על הוראות סעיפים 8, 10 ו-11, דינו - כפל הקנס הקבוע בסעיף
61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.⁸
- (ב) בעבירה על הוראת סעיף 11 לא יישא באחריות פלילית אלא המעביד או
הזקוק לעובד.
- (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על אי ביצוע התאמה כהגדרתה בסעיף 8(ה).

16. תכניות

- (א) שר העבודה והרווחה ייזום, יפתח ויכין תכניות בדבר -
- (1) תעסוקה ושיקום אנשים עם מוגבלות, תוך העדפת שילובם במקומות
עבודה רגילים;
- (2) הקמת מערך אבחון תעסוקתי ומערך מקצועי מתאים, להבטחת
שילובם של אנשים עם מוגבלות במעגל העבודה;
- (3) מתן ייעוץ והדרכה מקצועיים למעבידים ולעובדים בענין שילוב אנשים
עם מוגבלות במעגל העבודה.
- (ב) שר העבודה והרווחה יגיש, אחת לשנה, דו"ח בדבר תכניות כאמור בסעיף
קטן (א) לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

17. ביצוע ותקנות

- (א) שר העבודה והרווחה ממונה על ביצוע הוראות פרק זה והוא רשאי להתקין
תקנות בכל הנוגע לביצוע פרק זה, לרבות בדבר אופי ההתאמות
המתחייבות לפי הוראות פרק זה.
- (ב) שר העבודה והרווחה ושר האוצר יקבעו בתקנות הוראות בדבר השתתפות
במימון ביצוע התאמות כהגדרתן בסעיף 8(ה).
- (ג) שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם שר הפנים, יקבע תקנות בדבר מתן
עדיפות לאנשים עם מוגבלות במתן מקומות חניה במקומות עבודה.
- (ד) (1) תקנות לפי פרק זה יותקנו בהתייעצות עם הנציבות ועם ארגונים
העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם

לעקרונות היסוד של חוק זה, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(2) תקנות לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) יותקנו בהתייעצות גם עם ארגוני עובדים יציגים, שהם לדעת שר העבודה והרווחה נוגעים בדבר, ועם ארגוני מעבידים, שהם לדעת שר העבודה והרווחה יציגים ונוגעים בדבר.

(ה) תקנות לפי פרק זה יוגשו לאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת תוך שנה מיום פרסומו של חוק זה.

18. הוראת שעה [תיקון: תשס"ד]

תוקפו של סעיף 9, שתים עשרה שנים מיום פרסומו של חוק זה.

פרק ה': שירותי תחבורה ציבורית

19. שירותי תחבורה ציבורית [תיקון: תשס"ה]

- (א) אדם עם מוגבלות זכאי לשירותי תחבורה ציבורית נגישים ומתאימים לשימוש, בתדירות סבירה, לרבות אפשרות גישה לתחנות ולנמלים שבמסגרתם פועלים שירותי תחבורה ציבורית; בסעיף זה, "שירותי תחבורה ציבורית" - אוטובוסים בקווים עירוניים, רכבות, תובלה אווירית ואניות, המיועדים לציבור.
- (ב) מפעיל שירות תחבורה ציבורית ורשות מקומית יסדירו נגישות כאמור בסעיף קטן (א), כל אחד בתחום אחריתו.
- (ג) שר התחבורה ושר האוצר, בהתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, עם הנציבות, עם נציגויות של מפעילי תחבורה ציבורית ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד של חוק זה, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יתקינו תקנות להסדרת נגישות לפי סעיף זה, לרבות הדרכים והמועדים להסדרתה; תקנות לפי סעיף זה יוגשו לאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת תוך שנה מיום פרסומו של חוק זה.
- (ג) שר התחבורה ושר האוצר, בהתייעצות עם השרים הנוגעים בדבר, עם הנציבות, עם נציגויות של מפעילי תחבורה ציבורית ועם ארגונים העוסקים

בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד של חוק זה, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יתקינו תקנות להסדרת נגישות לענין שירותי תחבורה ציבורית, לרבות הדרכים והמועדים להסדרתה; תקנות לענין שירותי תחבורה ציבורית יוגשו לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת תוך שנה מיום פרסומו של חוק זה.

(1ג) נוסף על האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג), שר התחבורה בהתייעצות עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד של חוק זה, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת יתקין תקנות בענין -

(1) שיעורי הנחה מאגרה שתינתן למקבל רישיון להפעלת מונית, שיפעיל מונית המותאמת להסעתם של אנשים עם מוגבלות, לרבות תנאים וכללים למתן ההנחה ושיעורי הנחה שונים בהתחשב, בין השאר, בסוגי ההתאמות המותקנות במונית, או בהיקף האוכלוסיה של האנשים עם מוגבלות שהמונית צפויה לשרת;

(2) הטלת חובה לביצוע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות חושית באוטובוסים בין-עירוניים לפי תנאים וכללים שיקבעו.

(2ג) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (1ג) יוגשו לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות לא יאוחר מיום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006).

(ד) העובר על הוראה שהותקנה לפי סעיף זה, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

פרק ה'1: מקום ציבורי ושירות ציבורי

סימן א': עקרונות יסוד והגדרות

19א. **הגדרות** [תיקון: תשס"ה]

בפרק זה -

"אמצעי עזר ושירותי עזר" - לרבות,

(1) מתורגמנים לשפת סימנים או אמצעים המותאמים לאנשים עם לקויות שמיעה לרבות כיתוב, שילוט, תמלול או שימוש באמצעי הגברה;

- (2) קריינים, טקסטים מוקלטים או אמצעים המותאמים לאנשים עם לקויות ראייה או לקויות למידה ולרבות כיתוב בבריל, בתבליט או בהגדלה;
- (3) לוחות תקשורת, או אמצעי תקשורת חלופיים אחרים;
- (4) התאמת נהלים, מתן הדרכה, הכוונה ומידע בשפה המובנת לאדם עם מוגבלות שכלית או נפשית או לאדם עם אוטיזם, באמצעות כוח האדם הקיים;
- (5) כל אמצעי ושירות נוסף אשר קבע שר המשפטים בצו;
- "בנין" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק התכנון והבניה;
- "בעל רישיון", "מיתקן בזק" ו"שירות בזק" - כהגדרתם בחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982;⁹
- "הוועדה" - ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת;
- "הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה" - ההוראות לפי כל אחד מאלה:
- (1) סעיף 158א לחוק התכנון והבניה;
- (2) פרק ה1א לחוק התכנון והבניה;
- (3) לענין מוסד חינוך וגן ילדים כמשמעותם בסימן ז', שההיתר לבנייתם או לשימוש בהם ניתן לאחר כניסתן לתוקף של התקנות שהתקין שר הפנים לפי סעיף 1158(ז) לחוק התכנון והבניה - גם פרק ה' לחוק האמור;
- "חוק התכנון והבניה" - חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965;¹⁰
- "מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה" ו"מורשה לנגישות השירות" - כמשמעותם בסימן י"א;
- "נגישות" - אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במיתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי;
- "התאמות נגישות" - ההתאמות שיש לבצע כדי שתהיה נגישות;
- "ניטל כבד מדי" - כמשמעותו בסעיף 19(א)ג(2);
- "רשות ציבורית" - כל אחד מאלה:
- (1) גוף ציבורי המנוי בפסקאות (1) עד (5), (7), (9) ו-(10) בהגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 5;
- (2) גוף שנותן שירות בריאות ממלכתי, כהגדרתו בסעיף 19טו;
- (3) מוסד חינוך רשמי כמשמעותו בסעיף 19לב;

- (4) מוסדות ציבור שהשתתפות המדינה בתקציבם עולה על 30% במוצע בחמש השנים האחרונות;
(5) גוף שקבע שר האוצר בצו באישור הוועדה.
"תקן ישראלי" - תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953.¹¹

19ב. **הזכות לנגישות - עיקרון יסוד** [תיקון: תשס"ה]
אדם עם מוגבלות זכאי לנגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי.

19ג. **איסור הפליה** [תיקון: תשס"ה]
אין מפלים אדם עם מוגבלות ואין פוגעים בזכותו לנגישות, והכל בהתאם להוראות פרק זה.

19ד. **מקום, שירות ומוצר שלא למטרת רווח** [תיקון: תשס"ה]
חובות החלות לגבי מקום ציבורי, שירות ציבורי ומוצר לפי פרק זה יחולו בין אם המקום הציבורי, השירות הציבורי או המוצר, הם למטרת רווח ובין שלא למטרת רווח, בין אם נגבה תשלום תמורת הספקת המוצר או מתן השירות הציבורי, הפעלת המקום הציבורי, מתן הכניסה למקום הציבורי או מתן השירות במקום הציבורי ובין שלא נגבה תשלום כאמור.

סימן ב': איסור הפליה בשירות ציבורי, במקום ציבורי ובמוצרים

- 19ה. **הגדרות לגבי איסור הפליה** [תיקון: תשס"ה]
בסימן זה -
"מי שעיסוקו" - לרבות בעלים, מחזיק או מנהל של עסק וכן האחראי בפועל על מתן השירות הציבורי, הפעלת המקום הציבורי או הכניסה אליו, או על הספקת המוצר;
"מקום ציבורי", אחד מאלה:
(1) מקום, לרבות מקום מהמקומות המנויים בתוספת הראשונה, או חלק ממנו, העומד לשימושו של הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו;
(2) מקום או חלק ממקום שבו ניתן שירות ציבורי;

"שירות ציבורי", אחד מאלה:

- (1) שירות, לרבות שירות מהשירותים המנויים בתוספת השניה, המיועד לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו;
- (2) שירות הניתן בידי גוף ציבורי;
- (3) שירות הניתן במקום ציבורי.

19. **איסור הפליה במקום ציבורי ובשירות ציבורי** [תיקון: תשס"ה]

- (א) מי שעיסוקו במתן שירות ציבורי, בהפעלת מקום ציבורי או בהספקת מוצר, לא יפלה אדם מחמת מוגבלותו בכל אחד מאלה, לפי הענין:
  - (1) לא יסרב -
    - (א) לאפשר לו גישה למקום ציבורי או לחלק ממנו;
    - (ב) לתת לו שירות ציבורי;
    - (ג) לספק לו מוצר;
    - (ד) לאפשר לו שימוש בשירות ציבורי או הנאה משירות ציבורי;
  - (2) לא יקבע תנאים שלא ממין הענין המונעים או המגבילים, במישרין או בעקיפין, שימוש בשירות ציבורי או במקום ציבורי, או הנאה משירות ציבורי, ממקום ציבורי או בהספקת מוצר;
  - (3) לא ייתן שירות ציבורי ולא יספק מוצר בתנאים הנופלים מאלה שבהם הוא ניתן בדרך כלל.
    - (ב) לא ייחשב מקום או שירות כמקום או שירות שאינו עומד לשימוש כלל הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו, בשל שלילת השימוש בו מחמת הפליה אסורה כאמור בסעיף זה.
    - (ג) אין רואים הפליה לפי סעיף זה כאשר הדבר מתחייב מאופיו או ממהותו של המקום הציבורי או השירות הציבורי.
    - (ד) אין בסימן זה כדי לחייב ביצוע התאמות נגישות.

סימן ג': מקום ציבורי - נגישות

19. **מקום ציבורי - מהו** [תיקון: תשס"ה]

בסימן זה ובסימן ה' -

"מקום ציבורי" - אחד מאלה:

(1) מקום או חלק ממקום, המפורט בתוספת הראשונה, העומד לשימוש של

כלל הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו;

(2) מקום שבו ניתן שירות ציבורי כהגדרתו בסעיף 19;

"מקום ציבורי קיים" - אחד מאלה:

(1) מקום ציבורי שהוא בנין שההיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי

ניתן לפני כניסתו לתוקף של תקנות שיתקין שר הפנים לפי סעיף 1158

לחוק התכנון והבניה;

(2) מקום ציבורי מסוים שאינו בנין, אשר היה קיים כמקום כאמור, לפני מועד

כניסתו לתוקף של תקנות שיתקין שר המשפטים לפי סעיף 19ט (בסימן זה

- המועד הקובע);

19ח. נגישות מקום ציבורי [תיקון: תשס"ה]

(א) מקום ציבורי יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות, בהתאם להוראות לפי סימן

זה או להוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה, לפי הענין.

(ב) מי שאחראי למקום ציבורי לפי סעיף קטן (ג), יבצע התאמות נגישות

לאנשים עם מוגבלות לפי סימן זה או לפי הוראות הנגישות לפי חוק

התכנון והבניה, לפי הענין, וידאג לאחזקתן התקינה של התאמות אלה.

(ג) חובת הנגישות לענין מקום ציבורי לפי סעיף זה -

(1) לענין התאמות נגישות הדורשות היתר כמשמעותו בסעיף 145(א)

לחוק התכנון והבניה, תחול על הבעלים; הושכר המקום הציבורי

בשכירות שחל עליה חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-

1972¹² (בסעיף זה - חוק הגנת הדייר), ישלם הדייר לבעל הבית

מחצית מעלות ביצוע התאמות הנגישות; שר הבינוי והשיכון, באישור

הממשלה והוועדה, רשאי לקבוע שיעורי השתתפות שונים בתוך שנה

מיום פרסומו של חוק זה; בסעיף זה, "דייר", "בעל בית" - כהגדרתם

בחוק הגנת הדייר;

(2) לענין התאמות נגישות אשר אינן דורשות היתר בניה כאמור בפסקה

(1), תחול על הבעלים, ואולם אם המקום הציבורי מוחזק או מופעל

בידי מי שאיננו הבעלים - חובת הנגישות תחול על המחזיק או

המפעיל של המקום הציבורי.

(ד) על אף האמור בכל דין או הסכם, המחזיק, המפעיל או הבעלים של מקום ציבורי, הכל לפי הענין, חייב לאפשר למי שחלה עליו חובה בהתאם להוראות לפי סימן זה לבצע התאמות נגישות במקום הציבורי.

(ה) (1) לא יפעיל אדם מקום ציבורי אלא אם כן בוצעו במקום התאמות הנגישות בהתאם להוראות פרק זה או פרק ה'1 לחוק התכנון והבניה;

(2) על אף האמור בכל דין, לא ביצע הבעלים התאמות נגישות לפי פרק זה או לפי פרק ה'1 לחוק התכנון והבניה, רשאי השוכר לבטל את חוזה השכירות, לא ייחשב למפר החוזה, ולא יחויב בפיצוי בשל הביטול.

(ו) בסעיף זה -

"בעלים" - הבעלים, ואם יש חוכר לדורות, החוכר לדורות ולמעט דייר;
"חוכר לדורות" - חוכר לדורות כמשמעותו בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969,¹³ לרבות ברשות, בין בהרשאה לתקופה אחת ובין בהרשאה מתחדשת, לתקופה העולה על עשרים וחמש שנים.

19ט. תקנות נגישות לענין מקום ציבורי [תיקון: תשס"ה]

(א) לענין מקומות ציבוריים קיימים ומקומות ציבוריים שאינם בנינים, שהוקמו לאחר המועד הקובע, יקבע שר המשפטים הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגי מקומות, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות, נגישות במקום באופן סביר בהתחשב בתקן ישראלי; תקנות לפי פסקה זו יכללו, בין השאר, הוראות בדבר -

(1) הנגשת צמתיים, מדרכות, גשרים, מנהרות ומעברים אחרים בשטח המקום הציבורי ולרבות הנגשת המעברים ממקומות חניה כאמור בפסקה (2);

(2) הקצאת מקומות חניה לאנשים עם מוגבלות, מכלל מקומות חניה הקיימים או המתוכננים, לפי הענין, בשטח המקום ציבורי.

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי סוגי מקומות ציבוריים קיימים שקבע, כולם או חלקם, אם מתקיים אחד מאלה:

(1) הפטור או הדרישות המופחתות מתחייבים כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום, לרבות ייחודו בשל ערכי ארכיאולוגיה, אדריכלות או טבע;

(2) ביצוע התאמת הנגישות יהווה נטל כבר מדי.

(ג) בתקנות לפי סעיף זה -

(1) ייקבעו הוראות לענין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 12 שנים מהיום הקובע;

(2) יכול שייקבעו הוראות לענין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על מי שאינו רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על שש שנים מהיום הקובע;

הוראות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בכל אחד מאלה:

(1) סוג או אופי המקום החייב בהנגשה;

(2) סוג או אופי השירות הניתן במקום הציבורי החייב בהנגשה;

(3) היקף המקומות או השירותים החייבים בהנגשה בידי אותו הגוף;

(4) סוגי התאמות הנגישות.

לא נקבעה החלה הדרגתית, תחול חובת הנגישות במלואה לא יאחר מיום כ"ג בחשון התשע"ט (1 בנובמבר 2018) לענין רשות ציבורית, ולא יאחר מיום ט"ז בחשון התשע"ג (1 בנובמבר 2012) לענין מי שאינו רשות ציבורית; בסעיף קטן זה, "היום הקובע" - יום פרסום התקנות הראשונות לפי סעיף זה, או י" בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006), המוקדם מביניהם.

(ד) לענין מקומות ציבוריים שאינם בנינים, שיוקמו כמקומות ציבוריים כאמור לאחר המועד הקובע, יהיו לשר המשפטים הסמכויות לקבוע הוראות לענין פטור מלא או חלקי או דרישות מופחתות, הנתונות לשר הפנים לפי סעיף 1158(ד)(2) לחוק התכנון והבניה

(ה) פטור או דרישות מופחתות בדבר נטל כבד מדי, שנקבעו לפי סעיפים קטנים (ב)(2) ו-(ד), לא יחולו על -

(1) מקום ציבורי שהאחראי לו על פי סימן זה הוא רשות ציבורית;

(2) חובה שחלה לפי חוק התכנון והבניה, טרם כניסתו לתוקף של

התקנות לפי סעיף קטן (א).

(ו) תקנות לפי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות עם הנציב ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, ובאישור הוועדה.

- (ז) שר המשפטים רשאי להוסיף בצו מקום על רשימת המקומות הציבוריים המנויים בתוספת הראשונה.
- (ח) תקנות לפי סעיף זה החלות על רשות מקומית, ייקבעו בהסכמת שר הפנים.
- (ט) סעיף זה לא יחול לגבי מקום ציבורי שחל עליו סימן ו', סימן ז', או סימן ט'.
- (י) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (א) יוגשו לאישור הוועדה לא יאוחר מיום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006) ויאושרו על ידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

סימן ד': שירות ציבורי - נגישות

19. **שירות ציבורי - מהו** [תיקון: תשס"ה]
בסימן זה ובסימן ה' -
"שירות ציבורי" - אחד מאלה:
(1) שירות הניתן לציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו בידי גוף ציבורי או במקום ציבורי כהגדרתו בסימן ג';
(2) שירות מהשירותים המפורטים בתוספת השניה המיועד לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנה;

- 19א. **נגישות שירות ציבורי** [תיקון: תשס"ה]
(א) שירות ציבורי יהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות, בהתאם להוראות לפי סימן זה.
(ב) מי שאחראי להספקת שירות ציבורי יבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות לפי סימן זה.

- 19ב. **תקנות נגישות לענין שירות ציבורי** [תיקון: תשס"ה]
(א) לענין שירותים ציבוריים, יקבע שר המשפטים הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגים של שירותים ציבוריים, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות באופן סביר; תקנות לפי סעיף זה יכללו, בין השאר, הוראות בדבר נגישות מידע המופק במסגרת שירות ציבורי, וכן בדבר התקנת אמצעי עזר והספקת שירותי עזר.

- (ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי שר המשפטים, לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי סוגי שירותים ציבוריים שקבע, כולם או חלקם, אם מתקיים אחד מאלה:
- (1) הפטור או הדרישות המופחתות מתחייבים כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של השירות הציבורי;
- (2) ביצוע התאמות נגישות בשירות יהווה נטל כבד מדי.
- (ג) בתקנות לפי סעיף זה -
- (1) ייקבעו הוראות לענין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור, ככל שהן חלות על רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על 12 שנים מהיום הקובע;
- (2) יכול שייקבעו הוראות לענין החלה בהדרגה של הוראות הנגישות שבתקנות כאמור ככל שהן חלות על מי שאינו רשות ציבורית, לתקופה שלא תעלה על שש שנים מהיום הקובע;
- הוראות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ייקבעו בהתחשב, בין השאר, בכל אחד מאלה:
- (1) סוג או אופי השירות החייב בהנגשה;
- (2) היקף המקומות או השירותים החייבים בהנגשה על ידי אותו הגוף;
- (3) סוגי התאמות הנגישות.
- לא נקבעה החלה הדרגתית, תחול חובת הנגישות במלואה לא יאחר מיום כ"ג בחשון התשע"ט (1 בנובמבר 2018) לענין רשות ציבורית, ולא יאחר מיום ט"ז בחשון התשע"ג (1 בנובמבר 2012) לענין מי שאינו רשות ציבורית; בסעיף קטן זה, "היום הקובע" - יום פרסום התקנות הראשונות לפי סעיף זה, או י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006), המוקדם מביניהם.
- (ד) (1) בעל רישיון יבצע התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות לשירותי בזק ולמיתקני בזק לפי סימן זה;
- (2) על אף האמור בסעיף קטן (א), לענין שירותי בזק ומיתקני בזק, יקבע שר התקשורת הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות סבירה לשירותים ומיתקנים כאמור; לענין זה, יהיו לשר התקשורת הסמכויות הנתונות לשר המשפטים לפי סעיף קטן (ב); ההתאמות כאמור יכול שייקבעו לפי סוגים של שירותי בזק ויכול שייקבעו גם לפי סוגים של מיתקני בזק.

- (ה) (1) מי שעיסוקו בהשכרת רכב מנועי פרטי, שבבעלותו או בהחזקתו 100 כלי רכב לפחות, יחזיק לפחות שני כלי רכב, המותאמים לנהיגה בידי אדם עם מוגבלות, ולפחות שני כלי רכב נוספים, המותאמים להסעתו של אדם עם מוגבלות;
- (2) מי שעיסוקו בהשכרת אוטובוסים וכלי רכב אחרים, יעמיד להשכרה כלי רכב נגישים לאנשים עם מוגבלות תמורת מחיר זהה למחירו של כלי רכב שאינו נגיש כאמור.
- (3) שר התחבורה יתקין תקנות להסדרת הנגישות לפי הוראות סעיף קטן זה.
- (ו) הוראות סעיפים קטנים (ב)(2) ו-(ד) בדבר נטל כבד מדי לא יחולו לגבי שירות ציבורי הניתן בידי רשות ציבורית.
- (ז) תקנות לפי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות עם הנציב ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ולענין שירותי בזק גם עם בעלי רישיונות הנוגעים בדבר, בהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, בהתחשב בהוראות תקן ישראלי ובאישור הוועדה.
- (ח) היה השירות באחריותו של שר אחר, יתקין שר המשפטים תקנות כאמור, לאחר התייעצות גם עם אותו שר, לפי הענין.
- (ט) שר המשפטים רשאי להוסיף בצו שירות על רשימת השירותים הציבוריים המנויים בתוספת השניה.
- (י) סעיף זה לא יחול לגבי שירות ציבורי שחל עליו סימן ו', סימן ז' או סימן י'.
- (יא) תקנות ראשונות לפי סעיפים קטנים (א), (ד) ו-(ה) יוגשו לאישור הוועדה לא יאוחר מיום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006), ויאושרו על ידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

סימן ה': סייגים לחובת הנגישות

19.ג. פטור מסוים מביצוע התאמת נגישות [תיקון: תשס"ה]

- (א) מי שחייב בביצוע התאמת נגישות לפי הוראות פרק זה במקום ציבורי קיים או בשירות ציבורי, יהיה פטור, בכפוף להוראות פרק זה, מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אם מתקיים אחד מאלה:

- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות ומורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה אישר זאת;
  - (2) התאמת הנגישות מטילה נטל כבד מדי בהתחשב בין השאר בכל אחד מאלה, לפי הענין -
    - (א) סוג השירות או המקום;
    - (ב) היקף הפעילות לרבות היקף האוכלוסיה הנדרשת לשירות או למקום;
    - (ג) טיב התאמת הנגישות ועלות התאמת הנגישות;
    - (ד) קיומם של מקורות מימון חיצוניים וממלכתיים לביצוע התאמת הנגישות;
    - (ה) קיומן של חלופות לאותו שירות או מקום, הניתנות בידי אותו גורם, בקרבת מקום ושהן נגישות על פי פרק זה;
    - (ו) היקף מחזור ההכנסות או שיעור הרווח של מי שאחראי לביצוע התאמות הנגישות על פי הוראות פרק זה;
  - (3) התאמת הנגישות פוגעת באופן מהותי באופיו המיוחד של המקום, בשל ערכי הסטוריה, ארכיאולוגיה, אדריכלות או טבע;
  - (4) התאמת הנגישות מחייבת שינוי יסודי במהותו של מקום ציבורי קיים או של שירות ציבורי.
- (ב) מי שחייב בביצוע התאמות נגישות לפי הוראות פרק זה במקום ציבורי שאינו בנין, שהוקם כמקום כאמור לאחר כניסתן לתוקף של התקנות לפי סעיף 19ט(א), פטור מהתקנת מעלית או מביצוע התאמת נגישות אחרת שעלותה גבוהה שקבע שר המשפטים, באישור הוועדה, אם קבע הנציב כי ההתאמה תטיל עליו נטל כבד מדי לפי סעיף קטן (א)(2) למעט פסקה (ה).
- (ג) מי שחייב בביצוע התאמות נגישות לפי הוראות פרק זה במקום ציבורי קיים או בשירות ציבורי, יהיה פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אם קבע הנציב כי ביצוע ההתאמה עלול להביא להתמוטטות כלכלית של מי שחייב בביצוע ההתאמות כאמור.

19יג. **פטור מסוים - הוראות מיוחדות** [תיקון: תשס"ה]

(א) הוראות סעיף 19יג(א)(2), (ב) ו-(ג) לא יחולו לגבי -

- (1) מקום ציבורי, המופעל או מוחזק בידי רשות ציבורית;

- (2) שירות ציבורי הניתן בידי רשות ציבורית;
- (3) חובה שחלה לפי חוק התכנון והבניה, טרם כניסתו לתוקף של התקנות לפי סעיף קטן 19ט(א);
- (4) התאמה במקום ציבורי או בשירות ציבורי אם מי שחייב בביצועה פעל לגביה בחוסר תום לב.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הנציב רשאי ליתן לרשות ציבורית פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת לענין מקום ציבורי שהיא מפעילה או מחזיקה או לענין שירות ציבורי שהיא נותנת, מחמת חוסר סבירות תקציבית כלכלית; ואולם לא יקבע הנציב פטור כאמור לגבי כל אחד מאלה:
- (1) גוף ציבורי, המנוי בפסקאות (1) עד (4), (9) ו-(10) בהגדרה "גוף ציבורי" בסעיף 5;
- (2) מוסד חינוך רשמי כמשמעותו בסעיף 19לב ושירות החינוך הניתן על ידו;
- (3) מקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות ממלכתי כהגדרתו בסעיף 19ט;
- (4) בנק ישראל, יד ושם, מגן דוד אדום, המוסד לביטוח לאומי, מכון התקנים, רשות הדואר, רשות שדות התעופה, רשות השידור, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו ושירותי התעסוקה.

19יד. **התאמות נגישות חלופיות** [תיקון: תשס"ה]

הוכיח מי שאחראי למקום ציבורי או מי שעיסוקו במתן שירות ציבורי לפי הענין כי מתקיימת הוראה מהוראות סעיף 19יג(א), (ב) או (ג), 19כט(1), (3), או 19לא(ג) או הוראות מכוח סעיפים 19ט(ב), (2), 19ט(ד), 19יב(ב), (2), 19יב(ד), או 19יז(ב), יבצע התאמות נגישות חלופיות, ככל שנקבעו בתקנות או שנקבעו לענין פטור מסוים לפי סעיף 19יג, לרבות מעבר למקום אחר, שהן סבירות בנסיבות הענין.

19יד1. **פטור בידי הנציב** [תיקון: תשס"ה]

הנציב רשאי לקבוע פטור מלא או חלקי מביצוע התאמת נגישות מסוימת בהתאם לסעיף 19יג וכן לקבוע חובת ביצוע התאמות נגישות חלופיות שהן סבירות בנסיבות הענין, והכל כאמור בסימן זה. סימן ו': שירות בריאות ומקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות - נגישות

סימן ו': שירותי בריאות ומקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות - נגישות

19טו. הגדרות [תיקון: תשס"ה]

בסימן זה -

"חוק ביטוח בריאות" - חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹⁴;
"נותני שירותים" - כמשמעותם בסעיף 21 לחוק ביטוח בריאות;
"קופת חולים" - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק ביטוח בריאות;
"שירות בריאות ממלכתי" - שירות בריאות הניתן לפי חוק ביטוח בריאות.

19טז. **נגישות בריאות** [תיקון: תשס"ה]

שירות בריאות ומקום שבו ניתן שירות בריאות יהיו נגישים בהתאם להוראות סעיפים 19ח ו-19יא ובהתאם להוראות לפי סימן זה.

19יז. תקנות נגישות לענין שירותי בריאות ומקום שבו ניתן שירות בריאות

[תיקון: תשס"ה]

(א) שר הבריאות יקבע הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגים, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות, נגישות באופן סביר לשירותי בריאות ולמקומות ציבוריים קיימים, כהגדרתם בסעיף 19ז, שבהם ניתנים שירותי בריאות.

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע פטור מלא או חלקי מהתאמות הנגישות שקבע ובכלל זה דרישות מופחתות, לגבי כל אחד מהמפורטים בפסקאות (1) ו-(2), אם ביצוע התאמת הנגישות מהווה נטל כבד מדי -

- (1) סוג שירות בריאות שאינו שירות בריאות ממלכתי, לגבי כולו או חלקו;
(2) סוג המקום הציבורי שבו ניתן שירות כאמור, לגבי כולו או חלקו.

19יח. **נטל כבד מדי - אי-תחולת פטור** [תיקון: תשס"ה]

הוראות סעיף 19יג(א)(2) לא יחולו לגבי מקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות ממלכתי או לגבי שירות בריאות ממלכתי.

19יט. **תכנית הנגשה והתאמה** [תיקון: תשס"ה]

כל בית חולים וכל קופת חולים וכן ספק שירותי בריאות גדול אחר שקבע שר

הבריאות לפי סעיף 19כו (בסימן זה - ספקי שירותים גדולים), יגישו לשר הבריאות תכנית המפרטת את דרכי הנגשתם של שירותי הבריאות הניתנים על ידם, ושל מקומות ציבוריים שבהם ניתנים שירותי בריאות, עד תום שישה חודשים מיום פרסום התקנות לפי סעיף 19ז; התכנית תיערך בהתייעצות עם מורשה לנגישות השירות ומורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, לפי הענין, ובאישורם.

כ19. החלה הדרגתית [תיקון: תשס"ה]

(א) הוראות הנגישות לפי סימן זה, לענין שירות בריאות הניתן על ידי ספק שירותים גדול או לענין מקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות כאמור, יוחלו בהדרגה, במשך אחת עשרה שנים, שתחילתן לא יאוחר מיום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007) וסופה לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018) (בסימן זה - תקופת הביניים) לפי צו שיקבע שר הבריאות עד ליום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007); ההחלה ההדרגתית תיקבע בפריסה שווה בכל אחת מאחת עשרה השנים, בהתחשב בתכניות לפי סעיף 19יט, ככל שהוגשו; בקביעת הפריסה לפי סעיף זה רשאי השר להביא בחשבון את סוג השירות, היקף פעילותו, האזור שבו הוא ניתן, סוג המוגבלות וקיומן של חלופות נגישות באזור מסוים.

(ב) בתקופת הביניים, יספקו קופות החולים למבוטחים עם מוגבלות שירותי בריאות שהם נגישים על פי הוראות פרק זה במקומות ציבוריים שהם נגישים כאמור, בין בעצמן או באמצעות נותני שירותים שעמם התקשרו, ובין על ידי הפניית המבוטחים לקבלת שירותים באמצעות קופת חולים אחרת.

(ג) שר הבריאות, רשאי להאריך את תקופת הביניים לגוף מסוים החייב בביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שנתיים, אם נוכח שלא יוכל היה להשלים את ביצוע ההנגשה על פי הצו שהוצא לפי סעיף קטן (א), במאמצים ראויים.

(ד) לא נקבע צו לפי סעיף קטן (א), תחול חובת הנגישות לפי סימן זה במלואה, לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018).

כ19א. התייעצות ואישור הוועדה [תיקון: תשס"ה]

(א) תקנות לפי סעיף 19ז וצו לפי סעיף 19כ1 ייקבעו בהתייעצות עם ספקי

שירותים גדולים, ארגונים שמייצגים בעלי מקצועות רפואה, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ובהתחשב בהוראות תקן ישראלי, לפי הענין, ובהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה;

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (1) יוגשו לאישור הוועדה עד יום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006), ויאושרו על ידי הוועדה עד יום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

19כב. דיווח לשר [תיקון: תשס"ה]

ספקי שירותים גדולים יגישו מדי שנה לשר הבריאות דיווח בדבר הנגשת שירותי בריאות ומקומות שבהם ניתנים שירותי בריאות שבאחריותם, שבוצעה במהלך השנה החולפת, בתקופת הביניים או בתקופת ההארכה, לפי סעיף 19כג), כמתחייב לפי הוראות סימן זה.

19כג. דיווח לוועדה [תיקון: תשס"ה]

שר הבריאות יגיש מדי שנה לוועדה דיווח בדבר התקדמות הנגשת שירותי הבריאות והמקומות שבהם ניתנים שירותי בריאות, שבוצעה במהלך השנה החולפת, כמתחייב על פי הוראות לפי סימן זה.

19כד. פרסום [תיקון: תשס"ה]

ספקי שירותים גדולים יפרסמו את שירותי הבריאות והמקומות שבהם ניתנים שירותי בריאות שבאחריותם, הנגשים לאנשים עם מוגבלות; שר הבריאות יקבע הוראות בדבר דרך הפרסום.

19כה. סייג [תיקון: תשס"ה]

לאחר תום התקופה הנקובה בסעיף 19כ, לא תיתן קופת חולים שירות בריאות ממלכתי, בין בעצמה ובין באמצעות נותני שירותים, אלא אם כן מתקיימות בשירות הבריאות ובמקום שבו ניתן שירות הבריאות הוראות הנגישות לפי סימן זה או לפי סעיף 1158 לחוק התכנון והבניה, לפי הענין, באופן סביר.

19כו. תחולה [תיקון: תשס"ה]

לגבי ספק שירותים גדול שר הבריאות יקבע את ספקי השירותים הגדולים שחלות עליהם החובות לפי סעיפים 19יט, 19כב ו-19כד לחוק זה בהתחשב בהיקף פעילותו של נותן השירותים וכן בהיקף האוכלוסיה שאותה הוא משרת.

סימן ז': מוסדות חינוך, מוסדות על-תיכוניים, שירותי חינוך והשכלה - נגישות

חלק א': מוסדות על-תיכוניים

19כז. הגדרות [תיקון: תשס"ה]

בחלק זה -

"מוסד על-תיכוני" -

- 1) מוסד שהוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958¹⁵ (בחוק זה - חוק המועצה להשכלה גבוהה);
- 2) מוסד שניתן לו היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- 3) שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל הפועלים ברישיון המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 25ג לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- 4) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- 5) מוסד על-תיכוני להשכלה מקצועית, טכנית, תורנית או דתית.

19כח. נגישות מוסדות על-תיכוניים [תיקון: תשס"ה]

מוסדות על-תיכוניים ושירותי השכלה הניתנים בידי מוסדות אלה, יהיו נגישים בהתאם להוראות סעיפים 19ח ו-19יא ובהתאם להוראות לפי חלק זה.

19כט. תקנות נגישות למוסדות על-תיכוניים [תיקון: תשס"ה]

שר החינוך התרבות והספורט (בחוק זה - שר החינוך) ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי הענין, יקבעו הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין

בדרך כלל ובין לסוגי מוסדות, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות, נגישות באופן סביר למקומות ציבוריים קיימים שהם מוסדות על-תיכוניים, ולשירותי השכלה הניתנים בידי מוסדות אלה, לרבות התקנת אמצעי עזר ושירותי עזר.

19כט. **פטור מסוים מביצוע התאמת נגישות** [תיקון: תשס"ה]

מי שחייב בביצוע התאמת נגישות לפי סימן זה במקום ציבורי קיים שהוא מוסד על-תיכוני יהיה פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת אם קבע הנציב אחד מאלה:

- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות, ומורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה אישר זאת;
- (2) התאמת הנגישות פוגעת באופן מהותי באופיו המיוחד של המקום, בשל ערכי הסטוריה, ארכיאולוגיה, אדריכלות או טבע;
- (3) לענין מוסד על-תיכוני המנוי בפסקאות (3) ו-(5) להגדרה מוסד על-תיכוני - התאמת הנגישות מטילה נטל כבד מדי.

19ל. **תכנית הנגשה והתאמה** [תיקון: תשס"ה]

בעל מוסד על-תיכוני יגיש לשר החינוך ולשר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי הענין, תכנית המפרטת את דרכי הנגשתו והתאמתו של המוסד העל-תיכוני ושירותי ההשכלה הניתנים על ידו, עד ליום א' באלול התשס"ח (1 בספטמבר 2008); התכנית תיערך בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ומורשה לנגישות השירות, ובאישורם.

19לא. **החלה הדרגתית**

(א) הוראות הנגישות לענין נגישות מוסדות על-תיכוניים ושירותי ההשכלה הניתנים על ידיהם, לפי חלק זה, יוחלו בהדרגה, במשך תקופה של שש שנים, שתחילתה לא יאוחר מיום ב' בתשרי התשס"ט (1 באוקטובר 2008) וסופה לא יאוחר מיום ז' בתשרי התשע"ה (1 באוקטובר 2014) (בחלק זה - תקופת הביניים); עד ליום ה' בתשרי התשס"ט (1 באוקטובר 2008) יקבעו שר החינוך ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי הענין, בצו, את ההחלה ההדרגתית של הוראות הנגישות כאמור, בפריסה שווה בכל אחת משש השנים בהתחשב בתכניות לפי סעיף 19 ככל שהוגשו; בקביעת

הפריסה לפי סעיף זה רשאי השר להביא בחשבון את היקף פעילותו של השירות, האזור שבו הוא ניתן, סוג המוגבלות וקיומן של חלופות נגישות באזור מסוים.

(ב) עד תום תקופת הביניים, מוסדות על-תיכונים יבצעו התאמות נגישות, באופן סביר, בעבור סטודנט עם מוגבלות, לפי הענין, הלומד במקום כאמור או העומד ללמוד בו, בהתייעצות עם מורשה לנגישות השירות ומורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, לפי הענין; שר החינוך יפרסם מידע לציבור ולמוסדות העל-תיכונים בדבר הזכויות על פי סעיף זה, והדרכים למימושן.

(ג) מי שחייב בביצוע התאמת נגישות לפי סעיף קטן (ב) יהיה פטור מביצוע אותה התאמה בתקופה שעד ליום ב' בתשרי התשס"ט (1 באוקטובר 2008), אם קבע הנציב כי ביצוע ההתאמה יטיל נטל כבד מדי.

(ד) לא נקבע צו לפי סעיף קטן (א), תחול חובת הנגישות על פי חלק זה במלואה, לא יאוחר מיום ז' בתשרי התשע"ה (1 באוקטובר 2014).

19לא1. **התייעצות ואישור הוועדה** [תיקון: תשס"ה]

(א) תקנות לפי סעיף 19וכט וצו לפי סעיף 19לא ייקבעו בהתייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתחשב בהוראות התקן הישראלי, לפי הענין, ובהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה.

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (1) יוגשו לאישור הוועדה עד ליום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006) ויאושרו בידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

19לא2. **דיווח לשר** [תיקון: תשס"ה]

בעלים של מוסדות על-תיכונים יגישו מדי שנה לשר החינוך ולשר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי הענין, דיווח בדבר הנגשת המוסדות ושירותי ההשכלה הניתנים בהם שבוצעה במהלך השנה החולפת במוסדותיהם, בתקופת הביניים, כמתחייב על פי הוראות חלק זה.

19לא3. **דיווח לוועדה** [תיקון: תשס"ה]

שר החינוך ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי הענין. יגישו מדי שנה לוועדה דיווח בדבר התקדמות ההנגשה לפי חלק זה, שבוצעה במהלך השנה החולפת.

חלק ב': מוסדות חינוך ושירותי חינוך

19לב. **הגדרות**

בחלק זה -

"חוק לימוד חובה" - חוק לימוד חובה, התש"ט-1949¹⁶;

"מוסד חינוך רשמי" - כהגדרתו בחוק לימוד חובה;

"מוסד חינוך" - מוסד חינוך רשמי, מוסד חינוך מוכר, מוסד חינוך פטור ומוסד לחינוך מיוחד;

"מוסד חינוך מוכר" - כהגדרתו בחוק לימוד חובה לרבות בית ספר הפועל ברישיון מכוח חוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969¹⁷, ולמעט מוסד חינוך רשמי;

"מוסד חינוך פטור" - מוסד כמשמעותו בסעיף 5 בחוק לימוד חובה;

"מוסד לחינוך מיוחד" - כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1998¹⁸.

19לג. **נגישות מוסדות חינוך** [תיקון: תשס"ה]

מוסדות חינוך ושירותי החינוך הניתנים על ידיהם יהיו נגישים בהתאם להוראות סעיפים 19 ו-19יא ובכפוף להוראות לפי חלק זה.

19לג1. **תקנות נגישות במוסד חינוך** [תיקון: תשס"ה]

לענין מקומות ציבוריים קיימים שהם מוסדות חינוך למעט גני ילדים, יקבע שר החינוך הוראות בדבר התאמות נגישות אלה בלבד:

(1) בניית פיר מעלית בבנין מרכזי אחד;

(2) בניית תא שירותים נגיש אחד לנשים ואחד לגברים בקומת הכניסה בבנין המרכזי.

19לג2. **תכנית הנגשה והתאמה** [תיקון: תשס"ה]

בעלים של מוסדות חינוך יגישו לשר החינוך ותכנית המפרטת את דרכי הנגשתו והתאמתו של מוסד החינוך ושירותי החינוך הניתנים על ידו, עד תום שישה חודשים מיום פרסום התקנות לפי סעיף 19לג1; התכנית תיערך בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ומורשה לנגישות השירות, ובאישורם.

19לג3. **החלה הדרגתית** [תיקון: תשס"ה]

(א) הוראות הנגישות לענין נגישות מוסדות חינוך ושירותי החינוך הניתנים על ידיהם, לפי סעיף 19לג1, יוחלו בהדרגה, במשך תקופה של שנים עשרה שנים, שתחילתה לא יאוחר מיום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007) וסופה לא יאוחר מיום כ"ו בניסן התשע"ט (1 במאי 2019) (בחלק זה - תקופת הביניים): עד ליום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007) יקבע שר החינוך בצו את ההחלה ההדרגתית של הוראות הנגישות כאמור, בפריסה שווה בכל אחת משנים עשרה השנים בהתחשב בתכניות לפי סעיף 19לג2 ככל שהוגשו; בקביעת הפריסה לפי סעיף זה רשאי השר להביא בחשבון את היקף פעילותו של השירות, האזור שבו הוא ניתן, סוג המוגבלות וקיומן של חלופות נגישות באזור מסוים.

(ב) לא נקבעו צווים לפי סעיף קטן (א), תחול חובת הנגישות על פי חלק זה במלואה, לא יאוחר מיום כ"ו בניסן התשע"ט (1 במאי 2019).

19לג4. **התייעצות ואישור הוועדה** [תיקון: תשס"ה]

(א) תקנות לפי סעיפים 19לג1, 19לד וצו לפי סעיף 19לג3 ייקבעו בהתייעצות עם המרכז לשלטון מקומי, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהתחשב בהוראות התקן הישראלי, לפי הענין, ובהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה.

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף קטן (1) יוגשו לאישור הוועדה עד ליום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006) ויאושרו עד ליום י' בחשוון התשס"ז (1 בנובמבר 2006)

19לג5. **דיווח לשר** [תיקון: תשס"ה]

בעלים של מוסדות חינוך יגישו מדי שנה לשר החינוך, דיווח בדבר הנגשת מוסדות חינוך ושירותי החינוך הניתנים על ידיהם שבוצעה במהלך השנה החולפת במוסדותיהם, בתקופת הביניים, כמתחייב על פי הוראות חלק זה.

שר החינוך יגיש מדי שנה לוועדה דיווח בדבר התקדמות ההנגשה לפי חלק זה, שבוצעה במהלך השנה החולפת.

19לד. **נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה** [תיקון: תשס"ה, תשס"ח]

- (א) תלמיד עם מוגבלות זכאי לנגישות למקום שהוא מוסד חינוך או גן ילדים, לפי הענין, ולשירות חינוך הניתן על ידי אותו מוסד; בסעיף זה, "גן ילדים" - גן ילדים שהוא מוסד חינוך רשמי, גן ילדים בבעלות רשות חינוך מקומית או גן ילדים שחל עליו חוק החינוך המיוחד.
- (ב) שר החינוך יקבע הוראות בדבר התאמות הנגישות הנדרשות, בין בדרך כלל ובין לסוגי מוסדות, כדי לאפשר נגישות באופן סביר לתלמיד עם מוגבלות כאמור בסעיף קטן (א); תקנות לפי סעיף זה יכללו הוראות בדבר ביצוע התאמות נגישות בקשר לכל אחד מאלה:
- (1) התקנת מעלית נגישה בבנין מרכזי אחד, למעט לענין גן ילדים;
  - (2) בניית תא שירותים נגיש אחד לנשים ואחד לגברים בקומת הכניסה בבנין המרכזי;
  - (3) הנגשת הכניסה למוסד החינוך ודרכי הגישה מהכניסה לבנין המרכזי, בין הבנין המרכזי למבנים הסמוכים ודרכי הגישה לחצר ולאולם הספורט ולרבות כבשים בדרכי הגישה;
  - (4) אמצעי נגישות לאנשים עם מוגבלות בראיה ובשמיעה, לרבות התקנת אמצעי עזר ושירותי עזר;
  - (5) התאמות נוספות הנדרשות כדי לאפשר לתלמיד נגישות באופן סביר במוסד החינוך או בגן הילדים בו הוא לומד.
- (ג) הורה של תלמיד, שהוא אדם עם מוגבלות, זכאי לנגישות במוסד החינוך או בגן הילדים שבו התלמיד לומד, והוראות סעיף קטן (ב) יחולו, בשינויים המחויבים; בפסקה זו, "הורה" - לרבות אפוטרופוס.
- (ד) מוסד חינוך וגן ילדים יבצעו את התאמות הנגישות בעבור תלמיד הלומד במוסד החינוך, בעבור ילד הרשום במוסד החינוך והעתיד ללמוד בו ובעבור הורה כאמור בסעיף קטן (ג), מיד לאחר המועד שבו נודע לראשונה למוסד החינוך, או לגן הילדים, לפי הענין, על רישומו של התלמיד במקום.
- (ה) שר החינוך באישור הוועדה, יקבע הוראות לענין -
- (1) חובת הרשם לברר בעת הרישום של התלמיד, את הצורך בביצוע

התאמות נגישות; בפסקה זו, "הרשם" - כמשמעותו בתקנות לימוד חובה וחינוך ממלכתי (רישום), התשי"ט-1959;
(2) מועדים ליידוע הבעלים של מוסד החינוך או גן הילדים בדבר רישומו של התלמיד ובדבר הצורך בביצוע התאמות הנגישות, ומועדים לביצוע התאמות הנגישות בעבורו או בעבור הוריו, והכל כדי שביצוע ההתאמות יסתיים לפני תחילת הלימודים של התלמיד במוסד החינוך או בגן הילדים.

19לד1. ביצוע התאמות נגישות במכרז מסגרת [תיקון: תשס"ה]

- (א) רשויות מקומיות, בין בעצמן ובין באמצעות מוסד ציבורי או גוף ארצי הקשור אליהן, יפרסמו מכרז לבחירת גורמים שאיתם יתקשרו לצורך ביצוע התאמות נגישות, במוסדות חינוך או בגני ילדים לפי סעיף 19לד.
(ב) חלה על רשות מקומית או על כל גורם אחר, החייב על פי דין בחובת מכרז, חובה לבצע התאמות במוסד חינוך או בגן ילדים על פי חלק זה, רשאית הרשות, או אותו גורם אחר, להתקשר עם מי שנבחר במכרז על פי סעיף קטן (א); התקשר גוף לפי סעיף זה, יצא ידי חובתו לפי כל דין המחייב התקשרות במכרז.

19לד2. בקשה להיתר בניה [תיקון: תשס"ה]

בעלים של כל מוסד חינוך וגן ילדים יגיש בקשה להיתר בניה לביצוע הוראות הנגישות לפי סעיפים 19לג1 וסעיף 19לד; הבקשה תוגש בתוך שנה מיום התקנת התקנות לפי סעיפים אלה.

19לד3. שמירת דינים [תיקון: תשס"ה]

הוראות לפי חלק זה באות להוסיף ולא לגרוע מחובה שחלה לפי חוק התכנון והבניה, טרם כניסתן לתוקף של התקנות לפי סעיף 1158 לחוק התכנון והבניה.

סימן ח': חוזה ביטוח

19לה. חוזה ביטוח [תיקון: תשס"ה]

- (א) מתן יחס שונה בחוזה ביטוח (בסימן זה - יחס שונה) לא יהווה הפליה לפי

- פרק זה, אם הוא מבוסס על נתונים אקטואריים, נתונים סטטיסטיים, מידע רפואי, או מידע אחר, שהם אמינים ורלוונטים להערכת הסיכון הביטוחי המסוים, ומתן יחס זה סביר בנסיבות הענין,
- (ב) מבוטח אשר שילם דמי ביטוח מוגדלים מחמת מוגבלותו שלא בהתאם להוראת סעיף קטן (א), זכאי להשבה בגובה ההפרש שבין דמי הביטוח ששילם, לבין דמי הביטוח שהיה משלם לולא ההפליה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁹, וזאת נוסף על כל סעד אחר.
- (ג) קרה מקרה הביטוח לפני שהמבוטח קיבל הפרש כאמור בסעיף קטן (ב) והמבטח פעל שלא בתום לב, זכאי המבוטח לתגמולי ביטוח מוגדלים בשיעור יחסי, שהוא ביחס שבין דמי הביטוח ששולמו בפועל לבין דמי הביטוח שהיו משתלמים לולא ההפליה, וזאת נוסף על כל סעד אחר.
- (ד) קרה מקרה הביטוח לפני שהמבוטח קיבל הפרש כאמור בסעיף קטן (ב) והמבטח פעל בתום לב, זכאי המבוטח לתגמולי ביטוח בתוספת תשלום ההפרש כאמור בסעיף קטן (ב), וזאת נוסף לכל סעד אחר.
- (ה) סירב מבטח לבטח אדם עם מוגבלות, בניגוד להוראות סימן זה, וקרה מקרה ביטוח, רשאי בית המשפט לפסוק לאדם כאמור פיצוי שלא יעלה על שיעורי תגמולי הביטוח שהיו מגיעים לו לולא הסירוב לבטח, בניכוי דמי הביטוח שהיה משלם, אילולא הסירוב כאמור. אם התקיימו כל אלה:
- (1) האדם פנה למפקח על הביטוח כמשמעותו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981²⁰ (בסימן זה - המפקח על הביטוח), בתוך 30 ימים ממועד שנודע לו על הסירוב מחמת המוגבלות, ובלבד שפנה למפקח לפני שקרה מקרה הביטוח; קבע המפקח שההפליה מותרת, ובלבד שהאדם ערער לבית המשפט בתוך 45 ימים מיום קבלת ההודעה על ההחלטה:
- (2) האדם עשה מאמץ סביר בנסיבות הענין לבטח עצמו מפני אותו סיכון אצל מבטח אחר וסורב;
- בסעיף קטן זה -
- "סירוב" - לרבות מתן יחס שונה באופן קיצוני, בנסיבות הענין, שבעקבותיו לא נכרת חוזה ביטוח;
- "שיעור תגמולי הביטוח" - שיעור תגמולי הביטוח לפי פוליסה סבירה בנסיבות הענין שאין בה יחס שונה כאמור בסעיף קטן (א).

(ו) (1) מבוטח עם מוגבלות שניתן לו יחס שונה או אדם עם מוגבלות שבקשתו להיות מבוטח נדחתה (בסעיף זה - מתלונן) רשאי להגיש תלונה כמשמעותה בחוק הפיקוח על עסקי הביטוח, התשמ"א-1981, למפקח על הביטוח על החלטה בדבר מתן יחס שונה או על סירוב לבטח כמשמעותם בסעיף זה, והוראות חוק הפיקוח על עסקי הביטוח יחולו; היתה החלטה בענין התלונה כרוכה בנושאים רפואיים, יתייעץ המפקח על הביטוח, לפי הצורך, עם מומחה רפואי שימנה לענין זה;

(2) לא נתקבלה החלטה של המפקח על הביטוח בתוך 90 ימים ממועד הגשת התלונה, רשאי המתלונן, מתום 90 הימים האמורים ואילך, להעביר את תלונתו להכרעתה של ועדה כמשמעותה בפסקה (3)(א) (בסימן זה - ועדת תלונות); הועברה התלונה לוועדת תלונות, תודיע ועדת התלונות למפקח על הביטוח, והמפקח לא יהיה מוסמך עוד לדון בתלונה; המפקח יעביר לוועדת תלונות בתוך 14 ימים את התלונה וכל חומר הנוגע אליה המצוי ברשותו, והוראות סעיף 50(ב) לחוק הפיקוח על עסקי הביטוח לא יחולו לענין זה; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מזכויותיו של אדם עם מוגבלות לפנות לבית המשפט בשל הפרת הוראות סימן זה.

(3) (א) ועדת תלונות תהיה בת שלושה חברים, ואלה הם:

(1) שופט בדימוס שימנה שר המשפטים והוא יהיה היושב ראש;

(2) אקטואר, מתוך רשימה של אקטוארים המתמחים בסוגים

שונים של ביטוח (בסימן זה - רשימת אקטוארים), שקבע

שר האוצר בהתייעצות, בין השאר, עם גורמים שמייצגים,

לרעת שר האוצר, את ענף הביטוח;

(3) מומחה, מתוך רשימה של מומחים בסוגים שונים של

מוגבלות (בסימן זה - רשימת מומחים), שקבע שר

המשפטים בהתייעצות, בין השאר, עם הנציב; בפסקה זו,

"מומחה" - לרבות רופא, אח או אחות, פסיכולוג, בעל

מקצוע פארא-רפואי ולמעט אקטואר.

(ב) שר המשפטים, באישור הוועדה, יקבע את כל אלה:

(1) דרך מינויים של חברים בוועדת תלונות, בשים לב, בין השאר

לסוג המומחיות של האקטואר והמומחה, ולסוג המוגבלות

של המתלונן;

- (2) סדרי הדין של ועדת התלונות, לרבות בכל הקשור לשמיעת טענות הצדדים או הגשת ראיות ומסמכים מטעמם; כל עוד לא הותקנו תקנות כאמור, או בענין שלא נקבעה לגבי הוראה בתקנות, תפעל ועדת התלונות בדרך הנראית לה צודקת ומועילה ביותר בנסיבות הענין;
- (3) שבר והחזר הוצאות לחברי ועדת תלונות;
- (4) תקנות ראשונות לפי סעיף זה יוגשו לאישור הוועדה עד ליום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006):
- (5) הודעה על מינוי יושב ראש ועדת תלונות וכן רשימת האקטוארים ורשימת המומחים יפורסמו ברשומות;
- (6) מינוי חבר ועדת תלונות יהיה לתקופה שלא תעלה על 5 שנים;
- (7) ועדת תלונות רשאית, ככל שנדרש, להורות לנילון, לתקן ליקוי בדבר מתן יחס שונה או סירוב לבטח שלא בהתאם להוראות סימן זה; העתק החלטה כאמור תועבר למפקח על הביטוח לשם בחינת הצורך להורות על תיקון ליקוי כאמור, למבטחים נוספים;
- (8) החלטת ועדת תלונות תינתן ברוב דעות, ולאחר שניתנה הזדמנות למתלון, לנילון, לנציב ולארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות להשמיע את טענותיהם;
- (9) החלטת ועדת תלונות תינתן בתוך 90 ימים ממועד העברת התלונה אליה;
- (10) החלטות המפקח על הביטוח לפי סימן זה והחלטות ועדת תלונות, שיש בהן כדי להשפיע על אנשים עם מוגבלות, על מבטחים נוספים או על מבטחים נוספים, יפורסמו לציבור;
- (11) מי שרואה עצמו מקופח מהחלטת המפקח על הביטוח או מהחלטת ועדת תלונות, רשאי לערער לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מיום קבלת ההודעה על ההחלטה;
- (12) הגשת ערעור לא תעכב את ביצוע ההחלטה שעליה מערערים, אלא אם כן הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע ההחלטה.

- (ז) (1) החליט מבטח ליתן למבוטח יחס שונה או סירב מבטח לבטח אדם, ימסור לו המבטח הורעה מנומקת בכתב עם תמצית בסיס הנתונים, אם המבטח התבסס עליהם במתן ההחלטה וכן תמצית המידע שעליהם התבסס; על אף האמור, המבטח רשאי למסור את נימוקי החלטתו ותמצית המידע והנתונים לאדם או למבוטח כאמור באמצעות רופאו של המבטח: רופא המבטח רשאי, באישורה של ועדת אתיקה, שלא למסור את הנימוקים והמידע האמורים או חלק מהם לידי אדם המידע או הנימוקים עלולים לגרום נזק חמור לבריאותו הגופנית או הנפשית, או לסכן את חייו; בסעיף זה, "ועדת אתיקה" - כמשמעותה בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996.²¹
- (2) סירב מבטח לבטח אדם או החליט ליתן למבוטח יחס שונה, יודיע לו המבטח על אפשרויותיו להגיש תלונה למפקח על הביטוח ולוועדת תלונות, כמפורט בסעיף זה, או להגיש תביעה לבית המשפט, וכן על ההוראות בדבר נטל ההוכחה; מידע כאמור בפסקה זו יימסר בנוסח שקבע שר המשפטים, ככל שקבע.
- (3) הודעת מבטח לפי סעיף קטן זה, תימסר בתוך 90 ימים ממועד מסירת ההצעה לכריתת חוזה ביטוח או לשינוי חוזה ביטוח, לפי הענין; המפקח על הביטוח רשאי להאריך את מועד המסירה לתקופות נוספות שלא יעלו סך הכל על 60 ימים נוספים, מסיבות מיוחדות שיימסרו למבוטח; פעל המבטח בניגוד לסעיף קטן זה, דינו הקנס האמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.²²
- (ח) מי שעיסוקו במתן שירות ציבורי או הפעלת מקום ציבורי שאינו שירות ביטוח, לא יפלו אדם עם מוגבלות מחמת יחס שונה או מחמת סירוב מבטח לבטח, שניתן לו שלא לפי הוראות סעיף קטן (א).

19. חזקות [תיקון: תשס"ה]

- הוכיח תובע או מתלונן לפי סימן זה, אחד מאלה, חזקה שהנתבע או הנילון הפלה אותו מחמת מוגבלותו כל עוד לא הוכיח הנתבע או הנילון אחרת -
- (1) סירב מבטח לבטח אדם עם מוגבלות או נתן לו יחס שונה ולא סירב או קבע יחס שונה כאמור, באותן נסיבות, למי שאינו אדם עם מוגבלות;
- (2) הנתבע התנה את הביטוח לאדם עם מוגבלות, בקיום תנאי אשר אינו נדרש ממי שאינו אדם עם מוגבלות.

19לז. **נטל ההוכחה** [תיקון: תשס"ה]

בתביעה או תלונה לפי סימן זה, נטל ההוכחה כי הסירוב או מתן היחס השונה מבוסס על מידע באמור בסעיף 19לה(א), יחול על המבטח.

19לח. **פרשנות - תחולה על חוזה ביטוח קיים** [תיקון: תשס"ה]

סימן זה יחול, בשינויים המחויבים, גם לענין סירוב להרחיב חוזה ביטוח קיים או מתן יחס שונה בקשר לבקשה כאמור; בסעיף זה, "הרחבת חוזה ביטוח" - הגדלת סכום הביטוח או הוספת כיסוי ביטוח.

סימן ט': דרכים - נגישות

19לט. **נגישות דרכים** [תיקון: תשס"ה]

(א) בסעיף זה -

"גוף מבצע" - אחד מאלה:

(1) רשות מקומית;

(2) גורם אחר העוסק בתכנון, בניה או החזקה של תשתיות דרכים שקבעו שר התחבורה או שר אחר הממונה על התחום שבו פועל גורם כאמור (בסעיף זה - השר האחראי):

"מהנדס רשות מקומית" - כמשמעותו בחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית), התשנ"ב-1991²³;

"מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה" - כמשמעותו בסעיף 19מא, ולמעט הנדסאי כאמור בסעיף 19מא(ב)(1);

"מתכנן מחוז" - כמשמעותו בסעיף 8 בחוק התכנון והבניה.

(ב) צמתים ומדרכות יתוכננו, ייבנו ויותאמו באופן המאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות באופן סביר בין המדרכה לכביש, בין מקום החניה למדרכה, על המדרכה ובחציית הכביש בהתאם להוראות לפי סימן זה, לרבות הסרת מפגעים ומכשולים אשר פוגעים בזכותו של אדם עם מוגבלות לנגישות כאמור בסעיף זה ולרבות התקנת רמזורים המותאמים לאנשים עם מוגבלות בראיה.

(ג) גשרים, מנהרות ומעברים אחרים המיועדים להולכי רגל יהיו נגישים ומותאמים לאנשים עם מוגבלות באופן סביר בהתאם להוראות לפי סימן זה.

(ד) שר הפנים, בהתייעצות עם שר התחבורה, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובאישור הוועדה, יקבע את התאמות הנגישות הנדרשות כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות נגישות כאמור בסעיף זה ובהתחשב בתקן ישראלי; תקנות ראשונות לפי סעיף קטן זה יוגשו לאישור הוועדה עד ליום ג' באייר התשס"ו (1 במאי 2006) על ידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

(ה) לענין מדרכות, כבישים, צמתים, גשרים, מנהרות ומעברים אחרים המיועדים להולכי רגל שנבנו לפני י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006) (בסימן זה - תשתיות דרכים קיימות), יגיש גוף מבצע לשר האחראי, לפי הענין, עד תום שישה חודשים מיום פרסום התקנות לפי סעיף קטן (ד), תכנית המפרטת את דרכי הנגשתן של תשתיות הדרכים הקיימות שבאחריותו; התכנית תיערך בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ובאישורו; היה הגוף המבצע רשות מקומית, תוגש התכנית לשר הפנים.

(ו) הוראות הנגישות לענין נגישות תשתיות דרכים קיימות, לפי סימן זה, יוחלו בהדרגה במשך תקופה של אחת עשרה שנים, שתחילתן תהא לא יאוחר מיום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007) וסופן לא יאוחר מיום ט"ו באייר התשע"ח (1 במאי 2018) (בסימן זה - תקופת הפריסה) לפי צו שיקבע השר האחראי, לפי הענין, עד ליום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007); ההחלה ההדרגתית תיקבע בפריסה שווה בכל אחת מאחת עשרה השנים, בהתחשב, בין השאר, בתכניות שהוגשו לפי סעיף קטן (ה), ככל שהוגשו; בקביעת הפריסה רשאי השר להביא בחשבון את מרכזיות תשתית הדרך, בנסיבות הענין, ובקרבתה למקומות המספקים שירות לציבור; לא נקבע צו לפי סעיף זה, תחול חובת הנגישות לפי סימן זה במלואה, לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018).

(ז) מהנדס רשות מקומית או מתכנן מחוז, לפי הענין, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, רשאי לקבוע פטור, מלא או חלקי, מביצוע הוראות לפי סעיף זה בקשר לתשתיות דרכים קיימות, בהתקיים אחד מאלה:

- (1) התאמת הנגישות פוגעת באופן מהותי בערכי ארכיאולוגיה, הסטוריה או טבע;
- (2) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מטעמים הנדסיים;
- (3) התאמת הנגישות מחייבת שינוי יסודי ורחב היקף באזור ביצועה.
- (ח) נוכח מהנדס רשות מקומית או מתכנן מחוז, לפי הענין, כי מתקיימת הוראה מהוראות פסקאות (1), (2) או (3) שבסעיף קטן (ז), יבוצעו התאמות נגישות חלופיות שהן סבירות בנסיבות הענין כפי שיקבע מהנדס הרשות המקומית או מתכנן המחוז, לפי הענין, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה.
- (ט) גוף מבצע יגיש מדי שנה לשר האחראי, לפי הענין, דיווח על ביצוע ההוראות לפי סעיף זה במהלך השנה שחלפה; השר רשאי ליתן הוראות בדבר אופן ודרך הדיווח.
- (י) השר האחראי, לפי הענין, יגיש מדי שנה לוועדה דיווח בדבר ביצוע ההוראות לפי סעיף זה במהלך השנה שחלפה.
- (יא) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), התשמ"ח-1988²⁴; בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן זה, הוראות סעיפים קטנים (ה), (ו) ו-(ז) לא יחולו לגבי סידור המתחייב לפי החוק האמור.
- (יב) שר הפנים ושר התחבורה ממונים על ביצוע סימן זה, לפי הענין, והם רשאים להתקין תקנות לביצועו.

סימן י': שירותי שעת חירום - נגישות

19מ. נגישות שירותי שעת חירום [תיקון: תשס"ה]

(א) בסעיף זה -

"אירוע חומרים מסוכנים" - אירוע שבעקבותיו הציבור נחשף או עלול להיחשף לחומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993²⁵;

"אירוע קרינה רדיולוגי" - אירוע שבעקבותיו הציבור נחשף או עלול להיחשף לקרינה כרמה החורגת מן המנה הגבולית שנקבעה לאוכלוסיה

בתקן להגנה מפני קרינה של הוועדה לאנרגיה אטומית:
"התגוננות אזרחית" - כמשמעותה בחוק ההתגוננות האזרחית,

התשי"א-1951²⁶ (בחוק זה - חוק ההתגוננות האזרחית);

"מצב חירום" - התרחשות אירוע הגורם או העלול לגרום לפגיעה חמורה בשלום הציבור או ברכוש, המתייחס לציבור גדול או לשטח גדול, או אירוע שיש בו חשש לפגיעה כאמור, לרבות מחמת פגע טבע, מפגע סביבתי, אירוע חומרים מסוכנים, אירוע קרינה רדיולוגי, תאונה או פעילות חבלנית עוינת.
(ב) אדם עם מוגבלות זכאי לנגישות של כלל השירותים הניתנים לציבור בקשר להתגוננות אזרחית ובקשר למצב חירום, לרבות לאמצעי מחסה ופינוי, מידע על אודות מצב החירום, קיומו ומועד תחילתו וסיומו, והאמצעים שיש לנקוט, ולרבות נגישות לאמצעי הגנה מיוחדים המותאמים לאנשים עם מוגבלות ולסוגי המוגבלות, והכל בהתאם להוראות לפי סימן זה.

(ג) שר הביטחון, באישור הוועדה ובהתייעצות עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובהתאם לעקרונות היסוד ולמטרותיו של חוק זה, יקבע הוראות למימוש הזכות לנגישות לפי סעיף זה באופן סביר ובהתחשב בהוראות תקן ישראל.

(ד) על נגישות למקלטים יחולו הוראות סימן ג' או הוראות סעיף 14 לחוק ההתגוננות האזרחית, לפי הענין.

(ה) תקנות ראשונות לפי סימן זה יוגשו לאישור הוועדה ויאושרו בידי הוועדה עד ליום י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006).

(ו) לענין כלל השירותים הניתנים לציבור בקשר להתגוננות אזרחית ובקשר למצב חירום, שניתנו לפני י' בחשון התשס"ז (1 בנובמבר 2006) (בסימן זה - שירותי שעת חירום קיימים), יגיש גוף האחראי לשירות, לשר הביטחון, עד תום שישה חודשים מיום פרסום התקנות לפי סעיף קטן (ה), תכנית המפרטת את דרכי הנגשתם של שירותי שעת חירום קיימים שבאחריותם; התכנית תיערך בהתייעצות עם מורשה לנגישות השירות, ובאישורו.

(ז) הוראות הנגישות לענין נגישות שירותי שעת חירום קיימים, לפי סימן זה, יוחלו בהדרגה במשך תקופה של אחת עשרה שנים, שתחילתן לא יאוחר מיום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007) וסופן לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018) (בסימן זה - תקופת הפריסה), לפי צו שיקבע שר

הביטחון, עד ליום י"ג באייר התשס"ז (1 במאי 2007); ההחלה ההדרגתית תיקבע בפריסה שווה בכל אחת מאחת עשרה השנים, בהתחשב, בין השאר, בתכניות שהוגשו לפי סעיף קטן (ו), ככל שהוגשו; בקביעת הפריסה רשאי השר להביא בחשבון את מידת חשיפתו של אזור לסכנות שאותם שירותי שעת חירום קיימים נוערו להגן מפניהן, ובהיקף האוכלוסיה ששירותי שעת החירום נועדו לשרת; לא נקבע צו לפי סעיף (ז), תחול חובת הנגישות לפי סימן זה במלואה, לא יאוחר מיום ט"ז באייר התשע"ח (1 במאי 2018).

סימן י"א: מורשי נגישות ורכזי נגישות

[הערה: לענין מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה ומורשה לנגישות השירות יחולו הוראות המעבר הבאות:

(א) בסעיף זה -

"התקופה הקובעת" - תקופה שתחילתה ביום כ"ג בטבת התש"ס

(1 בינואר 2000) וסיומה ביום כ"ג באייר התשס"ה (1 ביוני 2005);

"הרשם" - כהגדרתו בסעיף 19מא(1).

(ב) הרשם ינהל פנקס שבו ירשמו מי שהוכיח לרשם כי מתקיימים בו הוראות סעיף זה, ובו מדורים נפרדים לכל אחד מענפי הנגישות לפי הענין (להלן - פנקס מיוחד).

(ג) מי שעסק בישראל בענין נגישות מבנים, תשתיות וסביבה לאנשים עם מוגבלות, בהיקף ניכר, במשך שלוש שנים לפחות בתקופה הקובעת וצבר ניסיון ומומחיות של ממש בתחומים אלה, ומתקיימים בו שני אלה:

(1) הוא בעל תואר אקדמי הקשור לתחומים של נגישות מבנים, תשתיות וסביבה לאנשים עם מוגבלות;

(2) הוא ממלא אחר הדרישות שנקבעו לגביו לפי סעיף 19מא(ב)(2) אם דרישות אלה נקבעו לגביו, באופן מלא או חלקי, לאחר בחינת הניסיון והמומחיות שלו כאמור;

זכאי להירשם בפנקס מיוחד במדור לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שינהל הרשם ובלבד שהגיש בקשה לרשם כאמור בסעיף זה והוכיח כי מתקיימות בו הוראות סעיף קטן זה.

- (ד) מי שעסק בישראל בענין נגישות השירות לאנשים עם מוגבלות, בהיקף ניכר, במשך 3 שנים בתקופה הקובעת וצבר ניסיון ומומחיות של ממש בתחומים אלה ומתקיימים בו שני אלה:
- (1) הוא בעל תואר אקדמי הקשור לתחומים של נגישות השירות לאנשים עם מוגבלות;
- (2) הוא ממלא אחר הדרישות שנקבעו לגביו לפי סעיף 19מא 1(ב)(2) חס נקבעו דרישות אלה לגביו, באופן מלא או חלקי, לאחר בחינת הניסיון והמומחיות שלו כאמור;
- זכאי להירשם בפנקס המיוחד במדור לנגישות השירות שינהל הרשם ובלבד שהגיש בקשה לרשם כאמור בסעיף זה, והוכיח כי מתקיימות בו הוראות סעיף קטן זה.
- (ה) מי שרשום בפנקס המיוחד במדורים של נגישות למבנים תשתיות וסביבה; או נגישות לשירות -
- (1) זכאי להשתמש בתואר מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, או בתואר מורשה לנגישות השירות, לפי הענין;
- (2) רשאי לעסוק בכל תחום שבו עוסק מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, או מורשה לנגישות השירות, לפי הענין;
- (3) יחול לגביו פטור עד ליום כ"ג בניסן התשע"ו (1 במאי 2016) מבחינות לפי הוראות סעיף מא(ב)(2);
- (4) יחולו עליו הוראות סעיף 19מא(ג), וסמכויות הרשם לפי הסעיף האמור, יהיו נתונות גם לגבי המורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה או מורשה לנגישות השירות לפי הענין.
- (ו) בקשה לפי סעיף זה תוגש לרשם עד תום שנה מיום תחילתו של חוק זה.
- ר' תיקון תשס"ה (ס"ח תשס"ה, עמ' 288)

19מא. **מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה** [תיקון: תשס"ה, תשס"ז]

- (א) מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה יהיה מי שמתקיימות בו ההוראות לפי סעיף זה והוא רשום במדור מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה בפנקס המהנדסים והאדריכלים או במדור מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה בפנקס ההנדסאים והטכנאים כאמור בסעיף 2(ג) לחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958²⁷ (בחוק זה - חוק המהנדסים והאדריכלים).

(ב) מי שמתקיימות בו פסקאות (1) ו-(2) כשיר להיות מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:

(1) הוא אחד מאלה:

(א) אדריכל או מהנדס כהגדרתם בחוק המהנדסים והאדריכלים,

הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, במדור הקשור

למבנים, תשתיות וסביבה שקבע הרשם בהתייעצות עם הנציב;

(ב) הנדסאי הרשום בפנקס ההנדסאים והטכנאים, והוא רשום

בפנקס בתחום הקשור למבנים ותשתיות שקבע הרשם

בהתייעצות עם הנציב;

(2) הוא מקיים דרישות שקבע שר התעשייה המסחר והתעסוקה

בהתייעצות עם הנציב לענין הכשרה לרבות הכשרה מעשית,

השתלמות ובחינות הסמכה בכל הקשור להוראות נגישות לפי פרק זה

ולפי חוק התכנון והבניה; דרישות לפי פסקה זו יכול שייקבעו לסוגי

בעלי מקצוע כאמור בפסקה (1) וכן לענין היקף שעות ההכשרה,

ההשתלמות ותכניהם, וסוג הבחינות.

(ג) לשם קיום הוראות נגישות לפי פרק זה ולפי חוק התכנון והבניה לענין חוות

דעת של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, תהיה חוות הדעת של

הנדסאי, של אדריכל רשום שאינו אדריכל רשוי או מהנדס רשום שאינו

מהנדס רשוי, תקפה רק לענין אותו סוג של מבנה שהוא מוסמך לגביו לפי

חוק המהנדסים והאדריכלים.

(ד) המדורים המנוהלים על פי סעיף זה:

(1) יכללו פרטים בדבר המקצוע של המורשה ואם הוא הנדסאי, או

אדריכל רשום שאינו אדריכל רשוי או מהנדס רשום שאינו מהנדס

רשוי - לענין סוג המבנה שחוות רעתו תקפה לגביו, כאמור בסעיף

קטן (ג);

(2) יפורסמו ויהיו פתוחים לעיון לכל דורש.

(ה) הרשם יניק תעודת מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה למי שרשום

כאמור בסעיף קטן (א) כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:

בתעודה יירשמו הפרטים האמורים בסעיף קטן (ד)(1).

(ו) בסימן זה -

"אדריכל רשוי", "מהנדס רשוי" - מי שקיבל רישיון אדריכל או רישיון

מהנדס, לפי הענין, לפי סעיף 11(א) לחוק המהנדסים והאדריכלים;

"פנקס המהנדסים והאדריכלים" ו"פנקס ההנדסאים והטכנאים",

"המועצה" - כמשמעותם בחוק המהנדסים והאדריכלים;

"הרשם" - אחד מאלה, לפי הענין:

- (1) לענין מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שהוא אדריכל או מהנדס - הרשם כמשמעותו בסעיף 8 לחוק המהנדסים והאדריכלים;
- (2) לענין מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה שהוא הנדסאי - עובד של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה שהוא בעל השכלה אקדמית ושהמנהל הכללי של אותו משרד הסמיכו לענין זה;
- (3) לענין מורשה לנגישות השירות - עובד של משרד התעשייה מסחר ותעסוקה שהוא בעל השכלה אקדמית ושהמנהל הכללי של אותו משרד הסמיכו לענין זה.

19מא1. **מורשה לנגישות השירות** [תיקון: תשס"ה, תשס"ז]

- (א) הרשם ינהל פנקס המורשים לנגישות השירות.
- (ב) מורשה לנגישות השירות יהיה מי שמתקיימות בו הוראות לפי סעיף זה, והוא רשום בפנקס המורשים לנגישות השירות כאמור בסעיף קטן (א).
- (ג) מי שמתקיימות בו פסקאות (1) ו-(2) כשיר להיות מורשה לנגישות השירות:

(1) הוא אחד מאלה:

- (א) אדריכל, מהנדס או הנדסאי כמשמעותם בסעיף 19מא(ב)(1);
- (ב) הוא בעל מקצוע אקדמי או טכנולוגי אשר שר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בו כמקצוע מתאים לצורך הכרה בו כמורשה לנגישות השירות לרבות רופא, אחות, מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, פסיכולוג, עובד סוציאלי, או קלינאי תקשורת;
- (ג) הוא בעל תואר אקדמי בנגישות לאנשים עם מוגבלויות שונות ממוסד להשכלה גבוהה, כאמור בפסקאות (1) עד (4) להגדרה "מוסד על-תיכוני" בסעיף 19כז, ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בתואר כאמור כהכשרה מתאימה למורשה לנגישות השירות;
- (ד) הוא בעל תואר אקדמי בנגישות לאנשים עם מוגבלויות שונות

ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ושר התעשיה המסחר
והתעסוקה, בהתייעצות עם הנציב, הכיר במוסד והכיר בתואר
כהכשרה מתאימה למורשה לנגישות השירות;

- (2) הוא מקיים דרישות שקבע שר התעשיה המסחר והתעסוקה
בהתייעצות עם הנציב לענין הכשרה לרבות הכשרה מעשית,
השתלמות ובחינות הסמכה בכל הקשור להוראות הנגישות לפי פרק
זה לפי הענין; דרישות לפי פסקה זו יכול שייקבעו לסוגי בעלי מקצוע
או לסוגי תארים אקדמיים כאמור בפסקה (1) וכן לענין היקף שעות
ההכשרה, ההשתלמות ותכניהם, וסוג הבחינות.
- (ד) הפנקס המנוהל על פי סעיף קטן (א) -
- (1) יכלול פרטים בדבר המקצוע או התואר של המורשה, לפי הענין;
- (2) יפורסם ויהיה פתוח לעיון לכל דורש.
- (ה) הרשם ינפיק תעודת מורשה לנגישות השירות למי שרשום כאמור בסעיף
קטן (א) במורשה לנגישות השירות; בתעודה יירשמו פרטים ברבר המקצוע
או התואר של המורשה, לפי הענין.

19מא2. עונשים על התנהגות בלתי הולמת [תיקון: תשס"ה]

- (א) ועדת האתיקה כאמור בסעיף 16 לחוק המהנדסים והאדריכלים תחקור
תלונה שהובאה לפניו ולפיה מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה
שהוא אדריכל או מהנדס כאמור בסעיף 19מא(ב)(1)(א) עשה אחד מאלה:
- (1) גילה חוסר אחריות או רשלנות במילוי תפקידו כמתחייב מהוראות
נגישות לפי פרק זה או לפי חוק התכנון והבניה;
- (2) השיג את רישומו כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה על ידי
מסירת נתונים כוזבים או הסתרת עובדות;
- (3) ביצע את תפקידו כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה תוך
ניגוד ענינים.
- (ב) נוכחה ועדת האתיקה כי התקיימה במורשה לנגישות מבנים, תשתיות
וסביבה הוראה מהוראות סעיף קטן (א)(1) עד (3) רשאית היא להטיל עליו
התראה או נזיפה, להתלות או למחוק את רישומו מהמרור בפנקס כאמור
בסעיף 19מא(א).
- (ג) ועדת האתיקה רשאית לדון בתלונה לפי סעיף זה ובמקרה שהובא לפניו
לפי סעיף 16 לחוק המהנדסים והאדריכלים, לגבי אותו נילון, במשותף.

(ד) הרשם רשאי להתלות או למחוק את רישומו של הנדסאי כאמור בסעיף 19מא(ב)(1)(ב) מהמדור בפנקס כאמור בסעיף 19מא(א) או של מורשה לנגישות השירות מפנקס המנוהל על פי סעיף 19מא 1(א), לפי הענין, אם נוכח כי מתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוא הורשע בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה שעולה ממנה כי הוא חסר האחריות הדרושה לעסוק כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה או מורשה לנגישות השירות לפי הענין;
- (2) נקבע בפסק דין חלוט כי המורשה גילה חוסר אחריות או רשלנות במילוי תפקידו כמתחייב לפי הוראות נגישות לפי פרק זה או לפי חוק התכנון והבניה או כי הוא ביצע את תפקידו תוך ניגוד ענינים;
- (3) הוא השיג את רישומו כמורשה על ידי מסירת נתונים כוזבים או הסתרת עובדות.

19מא3. **פקיעת תנאי כשירות** [תיקון: תשס"ה]

- (א) חדל להתקיים לגבי מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה תנאי מתנאי הכשירות הקבועים בסעיף 19מא(ב), ימחק הרשם את רישומו מהמדור בפנקס המנוהל על פי סעיף 19מא(א) שבו הוא רשום.
- (ב) חדל להתקיים לגבי מורשה לנגישות השירות תנאי מתנאי הכשירות הקבועים בסעיף 19מא(ג), ימחק הרשם את רישומו מהמדור בפנקס המנוהל על פי סעיף 19מא(א).

19מא4. **חובת הנמקה** [תיקון: תשס"ה]

החלטה של רשם, ועדת אתיקה או שר התעשיה המסחר והתעסוקה לפי סימן זה תימסר בכתב ובצירוף הנימוקים להחלטה.

19מא5. **תקנות לענין תחומי עיסוק ואגרות** [תיקון: תשס"ה, תשס"ז]

- (א) שר התעשיה המסחר והתעסוקה רשאי, לאחר התייעצות עם הנציב והמועצה, לקבוע את הפעולות שייעשו בידי מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ואת הפעולות שייעשו בידי מורשה לנגישות השירות.
- (ב) שר התעשיה המסחר והתעסוקה רשאי, לאחר התייעצות עם הנציב ובאישור הוועדה, לקבוע אגרות כמפורט להלן:

- (1) אגרה בעד בחינות לפי סעיפים 19מא(ב)(2) ו-19מא(ג)(2);
- (2) אגרה בעד רישום כמורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה לפי סעיף 19מא(א) או כמורשה לנגישות השירות לפי סעיף 19מא(א);
- (3) אגרה תקופתית שעל כל אחד מהמורשים כאמור בפסקה (2) לשלם והמועד לתשלומה, וכן תוספת אגרה והפרשי הצמדה שיש לשלם אם האגרה כאמור לא שולמה במועד.

19מב. **רכז נגישות** [תיקון: תשס"ה]

- (א) מי שאחראי להספקת שירות ציבורי כהגדרתו בסימן ד', המעסיק 25 עובדים לפחות ימנה מקרב עובדיו אדם הבקיא, ככל הניתן, בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות וככל האפשר הוא יהיה אדם עם מוגבלות (בסעיף זה - רכז נגישות).
- (ב) רכז נגישות -
- (1) ימסור מידע לציבור על אודות נגישותו של השירות הציבורי או המקום שבו הוא ניתן;
- (2) ייתן ייעוץ והדרכה בדבר חובותיו של השירות הציבורי, לפי פרק זה.

סימן י"ב: סמכויות הנציב - נגישות

19מג. **צו נגישות** [תיקון: תשס"ה]

- (א) הנציב, או עובד ציבור שהוא הסמיך לענין סימן זה (בסעיף זה - הנציב), רשאי להורות בצו למי שחייב בביצוע התאמות נגישות לפי הוראות חוק זה או לפי הוראות הנגישות שלפי חוק התכנון והבניה, לנקוט פעולות שיפורטו על ידו לשם ביצוע התאמות כאמור, כולן או חלקן (בסעיף זה - צו נגישות); צו נגישות יכול שיכלול הוראות בדבר ביצוע פעולות הנדרשות כדי לבצע התאמות נגישות בהתאם ללוח הזמנים שנקבע לפי פרק זה, לרבות בדבר הגשת בקשה להיתר בניה או פרסום מכרז; בסימן זה, "**עובד ציבור**" - עובד מדינה כמשמעותו בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1958²⁸, עובד רשות מקומית וכן עובד רשות סטטוטורית שחל עליו דין משמעת, על פי דין.

- (ב) לא הוצא צו להחלה הדרגתית של חובת הנגישות לפי סעיפים 19, 19ל"א, 19ל"ג, 19ל"ט או 19מ, במועד הקבוע בסעיף מהסעיפים האמורים, רשאי הנציב להורות בצו נגישות על ביצוע התאמות נגישות לגבי החלק היחסי שהיה צריך לבצע בו התאמות נגישות לפי הסעיפים האמורים, אילו הוצא הצו להחלה הדרגתית במועד.
- (ג) לא יוציא הנציב צו נגישות אלא לאחר שניתנה הזדמנות למי שכלפיו מופנה הצו להשמיע את טענותיו.
- (ד) לא יוציא הנציב צו נגישות לפי הוראות הנגישות שלפי חוק התכנון והבניה, אלא לאחר שעברו 21 ימים מהיום שבו הוא הודיע לוועדה המקומית לתכנון ולבניה הנוגעת בדבר, על כוונתו להוציא צו כאמור, ובלבד שהוועדה האמורה לא הודיעה על התנגדותה בתוך תקופה זו בשל פרשנות שונה של הוראות חוק התכנון והבניה; התנגדה הוועדה המקומית להוצאת הצו, יכריע במחלוקת היועץ המשפטי לממשלה.
- (ה) בצו נגישות תיקבע התקופה לביצוע הפעולות המפורטות בו, אשר תחילתה עם מסירת הצו לאדם המחויב בו.
- (ו) המצאת צווי נגישות תהיה כאמור בסעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982²⁹ (בפרק זה - חוק סדר הדין הפלילי), בשינויים המחויבים.
- (ז) לשם ביצוע הוראות סעיף זה, רשאי הנציב או עובד ציבור שהסמך לענין זה -
- (1) לדרוש מאדם שחב בביצוע התאמות נגישות לפי חוק זה או לפי חוק התכנון והבניה למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו, שהוא חייב בהחזקתה על פי חוק החזקת תעודת זהות והצגתה, התשמ"ג-1982³⁰;
  - (2) לדרוש מאדם כאמור כפסקה (1) למסור לו מידע ומסמכים הנוגעים לביצוע חובת הנגישות לפי חוק זה או לפי הוראות הנגישות שלפי חוק התכנון והבניה;
  - (3) להיכנס בכל עת סבירה למקום ציבורי כהגדרתו בסימן ג' או למקום שבו ניתן שירות ציבורי כהגדרתו בסימן ד' לצורך בדיקת קיום ההוראות לפי חוק זה או הוראות הנגישות שלפי חוק התכנון והבניה.

19מד. **שאלתה לנציב** [תיקון: תשס"ה]

- (א) כל אדם רשאי לפנות לנציב בבקשה לקבל מידע על אודות הנושאים המפורטים בסעיף קטן (ב) (להלן - שאלתה).
- (ב) שאלתה תהיה בנושאים אלה בלבד:
- (1) תחולת הגדרות "מקום ציבורי" כאמור בסימן ג', "שירות ציבורי" כאמור בסימן ד', "רשות ציבורית" כאמור בסימן א', לענין מקום, שירות או רשות נושא השאלתה;
- (2) תחולת הסייגים שמכוח סעיפים 9וט(ב), 9וט(ד), 19יב(ב), 19יב(ד), 19יג, 19יז(ב) או 19כט(ג), או סעיפים 1158ו(ד) ו-1158ה(1) לחוק התכנון והבניה, על מקום, שירות או רשות נושא השאלתה, והסדרי הנגישות החלופיים המתחייבים לפי הוראות סעיף 19יד לחוק זה או סעיף 1158ה(2) לחוק התכנון והבניה;
- (3) אם הוציא הנציב צו נגישות לגבי מקום ציבורי, שירות ציבורי או רשות ציבורית נושא השאלתה;
- (4) נושא אחר, שקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם הנציב.
- (ג) הנציב ישיב לשאלתה בתוך 60 ימים מיום קבלתה.
- (ד) שר המשפטים, באישור הוועדה, רשאי לקבוע חובת תשלום אגרה לענין הגשת השאלתה והטיפול בה.

19מה. **חקירה בידי הנציבות** [תיקון: תשס"ה]

- (א) הוגשה תלונה או התעורר חשד לביצוע עבירה לפי סעיף 19מח, למעט עבירה שענינה יחס שונה בחוזה ביטוח בניגוד להוראות סימן ח', או הוגשה תלונה לפי הוראות הנגישות שלפי חוק התכנון והבניה, רשאי הנציב או עובד ציבור שהוא הסמיק לכך, לחקור אדם שלדעתו קשור לביצוע עבירה כאמור, או שיש לו או עשוי להיות לו מידע עליה.
- (ב) לא יסמיק הנציב עובד ציבור כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן התקיימו שנים אלה:
- (1) משטרת ישראל לא הודיעה בתוך חודש מפניית הנציבות אליה, כי היא מתנגדת להסמכה כאמור;
- (2) העובד קיבל הכשרה מתאימה כפי שנקבעה בין הנציב ובין משטרת ישראל.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכות המשטרה לחקור עבירה כאמור בסעיף קטן (א).

(ד) על חקירה לפי סעיף קטן זה וחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)³¹.

19מו. **פרסום מידע לציבור** [תיקון: תשס"ה]

הנציבות תפרסם מידע לציבור על החובות והזכויות לפי פרק זה.

19מז. **דיווח לוועדה על פעולות הנציבות** [תיקון: תשס"ה]

הנציב ידווח לוועדה, אחת לשנה, על פעילותו לקידום הוראות פרק זה, לרבות -

(1) מספר השאלות שהוגשו לנציב ואופן הטיפול בהן;

(2) מספר התביעות שהגיש לפי סימן י"ד ושלביהן;

(3) מספר צווי הנגישות שהוציא.

סימן י"ג: עונשין

19מח. **עונשין** [תיקון: תשס"ה]

(א) המפלה אדם בניגוד להוראות סעיף 19 וסעיף 19 לה, דינו - כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977³² (בסעיף זה - חוק העונשין).

(ב) בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (א) רשאי נוסף על כל עונש אחר, לצוות על הפסקת העיסוק בעסק ובלבד שאותו אדם הוא בעליו, מחזיקו, מנהלו, או האחראי בפועל בו, לתקופה שיקבע.

(ג) אדם המפר הוראת צו נגישות, דינו - הקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, וקנס נוסף, בשיעור של 5% מהקנס כאמור, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בצו הנגישות.

(ד) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (ג) בידי תאגיד, דינו כפל הקנס הקבוע לאותה עבירה.

(ה) (1) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף קטן (ג) בידי התאגיד או בידי עובד מעובדי; המפר הוראה זו, דינו - הקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; לענין סעיף זה,

"נושא משרה בתאגיד" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל או אדם האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה.

- (2) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (ג) בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי פסקה (1) אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.
- (ו) עובד אחראי ברשות ציבורית שאינה תאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת הפרת הוראת צו נגישות בידי הרשות הציבורית או בידי עובד מעובדיה; המפר הוראה זו, דינו - הקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "עובד אחראי ברשות ציבורית" - מנהל פעיל ברשות הציבורית, אדם האחראי מטעם הרשות הציבורית על התחום שבו נעברה העבירה, הממונים עליו לרבות הממונים על הממונים עליו.

19מט. **הגשת כתב אישום** [תיקון: תשס"ה]

- (א) כתב אישום לפי סעיף 19מח או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה, יוגש בידי תובע שמונה בידי היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 12(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, מקרב עוברי הנציבות.
- (ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי למנוע מתובע כאמור בסעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי להגיש כתב אישום לפי סעיף 19מח או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה.

19נ. **חובת דיווח** [תיקון: תשס"ה]

השר לביטחון הפנים, וכן הנציב, לפי הענין, ידווחו לוועדה, אחת לשנה, על אופן הטיפול בתלונות שהוגשו לפי סעיף 19מח או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה, לרבות מספר התלונות וכתבי האישום שהוגשו, מספר ההרשעות וגזרי הדין וכן העילות לאי-הגשת כתבי האישום.

סימן י"ד: תביעות

19נא. **עוולה אזרחית**

- (א) מעשה או מחדל בניגוד להוראה לפי פרק זה, פרק ה' או לפי הוראות

- הנגישות לפי חוק התכנון והבניה הוא עוולה אזרחית, והוראות פקודת הנזיקין³³ [נוסח חדש], יחולו עליו, בכפוף להוראות סעיף זה.
- (ב) בית משפט רשאי לפסוק בשל עוולה לפי סעיף קטן (א) פיצויים בסכום שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, בלא הוכחת נזק, בשל עוולה -
- (1) בניגוד להוראות סעיף 119 לרבות סעיף 19 לה, ואולם לענין סעיף קטן (ז)(3) של סעיף 19 לה, רק אם לא הוטל על הנתבע קנס כקבוע בסעיף הקטן האמור:
- (2) בניגוד להוראה שנקבעה לפי סעיפים 19ט, 19יב, 19יז, 19כ, 19כט, 19לא, 19לג, 19לגז, 19לד, 19לט, 19מ או לפי הוראות הנגישות שלפי חוק התכנון והבניה.
- (ג) בית המשפט לא יפסוק פיצויים בלא הוכחת נזק כאמור בסעיף קטן (ב)(2) אם הוכיח הנתבע אחד מאלה:
- (1) הוצא נגדו צו נגישות בשל המעשה או המחדל נושא התביעה, והוא ממלא אחר הוראותיו בלוח הזמנים הקבוע בו;
- (2) הוגשה נגדו תביעה בשל אותו המעשה או המחדל (בסעיף זה - התביעה הקודמת) ומתקיים אחר מאלה:
- (א) הוא ממלא אחר פסיקת בית המשפט בתביעה הקודמת ובהתאם ללוח הזמנים הקבוע בה;
- (ב) התביעה הקודמת הוגשה פחות משלושה חודשים לפני הגשת התביעה הנדונה בכית המשפט, והוא פועל לביצוע התאמות נגישות בהתאם ללוח זמנים סביר;
- (3) הוא פנה לנציבות זמן סביר לפני הגשת התביעה בשאלתה;
- (4) מתקיים הן לגבי הנתבע והן לגבי התאמת הנגישות נושא התביעה, תנאי מהתנאים שקבע שר המשפטים לפי סעיף קטן (ד).
- (ד) שר המשפטים רשאי לקבוע, בהתייעצות עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובאישור הוועדה, את התנאים שבהתקיימם לא יפסוק בית המשפט פיצויים כלא הוכחת נזק כאמור בסעיף קטן (ב)(2); תנאים כאמור יתייחסו לעלות ביצוע התאמת הנגישות לעומת ההכנסות של הנתבע.
- (ה) בבוא בית המשפט לפסוק פיצויים בלא הוכחת נזק כאמור בסעיף קטן (ב)(2). רשאי בית המשפט להתחשב, בין השאר, במספר התביעות שהוגשו נגד הנתבע, בסוג השירות או המקום, בהיקף פעילותו לרבות היקף

- האוכלוסיה הנדרשת לשירות או למקום, בטיב ועלות התאמת הנגישות, במועד בניית המקום, בקיומם של מקורות מימון חיצוניים וממלכתיים לביצוע התאמת הנגישות ובהיקף מחזור ההכנסות או שיעור הרווח של מי שאחראי לביצוע התאמות הנגישות על פי הוראות פרק זה.
- (ו) הסכום האמור בסעיף קטן (ב) יעודכן אחת לשנה בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי.
- (2) לענין סעיף קטן זה -
- "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- "המדד הבסיסי" - מדד חודש פברואר 2005;
- "המדד החדש" - מדד החודש שקדם לחודש העדכון.

19ג. **אחריות נושא משרה בתאגיד** [תיקון: תשס"ה]

- נעשתה עוולה כאמור בסעיף 19א על ידי תאגיד, יהיה אדם אחראי גם הוא לעוולה, אם היה אותה שעה מנהל פעיל ראשי בתאגיד, מנהל פעיל בתאגיד הקשור לנושא העוולה, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד בכיר האחראי לתחום שבו נעשתה העוולה, אלא אם כן הוכיח שניים אלה:
- (1) העוולה נעשתה שלא בידיעתו;
- (2) הוא נקט אמצעים סבירים בנסיבות הענין כדי למנוע את העוולה.

19ג. **תובענה - מעמד הנציבות וארגון** [תיקון: תשס"ה]

- (א) בהליך אזרחי או מינהלי שענינו הפרת הוראות לפי פרק ה', לפי פרק זה או לפי הוראות הנגישות לפי לחוק התכנון והבניה, יכול שתוגש, נוסף על מי שהופלה או שנפגעה זכותו לפי הוראות פרק זה או החוק האמור, תובענה בידי הנציבות או ארגון העוסק בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ובלבד שאם עילת התביעה היא הפליה או פגיעה בזכותו של אדם מסוים, אותו אדם הסכים לכך.
- (ב) בהליך אזרחי או מינהלי שענינו הפרת הוראות לפי פרק ה', לפי פרק זה, או לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה, רשאי בית המשפט לתת לנציבות ולארגון העוסק בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות להשמיע את דברם, בדרך שיוורה.

19נד. **תובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19נה. **אישור בית המשפט לתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19נו. **הגדרת הקבוצה בתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19נז. **סייג להסדר או פשרה בתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19נח. **תקנות לענין תובענה ייצוגית לפי פרק זה** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19נט. **הודעה לתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19ס. **פטור מאגרה לתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19סא. **שכר טרחה של עורך דין בתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19סב. **שיפוי ופיצוי מיוחד לתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19סג. **הגבלת סך פיצוי בלא הוכחת נזק בתובענה ייצוגית**
[תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19סד. **אי מניעת סעדים אחרים בתובענה ייצוגית** [תיקון: תשס"ה, תשס"ו]
בוטל.

19סה. **חזקות** [תיקון: תשס"ה]

- (א) הוכיח התובע בהליך אזרחי לפי סעיף 19ו אחד מאלה, חזקה שהנתבע פעל בניגוד להוראות אותו סעיף, כל עוד לא הוכיח הנתבע אחרת:
- (1) הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי לאדם עם מוגבלות, לאחר שבירר פרטים הנוגעים למוגבלותו;
- (2) הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לאדם עם מוגבלות, ולא סירב או מנע כניסה כאמור, באותן נסיבות, למי שאינו אדם עם מוגבלות;
- (3) הנתבע התנה הספקת מוצר או שירות ציבורי, כניסה למקום ציבורי או מתן שירות במקום ציבורי, לאדם עם מוגבלות, בקיום תנאי אשר אינו נדרש ממי שאינו אדם עם מוגבלות, (ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על סימן ח'.

סימן ט"ו: כללי

19סו. **הרחבת תחולה** [תיקון: תשס"ה]

- הוראות סימנים ב' ו-ח' יחולו גם על הפליה של אדם בשל כך שמתקיים בו אחד מאלה, לפי הענין:
- (1) הוא היה בעבר אדם עם מוגבלות;
- (2) הוא נחשב אדם עם מוגבלות;
- (3) הוא מלווה אדם עם מוגבלות;
- (4) הוא בן משפחה של אדם עם מוגבלות;
- בסעיף זה, "בן משפחה" - כל אחד מאלה:
- (1) בן זוג;
- (2) הורה, ילד, אח, אחות ובן זוגו של כל אחד מאלה;
- (3) סב, סבתא, נכד או נכדה.

19סז. **תקנות בהסכמת שר האוצר** [תיקון: תשס"ה]

תקנות לפי סעיפים 19(ג), 19ט(א), 19יב(א), 19יז(א), 19כט, 19לג, 19לד, 19לט(ד), ו-19מ(ג) לחוק זה, יותקנו בהסכמת שר האוצר, ואולם לא נתן שר האוצר את הסכמתו, יועבר הענין להכרעת הממשלה.

19סח. **ביצוע** [תיקון: תשס"ה, תשס"ז]

שר המשפטים ממונה על ביצוע פרק זה, ואולם -

- (1) שר התקשורת ממונה על ביצוע סימן ד', ככל שהוא נוגע לשירותי בזק ומיתקני בזק;
- (2) שר התחבורה ממונה על ביצוע סימן ד', ככל שהוא נוגע לשירותי השכרת כלי רכב;
- (3) שר הבריאות ממונה על ביצוע סימן ו';
- (4) שר החינוך ושר התעשייה המסחר והתעסוקה ממונים על ביצוע סימן ז', לפי הענין;
- (5) שר הפנים, שר התחבורה והשר האחראי כמשמעותו בסימן ט', ממונים על ביצוע סימן ט', לפי הענין;
- (6) שר הביטחון ממונה על ביצוע סימן י'.
- (7) שר התעשייה המסחר והתעסוקה ממונה על ביצוע סימן י"א, למעט סעיף 19מב.

פרק ו': נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

20. **הקמת הנציבות**

מוקמת בזה נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

21. **תפקידי הנציבות**

הנציבות תפעל -

- (1) לקידום עקרונות היסוד של חוק זה;
- (2) לקידום שוויון ולמניעת הפליה של אנשים עם מוגבלות;
- (3) לעידוד השתלבותם והשתתפותם הפעילה של אנשים עם מוגבלות בחברה;
- (4) למילוי התפקידים שהוטלו עליה בחוק זה.

22. **נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות** [תיקון: תשס"ה]
(א) הממשלה, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר העבודה והרווחה, תמנה
נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (להלן - הנציב).
(ב) הנציב יהיה ממונה על ביצוע תפקידי הנציבות.

23. **כשירות לכהונה של הנציב**
כשיר לכהן כנציב, אזרח ישראלי ותושב ישראל, שהוא בעל תואר אקדמי
במקצוע שבתחום תפקידי הנציבות; הנציב יהיה עובד המדינה והודעה על
מינויו תפורסם ברשומות.

24. **עובדי הנציבות**
עובדי הנציבות יהיו עובדי המדינה.

25. **תקציב הנציבות**
תקציב הנציבות ייקבע בחוק התקציב בסעיף תקציב נפרד כמשמעותו
בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985³⁴.

26. **ועדה מייעצת**
(א) שר העבודה והרווחה ושר המשפטים ימנו לנציבות ועדה מייעצת; הודעה
על מינוי הוועדה והרכבה תפורסם ברשומות.
(ב) בוועדה המייעצת יהיו חברים אנשים עם מוגבלויות שונות, או נציגיהם
לפי הענין, נציגי ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם
מוגבלות, מומחים בתחומי פעולתה של הנציבות, משפטנים ונציגי
ציבור; רוב החברים בוועדה המייעצת יהיו אנשים עם מוגבלות.
(ג) הנציב ייוועץ עם הוועדה המייעצת בענינים הנוגעים לתפקידי הנציבות.

פרק ז'; הוראות שונות

- 26א. **שמירת זכויות** [תיקון: תשס"ה]
חוק זה בא להוסיף על כל זכות או חובה הקבועות על פי דין ואינו בא
למעט ממנה.

26. **דין המדינה** [תיקון: תשס"ה]

לענין חוק זה דין המדינה כדין כל אדם.

27. **תיקון חוק בית הדין לעבודה - מס' 28**

בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969³⁵, בתוספת השניה, בסופה יבוא:
"פרק ד' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998".

28. **תיקון חוק שירות המדינה (מינויים) - מס' 10**

בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, בסעיף 15 א -

(1) כותרת השוליים תהיה "ייצוג הולם";

(2) בסעיף קטן (א), במקום "(להלן - ייצוג הולם)" יבוא "וכן לייצוגם של

אנשים עם מוגבלות (להלן - ייצוג הולם); בסעיף זה, "אדם עם מוגבלות",

"אנשים עם מוגבלות" - כמשמעותם בחוק שוויון זכויות לאנשים עם

מוגבלות, התשנ"ח-1998";

(3) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "לרבות ביצוע התאמות כהגדרתן

בסעיף 8(ה) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998";

(4) בסעיף קטן (ג) -

(א) אחרי "שתיקבע בה" יבוא "ולענין ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות -

לרבות הוראות בדבר סוג המוגבלות או חומרתה";

(ב) בסופו יבוא "וכן מתן עדיפות במכרז לאדם עם מוגבלות מקום

שאנשים עם מוגבלות אינם מיוצגים באופן הולם, ושהמועמד, שהוא

אדם עם מוגבלות, הינו בעל כישורים דומים לכישוריהם של

המועמדים האחרים.

29. **תחילה**

תחילתו של חוק זה ביום י"ג בטבת התשנ"ט (1 כינואר 1999).

תוספת ראשונה

[תיקון: תשס"ה]

(סעיפים 19ה, 19ז ו-19ט)

(מקום ציבורי)

- (1) משרד או מיתקן של גוף ציבורי כהגדרתו בסעיף 5;
- (2) אולם הרצאות, מרכז כנסים, אולם שמחות, גן אירועים, מרכז קהילתי, מועדון או כל מקום, המשמש להתכנסות;
- (3) אולם ספורט או מיתקן ספורט, בריכת שחיה, חוף רחצה, מקום מרפא, או כל מקום להתעמלות ולפנאי;
- (4) בית דואר לרבות מיתקן לחלוקת דואר וסוכנות דואר, בית מרקחת, מקום לממכר תרופות שלא בבית מרקחת, בית שימוש, בנק, מכבסה לרבות שירות לניקוי יבש, מוסך, מכון יופי, מספרה, מקלט, מרכז אינטרנט, משרד או בגין משרדים, משרד או מקום המשמש בדרך כלל ארגון עובדים או מפלגה, סוכנות ביטוח, סוכנות לתיווך מקרקעין, סוכנות נסיעות, סנדלריה, תחנת דלק, או כל מקום שמספק שירות מעין אלה לציבור;
- (5) בית חולים, מעבדה או מבון לביצוע בדיקות רפואיות, מרפאה, תחנה לאם ולילד, תחנת מגן דוד אדום, או כל מקום המספק שירותי בריאות;
- (6) בית חולים לבעלי חיים, מעבדה או מכון לביצוע בדיקות רפואיות לבעלי חיים, מרפאה לבעלי חיים, או כל מקום המספק שירותי בריאות לבעלי חיים;
- (7) בית מלון, פנסיון, אכסניה, בית הארחה או כל מקום, המספק שירותי אירוח ולינה;
- (8) בית משפט ובית דין, בית דין צבאי, בית מעצר, בית סוהר, תחנת משטרה, תחנת משמר אזרחי, או כל מיתקן צבאי הפתוח לשירות האזרח;
- (9) מעון או גן לילדים, בית ספר, מוסד ללימודי אמנויות, מוסד על-תיכוני להשכלה טכנית, מקצועית, תורנית או דתית, מוסד להשכלה גבוהה או כל מקום שמספק שירותי לימוד או חינוך, ולענין גישות המקום הציבורי - למעט מוסדות חינוך וגני ילדים כמשמעותם בסימן ז';
- (10) בית עלמין;
- (11) בית קולנוע, תאטרון, אולם מופעים, דיסקוטק, אצטדיון או כל מקום, המשמש למופעים ולבידור, באופן קבוע או זמני;

- (12) בית תפילה, מקווה או כל מקום המספק שירותי דת;
- (13) גלריה, מוזיאון, ספריה או כל מקום לתרבות ואמנות;
- (14) גן, גן חיות, גן שעשועים, פארק, או כל מקום המשמש לבילוי ופנאי;
- (15) חלק מאולפן טלוויזיה, אולפן רדיו או חלק מכל מקום המשמש באופן קבוע לריאיונות לתקשורת;
- (16) חניון, מסוף, נמל, תחנת אוטובוס, תחנת מוניות, תחנת רכבת, או כל מקום המשמש לתחבורה ציבורית, ולענין נגישות המקום הציבורי - למעט תחנות, נמלים ומקומות כמשמעותם בפרק ה';
- (17) מסעדה, בית קפה, בר או כל מקום שמגשים בו מזון ומשקאות;
- (18) מעון לסטודנטים, מעון לתלמידים, מעון לעובדים, או כל מקום של שירותי מגורים או לינה לתקופות קצובות;
- (19) מקום שהוא אתר ארכיאולוגי, אתר הסטורי, מרכז מבקרים במפעל, שמורת טבע, או כל מקום למבקרים;
- (20) מרכול, מכולת, סופרמרקט, מקום למכירת מזון, חנות, כלבו, מרכז קניות, קיוסק, שוק או כל מקום, המשמש לקניות או להשכרת ציוד;
- (21) מרכז תעסוקה, פנאי או מקום מגורים לאנשים עם מוגבלות, לילדים או לקשישים, מחלקה לשירותים חברתיים, בית תמחוי, מרכז לטיפול בררי רחוב, מעון או מקלט לנשים מוכות, ילדים מוכים או הוסטל לגברים אלימים, או כל מקום, המספק שירותי רווחה או שירותי טיפולי;
- (22) קלפי.

תוספת שניה

[תיקון: תשס"ה]

(סעיפים 19ה, 19 ו-9ויב)

(שירות ציבורי)

- (1) שירות בריאות;
- (2) שירות בידור;
- (3) שירות חינוך, השכלה או פנאי, ולענין נגישות השירות הציבורי - למעט שירות חינוך כמשמעותו בסימן ז';

- (4) שירות רווחה;
- (5) שירות ספורט;
- (6) שירות תיירות;
- (7) שירות אוטובוסים, רכבות, תובלה אווירית, אניות, מוניות והשכרת רכב או כל שירות תחבורה, ואולם לענין נגישות שירות מהשירותים המפורטים בפסקה זו יחולו הוראות פרק ה', למעט לענין השכרת כלי רכב כאמור בסעיף 19 יב;
- (8) שירות תרבות;
- (9) שירות הארחה;
- (10) שירות מסחר;
- (11) שירות דת;
- (12) שירות אנרגיה;
- (13) שירות בזק;
- (14) שירות בנקאות, אשראי, ביטוח, פנסיה או כל שירות פיננסי.

אליהו ישי
שר העבודה והרווחה

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

(השתתפות המדינה במימון התאמות), התשס"ו-2006¹

בתוקף סמכויות שר התעשייה המסחר והתעסוקה (להלן - שר התמ"ת) ושר האוצר, לפי סעיף 17(ב) ו-1(ד) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998² (להלן - החוק), בהתייעצות עם נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, עם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ועם ארגונים שלדעת שר התמ"ת הם ארגוני עובדים יציגים וארגוני מעבידים יציגים, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"גוף ציבורי" - כהגדרתו בסעיף 5 לחוק;

"המנהל" - עובד הציבור ששר התעשייה המסחר והתעסוקה הסמיך לענין

תקנות אלה;

"התאמה", "התאמות" - כהגדרתן בסעיף 8(ה) לחוק, לרבות התאמות פיסיות, בין במקרקעין ובין במיטלטלין, ולרבות מכשירים, עזרים, התקנים, אמצעי מחשוב של חומרה ותוכנה, שינויים או התקנות במקרקעין ובמבנים, וכל אזור, או אמצעי הנדרש לעובד עם מוגבלות במקום עבודתו, עקב צרכיו המיוחדים, לשם ביצוע העבודה ולשם תפקוד יומיומי במקום העבודה ככלל העובדים; וכן שירותי תרגום ותמלול הנדרשים לעובד עם מוגבלות שיש לו ירידה בשמיעה של 50 דציבלים ויותר באוזן הטובה יותר, וזאת לצורך קליטתו הראשונית במקום עבודה (להלן - שירותי תרגום ותמלול) וכן הדרכה למעביד של עובד עם מוגבלות שכלית, קוגניטיבית או נפשית, או למי מטעמו, בנוכחות העובד לפי הצורך, שנותן גורם הדרכה מקצועי בתחום אותה המוגבלות, ב-6 החודשים הראשונים לעבודתו של העובד (להלן - הדרכה ראשונית למעביד);

"מורשה לנגישות" - מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה כמשמעותו בסעיף 19מא לחוק, או מורשה לנגישות השירות כמשמעותו בסעיף 19מא לחוק, לפי הענין; ואולם כל עוד לא מתקיים פנקס של מורשי נגישות, יהיה מורשה לנגישות בעל מקצוע שקיבל הכשרה מתאימה או שהוא בעל ידע בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות או שהתמחה בהתאמת מקום עבודה לאנשים עם

מוגבלות, מתוך רשימה שהכין המנהל לענין זה בהתייעצות עם נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם הרשם כמשמעותו בסעיף 19 מא(ו) לחוק; "מעביד" - מעביד או מי שעומד להיות מעביד של עובד עם מוגבלות, למעט אם הוא גוף ציבורי או מפעל מוגן שאוצר המדינה משתתף בתקציבו כמשמעותו בסעיף 17(א) לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987³, ובמקרה של העסקת עובד באמצעות קבלן כוח אדם - המעסיק בפועל; "עובד" - לרבות עובד של קבלן כוח אדם המועסק בפועל אצל המעביד; "עובד עם מוגבלות" - אדם עם מוגבלות, כהגדרתו בסעיף 5 לחוק, שהוא עובד המועסק בהיקף של שליש משרה לפחות, למעט עובד כאמור המועסק לתקופה קצובה מראש הפחותה מ-12 חודשים (להלן - תקופה קצובה), אך לרבות עובד כאמור המועסק לתקופות קצובות רצופות שעולות יחד על 12 חודשים; לענין זה יראו רציפות בעבודה אפילו חלה בה הפסקה מחמת העילות המנויות בסעיף 2 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963⁴; "עלות ההתאמה" - העלות הכוללת של רכישת ההתאמה או של שכירתה לשימושו של עובד עם מוגבלות במקום העבודה, שאישר המנהל, לרבות עלות הובלתה, התקנתה ועלות אישור מורשה לנגישות לפי תקנה 4(ג), ולרבות עלויות הוצאת הערבות הבנקאית האמורה בתקנה 7 ובלבד שאינן עולות על סך 5% מסכום הערבות, אך למעט עלות תחזוקתה ותיקונה של ההתאמה; ולענין מעביד שהוא עוסק מורשה כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁵ - למעט מס הערך המוסף על רכישת ההתאמה או שכירתה ועל ההוצאות הכרוכות בה כאמור; "קבלן כוח אדם" - כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁶.

2. השתתפות המדינה במימון התאמות

- (א) המדינה תשתתף בעלות כל ההתאמות שנשא בהן מעביד בעד כל עובד עם מוגבלות בסכומים המרביים (להלן - סכום השתתפות המדינה) כמפורט להלן:
- (1) מעביד המעסיק עד 25 עובדים - 19,000 שקלים חדשים לעובד עם מוגבלות, ובלבד שהמעביד נשא בעלות של 1,000 שקלים חדשים לפחות בגין אותן התאמות;

- (2) מעביד המעסיק יותר מ-25 עובדים ולא יותר מ-200 עובדים - 17,000 שקלים חדשים לעובד עם מוגבלות, ובלבד שהמעביד נשא בעלות של 3,000 שקלים חדשים לפחות בגין אותן התאמות;
- (3) מעביד המעסיק יותר מ-200 עובדים - 15,000 שקלים חדשים לעובד עם מוגבלות, ובלבד שהמעביד נשא בעלות של 5,000 שקלים חדשים לפחות בגין אותן התאמות.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) השתתפות המדינה בעלות הדרכה ראשונית למעביד, לא תעלה על 3,000 שקלים חדשים, ועל 95% מעלות ההתאמה, לפי הנמוך מביניהם.
- (ג) מעביד שהמדינה השתתפה בעלות ההתאמות שנשא בהן כאמור בתקנת משנה (א), תתחדש זכותו להשתתפות כאמור בתום חמש שנים מיום שהמנהל אישר להעביר לו את סכום השתתפות המדינה לראשונה, ובלבד שנדרשת התאמה נוספת על אלה שכבר השתתפו במימוןם והיא רלוונטית לתפקודו המשתנה של העובד ולביצוע עבודתו.

3. סייגים להשתתפות המדינה

- (א) קיבל עובד עם מוגבלות או מעביד השתתפות מלאה או חלקית במימון התאמה אשר מסייעת להשתלבותו בעבודה, לפי כל דין אחר, לרבות חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התשי"ס-2000⁷, או מגוף ציבורי או באמצעותו, יופחת הסכום שקיבל כאמור מסכום השתתפות המדינה לפי תקנות אלה.
- (ב) השתתפות המדינה במימון התאמה לא תינתן בכל אחד מאלה:
- (1) עלות ההתאמה אינה עולה על סכום של 1,000 שקלים חדשים; פסקה זו לא תחול על התאמה כאמור בתקנה 2(ב);
  - (2) הבקשה להשתתפות המדינה לפי תקנות אלה הוגשה לאחר שחלפו 18 חודשים או יותר מיום רכישת ההתאמה או שכירתה;
  - (3) המעביד אינו מעסיק או חדל להעסיק, עובד עם מוגבלות שההתאמה משרתת אותו.
- (ג) השתתפות המדינה במימון ההתאמה, שהיא החלפה, שכלול או שדרוג של התאמה קיימת, תינתן בכפוף להוראות תקנות אלה, רק אם התקיים אחד מאלה, ובלי לגרוע מחובת המעביד לשמור על ההתאמה ולהחזיקה במצב טוב וראוי לשימוש של העובד:

- (1) ההתאמה הקיימת אינה עונה עוד על צורכי עבודתו של העובד;
(2) ההתאמה הקיימת חדלה לשמש כראוי עובד עם מוגבלות ואינה ניתנת לתיקון או שההשקעה בתיקונה אינה סבירה בנסיבות הענין.

4. בקשה להשתתפות המדינה

- (א) מעביד או מי שעומד להיות מעביד של עובד עם מוגבלות, המעוניין בהשתתפות המדינה בעלות התאמה לפי תקנה 2 או 6, יגיש למנהל בקשה לפי הטופס שבתוספת.
- (ב) השתתפות המדינה תינתן רק לגבי התאמה שאישר המנהל; המנהל לא יאשר התאמה אלא אם כן שוכנע כי היא דרושה לשילובו של עובד עם מוגבלות במקום העבודה, ואם אושרה למעביד התאמה בעבור עובד עם מוגבלות, והיא יכולה לשמש עובד נוסף עם מוגבלות בלי לפגוע בעובד שבעבורו אושרה, לא יאשר המנהל התאמה נוספת; החלטה מנומקת של המנהל תימסר בכתב למעביד ולעובד עם מוגבלות בתוך 30 ימים מיום שהוגשה הבקשה; המנהל יודיע בהחלטתו על הזכות לערור על ההחלטה לבית הדין לעבודה.
- (ג) לאחר התקנת ההתאמה, ימסור המעביד למנהל אישור של מורשה לנגישות בתחום הנוגע בדבר על תקינות ההתאמה, בטיחותה והתאמתה לצורכי העובד, וכן קבלות או מסמכים אחרים לפי דרישת המנהל; ראה המנהל כי המעביד זכאי להשתתפות המדינה לפי תקנות אלה יאשר, בתוך 15 ימים מיום שהומצאו לו כל המסמכים והקבלות כנדרש, להעביר את סכום ההשתתפות לידי המעביד.
- (ד) אישור מורשה לנגישות כאמור בתקנת משנה (ג) לא יידרש לענין הדרכה ראשונית למעביד, שירותי תרגום ותמלול, או התאמה אחרת שהורה המנהל לענין זה.

5. מכירה או השכרה של התאמה

- (א) נמכרה או הושכרה התאמה, שהמדינה השתתפה במימונה לפי תקנה 2, והמכירה או ההשכרה בוצעה בתוך חמש שנים מיום שהמנהל אישר להעביר את סכום השתתפות המדינה למעביד, יחזיר המעביד למדינה את החלק היחסי מתוך תמורת המכירה או ההשכרה, לפי היחס שבין סכום

- השתתפות המדינה לבין עלות ההתאמה, בניכוי חלק יחסי של סכום זה שיחושב לפי היחס של התקופה ששימשה בה ההתאמה להעסקת עובד עם מוגבלות אצל המעביד, לחמש שנים (להלן - החזר למדינה); תקנת משנה זו לא תחול אם בתמורה למכירת ההתאמה או השכרתה, קיבל המעביד התאמה שהיא שכלול או שדרוג של ההתאמה שנמכרה או הושכרה, ובלבד שהמנהל אישר מראש ביצוע המכירה או ההשכרה בתמורה כאמור.
- (ב) חדלה התאמה לשמש להעסקת עובד עם מוגבלות בתוך חמש שנים מיום שהמנהל אישר להעביר את סכום השתתפות המדינה למעביד, והיא אינה משמשת עובד עם מוגבלות במקום העבודה ולא נמכרה או הושכרה כאמור בתקנת משנה (א), יאפשר המעביד למדינה למכור את ההתאמה בעצמה או להעבירה לאחר; נמכרה ההתאמה או הועברה כאמור, יקבל המעביד את תמורת המכירה או את שווי ההתאמה, לפי הענין, בניכוי החזר למדינה.
- (ג) המעביד ידווח למנהל בכתב בתוך 21 ימים מיום שנודע לו על כל אחד מאלה, ובלבד שטרם חלפו חמש שנים מיום שהמנהל אישר להעביר למעביד את סכום השתתפות המדינה במימון ההתאמה:
- (1) ההתאמה הושכרה או נמכרה;
  - (2) ההתאמה חדלה לשמש להעסקת עובד עם מוגבלות.
- (ד) תקנות משנה (א) ו-(ב) לא יחולו על התאמות אלה:
- (1) התאמה במקרקעין;
  - (2) התאמה שחברה למיטלטלין עד שאין אפשרות להפריד, או שהפרדתם כרוכה בנזק בלתי סביר או בהוצאות בלתי סבירות, ובלבד שההתאמה טפלה למיטלטלין;
  - (3) שירותי תרגום ותמלול.
- (ה) תקנה זו לא תחול על הדרכה ראשונית למעביד.

6. בקשה למימון מוגדל

- (א) מעביד של עובד עם מוגבלות שנקבעו לו 750 מוגבלות בניידות לפי הסכם בדבר גמלת ניידות אשר נחתם בין המוסד לביטוח לאומי לבין ממשלת ישראל לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995,⁸ רשאי לבקש השתתפות המדינה במימון עלות התאמות במקרקעין בעד אותו עובד בסכום נוסף על ההשתתפות האמורה בתקנה 2(א), ואולם לא

- יבקש מימון מוגדל לפי תקנה זו מעביד שחייב בביצוע ההתאמות האמורות לפי פרק ה' לחוק, וזאת אם הוא חייב בביצוען בתוך 12 חודשים ממועד הבקשה, לכל המאוחר.
- (ב) מעביד של עובד עם מוגבלות המחזיק תעודת עיוור לפי חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958⁹, רשאי לבקש השתתפות המדינה במימון עלות התאמות במחשוב מיוחד לעיוורים בעד אותו עובד בסכום העולה על הקבוע בתקנה 2(א).
- (ג) המנהל יאשר, בכפוף להוראות תקנות אלה, מימון סכום נוסף כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), אם ראה כי צרכיו המיוחדים של העובד עם המוגבלות לשם ביצוע העבודה מצדיקים זאת, ובלבד שהתקיימו כל אלה:
- (1) השתתפות המדינה במימון ההתאמות האמורות בעד העובד עם המוגבלות, לרבות המימון המוגדל, לא תעלה על 60,000 שקלים חדשים בסך הכל;
  - (2) המעביד נשא בעלות של 5,000 שקלים חדשים לפחות בגין אותן התאמות.

7. ההשתתפות - מענק מותנה

- (א) סכום השתתפות המדינה כאמור בתקנות אלה, לרבות המימון המוגדל כאמור בתקנה 6, יינתן בתוך 60 ימים ממועד אישור זכאות המעביד כאמור בתקנה 4(ג), כהלואה למעביד, כנגד ערבות בנקאית בשיעור של 20% מסכום ההלוואה, בהתאם להוראות המנהל (להלן - ההלוואה); ההלוואה תהפוך למענק בתום 12 חודשים מיום רכישתה או שכירתה של ההתאמה בידי המעביד לשימוש של העובד לפי תקנות אלה, בהתקיים אחד מאלה:
- (1) ממשיכים להתקיים יחסי עובד ומעביד בין המעביד לבין העובד עם המוגבלות שבעבורו נרכשה או נשכרה ההתאמה;
  - (2) ההתאמה משמשת עובד אחר עם מוגבלות, כאמור בתקנות אלה;
  - (3) המעביד הוכיח למנהל כי פעל בתום לב וכי התקיימו כל אלה:
- (א) המעביד עשה מאמץ סביר להמשך העסקתו של העובד עם המוגבלות שבעבורו נרכשה ההתאמה או נשכרה, או שבנסיבות הענין לא היה סביר להמשיך בהעסקתו;
- (ב) המעביד עשה מאמץ סביר להעסיק עובד אחר עם מוגבלות, אשר זקוק לאותה התאמה.

(ב) מעביד שקיבל את סכום השתתפות המדינה במימון התאמה לפי תקנות אלה, ולא התקיימו לגביו התנאים האמורים בתקנת משנה (א), יחזיר את ההלוואה, או אם הורה המנהל כי יחזיר רק את חלקה, בהתחשב בתועלת שצמחה למעביד מן ההתאמה ובתועלת שצמחה לעובדים עם מוגבלות במקום העבודה - בהתאם להוראותיו; ההלוואה תוחזר בתוך 60 ימים מהיום שבו נשלחה למעביד הודעה על חובתו להחזיר את ההלוואה או חלקה, או במועד מאוחר יותר שנקבע בהודעה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁰, מיום שחדלו להתקיים התנאים שבתקנת משנה (א) ועד למועד החזר ההלוואה בפועל.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), סכום ההשתתפות בעלות הדרכה ראשונית למעביד יהיה מענק מעת תשלומו למעביד.

8. תחילה

תחילתן של תקנות אלה 150 ימים מיום פרסומן (להלן - יום התחילה).

9. תחולה

תקנות אלה, יחולו גם על התאמות שנרכשו או נשכרו לפני יום התחילה, ובלבד שנרכשו או נשכרו לאחר יום פרסומן.

תוספת

(תקנה 4(א))

בקשה להשתתפות המדינה בעלות התאמה לעובד עם מוגבלות
לכבוד
המנהל
משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

בהתאם לתקנה 4 לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (השתתפות המדינה במימון התאמות), התשס"ה-2005 (להלן - התקנות), אני מגיש/ה בזה בקשה להשתתפות המדינה בעלות התאמה לעובד עם מוגבלות שאני מעסיק / שבכוונתי להעסיק [מחק את המיותר].

1. פרטי המעביד שם המעביד*: ..... מס' זיהוי: .....
מספר העובדים המועסקים אצל המעביד (לרבות מועסקים באמצעות קבלן כוח אדם): .....
מען מקום העבודה: .....
עוסק מורשה - כן/לא [מחק את המיותר].
2. פרטי העובד שם העובד* שבעבורו מיועדת ההתאמה (להלן - העובד): .....
מס' זהות: .....
מען העובד: .....
סוג מוגבלות העובד: סמן: [ ] פיסית [ ] ראייה [ ] שמיעה [ ] נפשית [ ] שכלית
פרט: ..... [יש לצרף מסמכים
המאמתים את סוג המוגבלות ודרגתה, אם מצויים ברשות העובד].
העובד מוכר/אינו מוכר כאדם עם מוגבלות על ידי גוף ציבורי שהוא: [ ] משרד
הביטחון [ ] המוסד לביטוח לאומי [ ] משרד הרווחה [ ] משרד הבריאות
[ ] אחר: .....
היקף משרת העובד: ..... [יש לציין אם העובד מועסק/יועסק
במשרה מלאה/ שליש משרה/אחרת].
תפקיד העובד: .....

העובד מועסק/מיועד להיות מועסק [מחק את המיותר] אצלי מיום .....
ברציפות/שלא ברציפות [מחק את המיותר] לתקופה של 12 חודשים לפחות/
פחות מ-12 חודשים [מחק את המיותר].
[לגבי אי-רציפות בהעסקת העובד, יש לציין את משך ההפסקות, מועדיהן
וסיבותיהן]: .....

3. ההתאמה המבוקשת, ועלותה

ההתאמה שלעניינה מוגשת הבקשה: .....

[יש לציין פרטים מלאים לגבי מהות ההתאמה, וכן סוג, דגם ומקום ייצור ומדוע

היא דרושה לשם שילובו של העובד בעבודה, בהתחשב במוגבלות ובעיסוק].

סך כל עלות ההתאמה: ..... שקלים חדשים [יש לצרף

הצעות מחיר או אסמכתאות אחרות; אם ההתאמה כבר נרכשה/נשכרה,

יש לצרף קבלות ולציין תאריך הרכישה/ השכירות].

האם מתבקש מימון מוגדל לפי תקנה 6 - כן / לא [מחק את המיותר].

ההתאמה מהווה/אינה מהווה החלפה/שכלול/שדרוג של התאמה קיימת

[מחק את המיותר]

הסיבה להחלפה/ שכלול/שדרוג היא: .....

[יש לציין מדוע ההתאמה הקיימת אינה עונה לצורכי עבודתו של העובד; אם

ההתאמה הקיימת חדלה לשמש עובד עם מוגבלות כראוי, יש לציין זאת ולציין

אם היא ניתנת לתיקון ואת עלותו]

השתתפות קודמת של המדינה בהתאמה לאותו עובד אושרה לי על ידי המנהל

ביום ..... / לא ניתנה [מחק את המיותר].

אני מצהיר כי קיבלתי/ לא קיבלתי [מחק את המיותר] השתתפות במימון

ההתאמה מגוף ציבורי כאמור בתקנה 3(א) לתקנות, ולמיטב ידיעתי העובד

שההתאמה מיועדת לו קיבל/ לא קיבל [מחק את המיותר] השתתפות במימון

ההתאמה כאמור; אני מתחייב שאם אקבל או העובד יקבל השתתפות כאמור,

אודיעך מיד; סכום השתתפות שקיבלתי/שהעובד קיבל [מחק את המיותר]

מ .....

הוא ..... שקלים חדשים

4. התחייבויות המעביד [אין צורך למלא סעיף זה אם ההתאמה היא הדרכה

ראשונית למעביד]

(א) ידוע לי כי לאחר אישור בקשה זו יהיה עלי -

- (1) לרכוש/לשכור את ההתאמה;
- (2) לקבל אישור מורשה לנגישות לרכישה/שכירות ולהתאמתה לעובד;
- (3) להעסיק את העובד למשך 12 חודשים לפחות;
- (4) להודיע לך בכתב על ביצוע הרכישה/השכירות בצירוף מסמכים המאמתים את הרכישה/השכירות ובצירוף אישור מומחה לנגישות, ומסמכים אחרים שתדרוש, כתנאי לקבלת השתתפות במימון.

(ב) ידוע לי, ואני מתחייב, כי -

- (1) ההשתתפות תינתן כהלואה, כנגד ערבות בנקאית בשיעור של 20% מסכום ההלוואה, בתנאים שתורה, אשר תהפוך למענק בתום 12 חודשים מיום רכישתי/ שכירתי את ההתאמה לשימוש העובד, רק אם יתקיים אחד מאלה:

- (א) ימשיכו להתקיים יחסי עובד ומעביד ביני ובין העובד עם המוגבלות שבעבורו נרכשה או נשכרה ההתאמה;
- (ב) ההתאמה תשמש עובד אחר עם מוגבלות, כאמור בתקנות;
- (ג) אוכיח לך כי התנאים שלעיל לא התקיימו חרף העובדה שפעלתי בתום לב ועשיתי מאמץ סביר להמשיך את העסקתו של העובד עם המוגבלות, וכן עשיתי מאמץ סביר להעסיק עובד אחר עם מוגבלות הזקוק להתאמה;

- (2) אם ההלוואה האמורה לעיל לא תהפוך למענק, יהיה עלי להשיבה במלואה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום שחדלו להתקיים התנאים שלעיל, ועד ליום התשלום בפועל, וזאת בתוך 60 ימים מיום שאקבל הודעה על חובתי להחזירה, או להשיב כאמור חלק ממנה - אם תורה כי עלי להחזיר רק חלק ממנה, בהתחשב בתועלת שצמחה לי מן ההתאמה ובתועלת שצמחה לעובדים עם מוגבלות במקום העבודה, ובהתאם להוראותיך;

- (3) אם ההתאמה חדלה לשמש להעסקת עובד עם מוגבלות בטרם חלפו 5 שנים מיום אישורך לזכאותי לסכום השתתפות המדינה, ואמכור את ההתאמה או אשכיר אותה, אשיב למדינה את החלק היחסי

מתוך תמורת המכירה או ההשכרה, לפי היחס שבין סכום השתתפות המדינה לבין עלות ההתאמה, בניכוי חלק יחסי של סכום זה שיחושב לפי היחס של התקופה ששימשה בה ההתאמה להעסקת עובד עם מוגבלות אצלי, לחמש שנים, ובנסיבות אלה, אם לא אמכור או אשכיר את ההתאמה, יהיה עלי לאפשר למדינה את מכירתה או השכרתה כאמור כדי שתקבל את ההחזר למדינה;

(4) עלי להודיע לך בכתב, בתוך 21 ימים, אם יקרה אחד מאלה בתוך 5 השנים שממועד אישורך לזכאותי לסכום השתתפות המדינה:

(א) ההתאמה תחדל לשמש להעסקת עובד עם מוגבלות;

(ב) אמכור את ההתאמה או אשכיר אותה.

(ג) אני מתחייב לשמור על ההתאמה ולהחזיקה במצב טוב וראוי לשימושו של העובד עם המוגבלות.

5. אני מצהיר כי כל הפרטים שמסרתי לעיל נכונים, וכי אודיעך מיד על כל שינוי שיחול בהם.

תאריך: ..... חתימת המעביד: .....

(אם המעביד תאגיד, תהיה הבקשה חתומה בחותמת התאגיד ובחתימת המורשים לחתום מטעמו).

הריני מאשר את נכונות האמור בבקשה בנוגע אלי. חתימת העובד: .....

ז' בניסן התשס"ו (5 באפריל 2006)

אהוד אולמרט

שר התעשייה המסחר והתעסוקה
ושר האוצר

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 11.1 (הוראה 1 לפרק 11 בתע"ס) מס' עמודים: 4

תאריך תחולה: 1.4.2008 תאריך פרסום: ח' בניסן תשס"ח
13 באפריל 2008

מדיניות הטיפול בנפגעי התמכרויות

=====

1. כללי

1.1 הוראה זו מבטלת את הוראה 3.27 בתע"ס מיום 19.3.2000 והוראה 3.2 מיום 1.9.2003

1.2 תופעת השימוש לרעה וההתמכרות לסמים/אלכוהול/הימורים הינה נגע מתפשט, שפוגע בחברה הישראלית על כל רבדיה. ההתמכרות פוגעת במצבו הרגשי והגופני של הפרט, ביחידה המשפחתית ובמערכת הסביבתית שלו ומובילה להרס כלל מערכתי ברמה תיפקודית, תעסוקתית כלכלית ובריאותית. כמו כן, היא קשורה בפעילות עבריינית אלימות במשפחה, מעורבות בתאונות דרכים ובמצבי סכון עד לאובדן חיים.

1.3 תחום המאבק בנושא ההתמכרויות הינו אינטגרטיבי במהותו ומצריך שיתופי פעולה בינמשרדיים בנושאים של רווחה בריאות חינוך ואכיפה.

1.4 משרד הרווחה והשירותים החברתיים באמצעות השירות לטיפול בהתמכרויות נותן מענה טיפולי למתמכרים ולבני משפחותיהם. המענים

ניתנים במסגרת המחלקות לשירותים חברתיים שברשויות המקומיות ובאמצעות עמותות ציבוריות המאושרות ומפוקחות על ידי משרד הרווחה והשירותים החברתיים בכפיפות לחוק הפיקוח על המוסדות לטיפול במשתמשים בסמים התשנ"ג - 1993 (נספח א')

2. הגדרות

- 2.1 התמכרות - תהליך התדרדרות אותו עובר אדם ובו נוצרת תלות בחומר משנה מצב רוח או התנהגות, עד לפגיעה בחלק ניכר מהתפקודים המרכזיים בחייו. האדם המכור מתקשה להפסיק את התהליך שהינו פיזי רגשי וחברתי וניזקק לסיוע כדי לעזור לו להיגמל מהחומר או מההתנהגות.
- 2.2 מנהל מרכז לטיפול בנפגעי סמים - כפי שמוגדר בהוראה 2.4 בתע"ס.
- 2.3 ועדת קבלה - כמפורט בתקנות הפיקוח על מעונות (תנאי קבלה ושהייה של מטופלים במעון שהוא מוסד לטיפול סוציאלי) התשנ"ד - 1994 סעיף 5 (נספח ב')
- 2.4 עובד סוציאלי לטיפול בנפגעי סמים ואלכוהול: כהגדרתו בהוראה 2.4 בתע"ס
- 2.5 גמילה פיסית - תהליך שבו המכור מתנקה מהחומר הפסיכואקטיבי. ההתנקות מלווה בסממנים גופניים (=תסמונת גמילה)
- 2.6 יחידה לטיפול בהתמכרויות: מסגרת אמבולטורית אשר קיבלה רישיון להפעלה בהתאם ובכפוף לתקנות הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים תשנ"ד - 1994 ומצריכה קבלת רישיון להפעלה.
- 2.6.1 יחידה מקומית - מסגרת אמבולטורית שנותנת מענה טיפולי לנפגעי התמכרויות במחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית

2.6.2 יחידה אזורית - מסגרת אמבולטורית שנותנת מענה טיפולי לנפגעי התמכרויות, תושבי איזור גיאוגרפי מוגדר, פועלת במחלקה לש"ח או באמצעות ארגון מפעיל שעמד בתנאי המכרז של משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

3. אוכלוסיית יעד

3.1 מכורים נפגעי סמים ו/או לאלכוהול ו/או להימורים המעוניינים לטפל בבעיית ההתמכרות.

3.2 בני משפחה של מכורים לסמים ו/או לאלכוהול ו/או הימורים החיים בסביבת בן משפחה מכור.

4. מטרות

4.1 סיוע למכור המתמודד עם ההימנעות משימוש בחומרים פסיכואקטיביים ולבני משפחתו בטיפול, בשיקום, ובשילוב באורח חיים נורמטיבי, תוך התאמה דיפרנציאלית לצרכיהם האישיים.

4.2 מתן שירותים נגישים ומותאמים לצרכים משתנים של האוכלוסייה תוך מתן רצף שירותים למתמכר ולבני משפחתו.

5. פירוט סוגי השירותים

5.1 בקהילה

- יחידות לטיפול בהתמכרויות במחלקות לש"ח ברשויות המקומיות- הכוללות מרכז יום בקהילה ומרכז טיפול אזורי.

(פירוט בהוראה 11.3 בתע"ס)
- יחידות לטיפול בנוער מכור ברשויות המקומיות
(פירוט בהוראה 11.2 בתע"ס)

5.2 חוץ ביתית
קהילות טיפוליות והוסטלים (פירוט בהוראה 11.4 בתע"ס)

6. הכשרה והשתלמויות

6.1 עפ"י חוק הפיקוח על המוסדות 1993 כל עובד סוציאלי מטפל בנפגעי סמים
חייב לעבור קורס בסיסי

6.2 השתלמויות: עובד ישתתף בכנס ארצי של השירות לטיפול בהתמכרויות
שמתקיים אחת לשנה

7. בקרה

משרד הרווחה והשירותים החברתיים יודא יישום הוראה זו ע"י מפקחיו ועובדי
האגף לביקורת פנימית

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 16.2 (הוראה 2 לפרק 16 בתע"ס) מס' עמודים: 9

תאריך תחולה: 1.1.2008 תאריך פרסום: ח' בניסן תשס"ח
13 באפריל 2008

תקצוב רשויות מקומיות בשרותי הרווחה - אמות מידה

=====

1. כללי

- א. הוראה זו באה במקום הוראה 16.2 מיום 10.4.2007. בהוראה זו מפורסם עדכון לאמות המידה בתקנה תקציבית "משפחות במצוקה בקהילה" ו"סיוע למשפחות עם ילדים".
- ב. תקציב המדינה משקף את מדיניותה, בנושאים השונים. תקציב משרד הרווחה משקף את מדיניות הממשלה בתחומים שהמשרד מופקד עליהם.
- ג. התקציב מיועד לאוכלוסיות הרשויות המקומיות ועל כן מועבר לרשויות המקומיות לצורך מתן שירותים.
- ד. מדיניות המשרד היא להקצות תקציבים לרשויות המקומיות על פי אמות מידה אובייקטיביות, גלויות ושוויוניות.
- ה. המשתתפים שמובאים בחשבון בכל סעיף משקפים את אופי הפעולה ואת האוכלוסייה הנהנית מהשירות באותו סעיף. הנתונים לחלוקת התקציב נאספים מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מהמוסד לביטוח לאומי, ממשרד הפנים, מהחלטות הממשלה וכן מהמידע

הנאסף בשיטות ביד היעובדים הסוציאליים במחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות, ומצוי במאגרי המשרד. בהתאם להחלטת ממשלה 119 (תמ/ 6) בעניין תקציב שירותי רווחה ברשויות המקומיות המשרד ממשיך בפעולת הבחינה של אמות המידה הקיימות וקביעת אמות מידה לסעיפים תקציביים שטרם נקבעו להם כללים. בהתאם להוראת היועץ המשפטי לממשלה מיום 26.12.06 יבדקו כל אמות המידה אשר בהן ישנו המרכיב "אזורי עדיפות לאומית".

2. פירוט הסעיפים ואמות המידה

א. הקצאת תקני כח אדם - 10.13.41.0:

(א) משתנים להקצאת כ"א במחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות

(1) 20% - מס' התיקים בטיפול משוקלל במידת אינטנסיביות הטיפול.
* (משקל התיקים בטיפול יופחת במהלך השנים).

(2) 80% - נתוני רמה סוציאקונומית בישוב לפי ההרכב הבא:

20% - שכר ממוצע של שכירים

20% - הכנסה לנפש

10% - אבטלה בישוב

25% - אוכלוסייה צעירה עד גיל 18 (תלות ילדים)*

25% - אוכלוסייה זקנה מגיל 65 (תלות זקנים)*

* (ביחס לכלל האוכלוסייה בישוב).

(ב) מקדמים

ערי מטרופולין

מקדם של 1.1 ל- 3 הערים הגדולות: ירושלים, תל-אביב, חיפה.

מועצות אזוריות

מקדם המתבסס על מרחקים, מס' תושבים ומס' ישובים.

אזורי עדיפות לאומי

לאזורי עדיפות לאומית א' - 1.10

לאזורי עדיפות לאומית ב' - 1.05

סה"כ אוכלוסייה

מקדם המתבסס על גודל האוכלוסייה בישוב.

* אינטנסיביות הטיפול על פי הוראה 1.21 בתע"ס.

תקני עו"ס ומינהל בתחום קליטת עליה:

1) ביישוב בו מס' העולים נע בין 300 ל- 14,000 עולים -
לכל 1,250 עולים 0.50 משרה

ביישוב בו מס' העולים גבוה מ- 14,000 עולים עבור 14,000 העולים
הראשונים -
לכל 1,250 עולים 0.50 משרה

עבור העולים שמעבר ל- 14,000 הראשונים -
לכל 1,250 עולים 0.375 משרה

2) תגבור ניתן ליישובים בהם שיעור העולים גבוה מ- 20% וליישובים
בהם מס' התושבים קטן מ- 30,000 איש.

ב. משפחות במצוקה בקהילה - 10.25.41.0:

הנוסחה מעודכנת ליום 1.1.2008

שלב א'

אוכלוסיית היישוב	
משפחות בנתוני יסוד עפ"י המשקלות הבאים:	
משפחות לבקרה תקופתית	1.00
משפחות בטיפול באינטנסיביות בינונית	1.25
משפחות בטיפול באינטנסיביות גבוהה	1.50
משפחות חד הוריות בנתוני יסוד	10%
30%*	
25%	

10%	משפחות מרובות ילדים בנתוני יסוד
25%	מקדם רמה כלכלית-חברתית

100%
=====

* לרשות שבה עד 25,000 תושבים תינתן תוספת של 20%.
לרשות שבה מעל 100,000 תושבים תעשה הפחתה של 10%.

שלב ב'

תוספת 10% על ההקצאה שהתקבלה בשלב א' -
(1) לרשויות שבהן פחות מ-15,000 תושבים ורמתן הכלכלית-חברתית היא 5 ומטה.
(2) למועצות האזוריות (אין כפל תוספת למועצות אזוריות של עד 15,000 תושבים).

ההקצאה המזערית לרשות תהיה 10,000 ש"ח.
ההקצאה לא תפחת מ-80% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

ג. סיוע למשפחות עם ילדים 10.25.42.0:

הנוסחה מעודכנת ליום 1.1.2008

שלב א'

30%*	אוכלוסייה היישוב
25%	משפחות בנתוני יסוד עפ"י המשקלות הבאים:
	1.00 משפחות לבקרה תקופתית
	1.25 משפחות בטיפול באינטנסיביות בינונית
	1.50 משפחות בטיפול באינטנסיביות גבוהה
10%	משפחות חד הוריות בנתוני יסוד
10%	משפחות מרובות ילדים בנתוני יסוד
25%	מקדם רמה כלכלית-חברתית

100%
=====

* לרשות שבה עד 25,000 תושבים תינתן תוספת של 20%.
לרשות שבה מעל 100,000 תושבים תעשה הפחתה של 10%.

שלב ב'

תוספת 10% על ההקצאה שהתקבלה בשלב א' -
(1) לרשויות שבהן פחות מ-15,000 תושבים ורמתן הכלכלית-
חברתית היא 5 ומטה.

(2) למועצות האיזוריות (אין כפל תוספת למועצות איזוריות
של עד 15,000 תושבים).

ההקצאה המזערית לרשות תהיה 10,000 ש"ח.
ההקצאה לא תפחת מ-80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה
על 130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

ד. קייטנות לאמהות - 25.43.0.10:

20%	אוכלוסיות היישוב
35%	משפחות מרובות ילדים היישוב
25%	משפחות מרובות ילדים בנתוני יסוד
10%	מקדם איזורי עדיפות לאומית ומו"א
10%	מקדם רמה כלכלית-חברתית
<hr/>	
100%	
====	

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על
130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

מינימום הקצבה - 7 מנות.

ה. משפחות עולים במצוקה - 10.26.42.0:

הקצאת התקציב עפ"י החלק היחסי של העולים (לא כולל זקנים) בכל
יישוב מסך העולים הנמצאים בארץ (לא כולל זקנים).

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על
130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

ו. החזקת ילדים בפנימיות - 10.38.41.0: (תחולה - 1.9.06)

התקציב מוקצה בתחילת שנת הלימודים (ספטמבר).

שלב א'

25%	ילדים בני 0-18 ביישוב
15%	ילדים בני 0-18 בנתוני יסוד
15%	משפחות עם ילדים בנתוני יסוד
20%	משפחות חד הוריות בנתוני יסוד
25%	מקדם רמה כלכלית-חברתית
<hr/>	
100%	
=====	

במועצות אזוריות תוספת 10% על ההקצאה שהתקבלה בשלב א'.

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על 130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

ז. טיפול בילד בקהילה - 10.39.44.0:

25%	אחוז הילדים בני 0-14 ביישוב
30%	משפחות עם ילדים בנתוני יסוד
10%	ילדים בני 0-18 בנתוני יסוד
15%	ילדים בני 0-12 בסידור חוץ ביתי
10%	מקדם אזורי עדיפות לאומית ומו"א
10%	מקדם רמה כלכלית-חברתית
<hr/>	
100%	
=====	

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על 130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

ח. ילדים במצוקה - עולים - 10.39.46.0:

הקצאת התקציב עפ"י החלק היחסי של הילדים העולים (18-0) ביישוב מסך הילדים העולים בארץ.

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על 130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

ט. טיפול בזקן בקהילה - 10.43.44.0:

30%	זקנים ביישוב
40%	זקנים בנתוני יסוד
10%	זקנים מעל גיל 75 ביישוב
10%	מקדם אזורי עדיפות לאומית ומו"א
10%	מקדם רמה כלכלית-חברתית
100%	
===	

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על 130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

מינימום הקצבה - 5,000 ש"ח.

י. טיפול בזקנים עולים - 10.43.60.0:

הקצאת התקציב עפ"י החלק היחסי של העולים הזקנים בכל יישוב מסך העולים הזקנים הנמצאים בארץ.

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על 130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

יא. מרכזי חוק ביטוח סיעוד 10.43.99.0

עפ"י מחקר משותף של משרד הרווחה, המוסד לביטוח לאומי ומרכז השלטון המקומי.

סה"כ זכאים חדשים ברשו"מ (לרבעון) ש"כ עו"ס לשעה 2.80 שעות

סה"כ זכאים במלאי (לסוף רבעון) 0.25 (מכלל הזכאים) ש"כ עו"ס לשעה 0.50 (שעה)

סה"כ זכאים ברשו"מ שנקבע להם עובד מקצועי אחראי (עו"ס) 0.25 (מכלל הזכאים) ש"כ עו"ס לשעה 3.70 (שעות)

יב. הסעות במועצות אזוריות - 10.72.48.0:
עפ"י הסכם עם מרכז המועצות האזוריות.

80%	מרחקים
10%	מספר תושבים
10%	מספר יישובים
<hr/>	
100%	
===	

ההקצבה לא תפחת מ- 80% מתקציב תחילת השנה הקודמת ולא תעלה על 130% מתקציב תחילת השנה הקודמת.

יג. עובדי שכונה - עולים - 10.73.12.0:

מיועד לרשויות שקלטו עולים מארצות המצוקה ביישוב
בו היו מעל 300 עולים עד 4 השנים האחרונות או שנוספו
בו בין 200 ל- 700 עולים בשנתיים האחרונות
0.50 משרה

ביישוב בו נוספו:

0.75 משרה	700 - 1,000 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
1.00 משרה	1,001 - 1,500 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
1.50 משרה	1,501 - 2,500 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
2.00 משרה	2,501 - 5,000 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
2.75 משרה	5,001 - 6,500 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
3.50 משרה	6,501 - 7,500 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
4.25 משרה	7,501 - 9,000 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
5.00 משרה	9,001 - 10,000 עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות
5.50 משרה	10,001 ומעלה עולים שהגיעו בשנתיים האחרונות

3. דיווח

הדיווח על ההוצאות ייעשה בהתאם להוראות התע"ס השונות.

4. בקרה

משרד הרווחה והשירותים החברתיים מפעיל בקרה שוטפת ע"י מפקחיו במחוזות וע"י עובדי האגף לביקורת פנימית.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 17.1 (הוראה 1 לפרק 17 בתע"ס) מס' עמודים: 10

תאריך תחולה: 1.4.2008 תאריך פרסום: ח' בניסן תשס"ח
13 באפריל 2008

מדיניות הטיפול בנערות וצעירות

=====

1. כללי

1.1 הוראה זו באה במקום הוראה 17.1 מיום 28.11.82

1.2 בקרב נערות מתבגרות וצעירות קיימת תופעה שחלקן מתקשות במילוי התפקידים המקובלים ואופייניים לבנות גילן עקב היותן חשופות למצבי מצוקה במשפחה ובחברה.
לנערות וצעירות אלו חסכים רגשיים ותפקודיים ולעיתים תכופות חסרה להן היכולת ליצור קשרים יציבים עם סביבתן הקרובה, ונפגם האמון שלהן בשירותים העומדים לרשותן.
במקרים רבים הן חשופות ללחץ חברתי ומשפחתי כבד, ואף לדחיה, רובן קורבנות לאליומות מינית, פיזית או ריגשית במשפחתן ומחוצה לה. הלחץ, תחושות הפגיעה והדחייה מחריפים את בעייתן של נערות וצעירות אלו, מכבידים על יכולתן להשתלב במערכות החברתיות הנורמטיביות ומזרזים את הידרדרותן אל שולי החברה.

1.3 משרד הרווחה רואה את הטיפול והשיקום בנערות וצעירות אלה יעד חשוב אשר יושג באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים.

1.4 בהוראה זו מפורסמים הנהלים ודרכי העבודה עם נערות אלו.

2. הגדרה

נערה וצעירה - בגיל 13 - 25 רווקה, (למעט מפגרת בשכלה, חולת נפש, מכורה לסמים או אלכוהול) שמאפייני התנהגותה הם הרס עצמי ונמצאת בהדרדרות או בסכנת הידרדרות וחווה אירועים טראומטיים: נפשיים, רגשיים וחברתיים.

3. אוכלוסיית היעד ומאפייניה

א. נערה וצעירה עפ"י ההגדרה שבסעיף 2 לעיל ובנוסף מתקיים בה אחד או יותר מהמאפיינים הבאים:

(1) נערה וצעירה הנמצאת במערכת יחסים לקוייה במשפחתה/או בקבוצת השווים.

(2) נערה וצעירה שהייתה ו/או הינה קורבן לפגיעה מינית, קורבן לאלימות במשפחה ומחוצה לה ונוקטת באחד ויותר מדרכי ההתנהגות הבאים:

(א) היפלטות חוזרת ממסגרות לימודיות או תעסוקתיות

(ב) שוטטויות

(ג) בריחה מהבית

(ד) התחברות לחברה עבריינית

(ה) מקיימת יחסי מין לא מובחנים לאורך זמן

(ו) הריונות חוזרים

- (ז) שימוש מזדמן בסמים אלוהול
(ח) הפרעות אכילה
(ט) דיכאונות וניסיונות אובדניים

4. יעדי הטיפול בנערות וצעירות

- א. העצמה אישית, צמיחה וחיזוק כוחותיה להתמודד עם בעיות ולחצים.
- ב. הוצאת הנערה והצעירה ממעגל של פגיעות מיניות ואלימות על כל סוגיה.
- ג. בניית מערכת יחסים תקינה ותקשורת חיובית עם בני משפחתה.
- ד. חיזוק יכולתה לפתח קשרים חברתיים נורמטיביים בהתאם לגילה.
- ה. הקניית מיומנויות שיאפשרו לה לקיים מערכת יחסים עם בני המין השני תוך הכרה בעקרון ההדדיות, שוויוניות, המבוססים על כבוד וערך עצמי.
- ו. עידוד השתלבותה במסגרות נורמטיביות, פורמליות וחברתיות.
- ז. צבירת התנסויות חיוביות כבסיס לביטחון עצמי ורכישת אמון שיגבירו את יכולתה ונכונותה למיצוי משאבי הקהילה בה היא חיה.

5. דרכי התערבות עם נערות וצעירות

- א. איתור ישיר או באמצעות כל גורם בקהילה.
- ב. התערבות מיידית במצבי משבר וחירום.
- ג. טיפול מכון מיגדר במישור פרטני, משפחתי, קבוצתי וקהילתי.

ד. פיתוח שירותים ייחודים רגישי תרבות.

ה. הפנייה ותיווך לשירותים בקהילה.

ו. הפנייה למסגרות חוץ ביטיות תוך ליווי וקיום קשר קבוע עם הנערה.

6. סל תכניות ופרוייקטים קבוצתיים וקהילתיים

תוכניות ופרוייקטים קבוצתיים וקהילתיים מותאמים למצבה של הנערה ומהווים השלמה לטיפול הפרטני ויחד יוצרים את מערך הטיפול בנערה ובצעירה.

להלן סל התוכניות והפרוייקטים:

- 6.1 מועדון טיפולי: מסגרת טיפולית העשרתית לנערות בקהילה. פתוחה בין פעם לפעמיים בשבוע בשעות אחה"צ והערב. העבודה עם הנערות מתקיימת בקבוצות ומטרתה טיפול תמיכתי, העצמה והעשרה. הנושאים אמורים לענות על צרכי הנערות ולקוּחים מחיי היום יום שלהן. המועדון מנוהל ומופעל ע"י עו"ס נערה במצוקה, וצוות של אם בית ומפעילי תוכניות העשרה.
- 6.2 בית חם: מסגרת יומית בקהילה, המיועדת ומותאמת לנערות. המסגרת מקנה הרגשת שייכות, קבלה ותמיכה. הבית פתוח בין שלושה לחמישה ימים בשבוע ומטרתו העצמה, טיפול, העשרה וגישור בין-תרבותי. המענים מבוססים על הצרכים הייחודיים - מגדריים של הנערות, במגמה להקנות מיומנויות התמודדות טובות יותר למען הוצאת הנערות ממעגל המצוקה. העבודה מותאמת לכל נערה משתלבת בהתאם לצרכיה וכישוריה.

הבית מנוהל ע"י עו"ס נערות וצעירות, ומופעל ע"י צוות של אם בית, מדריכים, מנטוריות אנשי מקצוע בתחומים המתאימים לטיפול בנערות ובמתנדבים.

- 6.3 פרוייקט ח"ן: מסגרת יומית טיפולית שיקומית בקהילה שמטרתה חיברות, הכשרה מקצועית והכנה לחיי עבודה, השלמת השכלה והעשרה. המסגרת פועלת 5 ימים בשבוע.
- 6.4 תחנת יעוץ: תחנה בה פועל צוות רב מקצועי לצורך מתן יעוץ והכוונה בנושאים כמו: גיל ההתבגרות, מיניות (הריון, אמצעי מניעה, מחלות מין), יחסים בינו לבינה, זהות מינית, בעיות אכילה, הגיינה ועוד. התחנות מופעלות בשיתוף עם קופ"ח ו/או גורמים אחרים בקהילה.
- 6.5 מרכז ע.ד.י (העצמה, דאגה וידידות): מסגרת יומית לנערות בגילאי 13-20 משוטטות ונמצאות מחוץ לכל מסגרת שמוצו איתו כל נסיונות הטיפול בקהילה ולעיתים אף מחוץ לה. המסגרת מהווה חלופת טיפול למסגרת מחוץ לקהילה ופועלת 5 ימים בשבוע בין השעות 8:00 - 18:00. הטיפול בנערות נעשה ברמה הפרטנית ו/או הקבוצתית וע"י מענים בתחום הלימודים, התעסוקה והיזמות העסקית שיסייעו לשינוי במצבן האישי של הנערות. משך השהייה בהתאם לצורכי הנערה והאפשרויות בקהילה לאחר יציאה מהפרוייקט.
- 6.6 מקלט: מסגרת חירום חסויה חוץ ביתית לנערות במצבי משבר וסכנה, בה הן שוהות עד חודשיים. פירוט השרות בהוראה 17.3 בתע"ס.
- 6.7 דירת מעבר: דירה בקהילה המיועדת לארבע עד שש נערות מגיל 17 שאינן יכולות להמשיך להתגורר בבית הוריהן, וזקוקות ללווי לתקופת מעבר כדי לתפקד באופן עצמאי בקהילה. פירוט השרות בהוראה 17.2 בתע"ס.
- 6.8 פרוייקט לאיתור וגיוס נערות לצה"ל: מיועד לנערות אשר קבלו פטור מצה"ל בגילאי 17-19 ומטרתו לאפשר לנערות להתגייס לצבא.

התכנית מתקיימת במשך שנת לימודים במסגרת בתי-ספר מקצועיים בקהילה. התוכנית כוללת: הכשרה מקצועית, ליווי טיפולי תומך, הכנה לגיוס לצה"ל, לימודים כלליים והעשרה.

6.9 נערות למען נערות - מנטורינג: תוכנית העצמה וחיזוק לנערות בתהליכי שיקום מתקדמים. תוכנית ההכשרה מתקיימת באוניברסיטה ומטרתה שילוב הנערה כדמות לחיקוי ומתן תמיכה, הדרכה ועזרה לרוב ברמה פרטנית לנערות הנמצאות במערכת שירותי הטיפול.

7. המבנה הארגוני

7.1 הטיפול בנערות וצעירות במצוקה יבוצע ע"י עו"ס נערות וצעירות במחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית בכפוף להוראה 2.4 בתע"ס.

7.2 עו"ס לטיפול בנערות וצעירות יקיים קשר שוטף ותיאום עם עו"ס אחרים במחלקה המטפלים בבני משפחתה של הנערה.

8. סוגי ההוצאות לטיפול בנערה

8.1 פעולות חברתיות בעלות חשיבות מבחינה טיפולית והעשרתית, כגון: מסיבות, טיולים, פעילות ספורטיבית, סרטים תיאטרוני.

8.2 השתתפות עבור פיתוח כישורים אישיים של הנערה עד נקודת זיכוי אחת לחודש.

8.3 רכישת ציוד טיפולי העשרתי לעובד המטפל בעבודתו, כגון: משחקים, ספרים ואביזרים למלאכת יד עד 10 נ"ז בשנה.

8.4 תשלום דמי כיס עד נקודת זיכוי אחת לחודש.

8.5 השתתפות בתוכנית שיקום כגון: הכשרה מקצועית - עד 10 נ"ז

8.6 בדיקות ואבחונים פסיכודיאגנוסטיים לנערה המיועדת להשמה חוץ
ביתית עד לגובה של 8.5 נ"ז.

8.7 הוצאות מיוחדות באישור המפקח המחוזי של השירות לנערות וצעירות.

9. דיווח

9.1 דיווח כל הוצאה יהיה על גבי טופס דו"ח ביצוע על הוצאות
בחודש ..... (נספח א').

9.2 הדיווח עבור פרויקט ע.ד.י. יהיה בהתאם לנוהל מסגרות סמל
תעריף 2511 על גבי טופס החלטה על השמה (נספח ב') וטופס
השמה למסגרת (נספח ג').

10. מימון

מימון הפעילויות יהיה מתקנה תקציבית "טיפול בנערות וצעירות במצוקה
בקהילה" 23.11.65.42 במסגרת התקציב המאושר ועפ"י הסיווג.

11. בקרה

מפקחי המשרד ועובדי האגף לביקורת פנימית יודאו יישום הוראה זו.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

דו"ח על ביצוע הוצאות בחודש

המחלקה לשירותים חברתיים

סגל הרשות:

אל: הלשכה הממוזית -

משרד העבודה והרווחה

דר"ח זה מיועד לדוות על הוצאות בנושא:

[illegible]

2022

חזמת _____ תאריך: _____

חתימות גזבר הרשות:

תאריך:

חתימות עובד מיינהל וכאחות:
אישור הפיקוח: בדקתי ואני מאשר הד"ח

חתכימת מנהל המחלקה:

תאריך:

חתימה:

תפקידי:

מאמר זה נכתב על ידי:

תאריך: _____ שם: _____

*דברי הסבר למילוי הטופס - מעבר לדף

אזהרה
טופס זה מכיל מידע מוגן
לפי חוק הגנת הפרטיות.
המסורו שלא כדין עובר עבירה.

החלטה על השמה

אין להכניס שינויים ותיקונים בטופס זה. טופס שהוכנס בו שינוי על-ידי המעון או כל גורם אחר, לא ייקלט ויוחזר ללשכה המחוזית לביקורת.

[illegible]

שם מסגרת		מסל מסגרת	
01	סידור חזן בית'	05	לא לטיפול
02	סידור או טיפול במסגרת בקהילה	06	המספר שחות לאחר צו
03	הפניה לאבחון		
04	הפניה לטרם אחר		

חץ במגרש קטן	07	מרכז חורם	27	ביתרלה	35	מערות	42	קרנף תחתות הילד	42	הקן	
01	שחמט 12-14 (ילד)	08	שער	21	מקום מים	29	קיסנה	36	פסוק	43	הססה
02	שחמט מפתח 15-18 (ילד)	09	הדור המפך	22	פנטון	30	נפטון	37	כדור הבונא מפש	44	אריות חסות
03	קטלססחמט	10	עמותה ששחמט אומנה	23	סכית	31	אריבון	38	כדור לפעית אלומיט	47	אומה יסית
04	דור טון	11	פנימה	24	נחלת חצות	32	טיפל	39	כדור טיפל	48	כדור קשר
05	הוסטל	12	הילה טיפול	25	שחמט קרלי	33	הטחקה חסות	40	הדרכה טיפול	49	
06	שער דורידר לון	13	שחמטון	26	פסוקסון	34	טיפל	41	ארון		

תאריך ביצוע מועד		סטטוס החלטה (מלא רק בענף)		תאריך סטטוס החלטה		סיבה הממנה		תאריך חוקי החלטה/תאריך תיוג הבק (חובה למלא)		
שנה	חודש	יום	סוג עקב סיבה/עיסרה	סוג	שנה	חודש	יום	סוג	חודש	יום
05	05	05	סוג עקב סיבה/עיסרה	01	01	01	01	01	01	01
06	06	06	סוג עקב סיבה/עיסרה	02	02	02	02	02	02	02
09	09	09	סוג עקב סיבה/עיסרה	03	03	03	03	03	03	03
			סוג עקב סיבה/עיסרה							

01	הורים אינם בארץ	09	נילו עריות במשפחה	30	עבריות	38	בעיות נפשיות	50	מזה מכרז לפי עולם או רופא
02	מחלות הוריהם/הן	10	חילול נפש במשפחה	31	עזובה/השקטות	39	קשרים בילומים	51	עמית הורה לסידור חוץ בית
03	נטישה על ידי הורים	11	הורים הוריהם	32	בריות	40	עושי שכלי	52	אין תפוקה הורה מהתמכרות או נכות
04	אשפוז הורה/הם	12	מגבלות ציית על הורה	33	בעיות התנהגות	41	עירוב הורה לקשר	53	השפחה על ציבורית לפי עומס
05	אשפוז הורה/הם	13	בעיות כלכלית	34	עזבה עמית	42	עירוב הורה	54	אין עולה או בעיות משפחה
06	הורים עבריים	14	בעיות זוגית	35	סמים	43	ניקוד	55	עובכ התפתחות לפי רופא ומסחה
07	הורה/הורות לקשר	15	אחר	36	בלתיחלומים	44	נכות	56	אין השפחה/הורה ציורים (על 5)
08	מכה/אלימות			37	עיקר נפשי	45	דרי רחוב		מזה 3 שנים

בדקתי ואני מאשר/ת וכמות הפרטים המדווחים לרבות תאריך מתן ההחלטה

שם הגורם המחליט	מספר רשמי עו"ס	תחילה
-----------------------	----------------------	-------

הודעה על שגיאה

☞ העופס הנ"ל לא נקלט מהסיבה -

שים לבו 1. אין לתקן את הטופס! מלא טופס חדש, חתום כנדרש, תלוש ספח זה וצרפו אליו.
2. בפנייה לבירור לגבי טופס זה, ציין את המספר המוטבע לעיל.

האגף למערכות מידע _____

03.99 (03 7*00) 0115

נספח ג' (17.1)

[illegible]

הוראות והודעות

ניסן תשס"ח
אפריל 2008

למנויים שלום,

להלן רשימת כל ההוראות התעריפים בציון תאריך התחולה שבו פורסמו.
הוראה שתאריך עדכונה מתפרסם בחוזר הזה, מצויינת בכוכבית (*).
מידע על שינויים בתעריפים אפשר לקבל בטלמסר 03-6066477.

מידע בכתב על שינויים בתעריפים אפשר לקבל בטלפון 02-6708335.

תאריך תחולה	מס' ההוראה	פרק
1.1.2008	1.2 (*)	1
1.6.2006	1.15	
2007 - 2008	1.23 (*)	
2006-2007	2.1	2
1.5.2006	2.10	
1.1.2008	3.2	3
1.4.97	3.6	
1.1.2008	3.8 (*)	
1.4.2007	3.14	
2007	3.15	
1.4.2008	3.18 (*)	
1.1.2004	3.19	
1.3.2008	3.21 (*)	
1.12.2007	3.22	
1.1.2008	3.27	
1.1.2008	3.28	
1.1.2008	3.33	
1.1.2008	3.36	
1.1.2008	4.7	4
1.1.2008	4.7/א	
1.1.2008	4.9/ג'	
1.1.2008	4.9/ד'	

1.9.2002	5.3	5
1.1.2006	5.7	
1.1.2008	5.10	
1.9.2007	5.13	
1.11.2007	6.4	6
1.11.2007	6.7	
1.1.2008	6.13 (*)	
1.9.2007	6.20	
1.9.2007	(10.4 + 14.12 + 6.15 + 5.9=)	8
1.9.2007	8.12	
1.9.2007	8.15	
1.1.2008	8.17	
1.1.2008	8.18	
1.9.2007	ד' 8.28	
1.9.2007	ה' 8.28	
1.1.2008	(8.26=) 8.29	
1.9.2007	8.30	
1.9.2007	8.38	
1.7.2003	9.3	9
1.9.2007	10.2	10
1.1.2008	10.3	
1.1.2008	10.5	
1.9.2000	14.2	14
1.9.2007	ה' 1/ (5.6 א')	
1.1.2008	ה' 2/ (5.6 ב')	
1.1.2008	14.13	
1.9.2002	14.16	
1.1.2008	15.1	15
1.1.2008	17.1	17
1.4.2000	18.1	18

לידיעתכם - תעריפי הרכישה והמנוי לאוגדן תע"ס מעודכן (מיום 1.1.2003):

370 ש"ח	אוגדן מעודכן לציבור
370 ש"ח	אוגדן מעודכן למחלקות לשירותים חברתיים
350 ש"ח	דמי מנוי לעדכון הוראות
25 ש"ח	אוגדן ריק

**פרוט סכומים מרביים, גלובליים,
לפי נושאים שנקבעו בהוראה 1.2 בתע"ס
כפי שהם בתוקף למשך כל שנת התקציב 2008
=====**

660 ש"ח לחודש לעובד המאייש משרה מלאה של עו"ס, בעירייה ובמועצה מקומית. בסה"כ 12 שעות נוספות בחודש. 825 ש"ח לחודש לעובד המאייש משרה מלאה של עו"ס במועצה איזורית. בסה"כ 15 שעות נוספות בחודש. 220 ש"ח לחודש לעובד המאייש משרה מלאה. לפי 550 ק"מ לחודש לעובד המאייש משרה מלאה כפול ההוצאות המשתנות (לפי תעריף מרצים) למשרת עובד סוציאלי * לפי מכסת הק"מ המוקצית לחודש לעובד המאייש משרה מלאה, כפול ההוצאות המשתנות (לפי תעריף מרצים) למשרת עובד סוציאלי * מכסת הק"מ המוקצית לעובדים הזכאים במועצות איזוריות מחולקת ל-5 רמות - רמה א': 1030 ק"מ לחודש, רמה ב': 1150 ק"מ לחודש, רמה ג': 1270 ק"מ לחודש, רמה ד': 1390 ק"מ לחודש, רמה ה': 1510 ק"מ לחודש. <u>להלן חלוקת המועצות האיזוריות לפי 5 רמות:</u> <u>רמה א': אל-בטוף, אלונה, אפעל, ברנר, בוסתן</u>	1. שעות נוספות 2. קצובת נסיעה 3. נסיעות בתפקיד עיריות ומועצות מקומיות 4. נסיעות בתפקיד מועצות איזוריות

(*) הזכאות להחזר הוצאות נסיעה ברכב מותנית באישורו של ראש הרשות המקומית או מי שהוסמך על ידו. תשלום החזר ההוצאות מותנה בכך שלעובד רכב כשיר ומורשה, בבעלותו המלאה כל השנה, ושהוא בעל רשיון נהיגה בר-תוקף ברכב זה. התשלום בגין נסיעות בתפקיד, לפי משתנות, יבוצע עפ"י המקובל ברשויות המקומיות.

אל-מרג, גדרות, גן רווה, חבל יבנה, נחל שורק.
רמה ב': בקעת בית שאן, הגלבע, חוף הכרמל, חוף
 השרון, לב השרון, לכיש, מגידו, חבל מודיעין, מנשה,
 עמק חפר, עמק לוד, שער הנגב.
רמה ג': אשכול, באר טוביה, ערבות הירדן, גוש עציון,
 גזר, דרום השרון, הגליל התחתון, הערבה התיכונה,
 זבולון, חבל אילות, חוף אשקלון, יואב, מגילות,
 מטה אשר, מטה יהודה, מרום הגליל, מרחבים,
 משגב, עמק הירדן, עמק יזרעאל, שדות הנגב, שפיר.
רמה ד': בני שמעון, הגליל העליון, מבוואות החרמון,
 מעלה יוסף, רמת הנגב.
רמה ה': אבו בסמה, גולן, הר חברון, מטה בנימין,
 שומרון, תמר.

5. נסיעות לעובדי מינהל וזכאות

לפי 250 ק"מ לחודש לעובד המאייש משרה
 מלאה, כפול ההוצאות המשתנות (לפי תעריף מרצים)
 למשרת עובד מינהל וזכאות *

6. מעון יום

סכום לחודש לכל עובד/ת המאייש/ת משרה של עו"ס
 ברשות המקומית (אב/אם לילד עד גיל 12).
 סכום לחודש לכל עובד/ת אחר/ת שהינו/ה אב/אם
 לילד עד גיל 5.
 הסכומים מעודכנים אוטומטית לפי הסכמי השכר.
 (עובד זכאי לתשלום זה במידה ובת זוגו אינה מקבלת
 התשלום)

7. שמירה על רכוש/מפתן/מע"ש

לפי ההוצאה, אך לא יותר מפעמיים שכר חודשי
 כולל ברוטו לעובד בדרגה 4 בדרוג האחיד.

8. טלפון

לפי 125 שיחות לחודש, בהתאם לתעריף באותה עת.

9. כונוניות וקריאות פתע פקידי סעד (כללי)

1 כונונות = 8 שעות, 1 קריאת פתע = 3 שעות
 התשלום לפי: ערך $2/3$ שעה לכל שעת כונונות,
 וערך $11/3$ שעה לכל קריאת פתע.

(א) **כונוניות פקיד סעד:**
חוק סדרי דין, חוק
הגנה על חוסים,
טיפול במפגרים

ההשתתפות בהוצאה תהיה עד 4 כונוניות לחודש
 ו-2 קריאות עד 38 שעות חודשיות**

(ב) **כונונות פקידי סעד -**
חוק נוער

ההשתתפות בהוצאה תהיה עד 12 כונוניות לחודש
 וקריאת פתע אחת לחודש - עד 99 שעות
 חודשיות**

**10. גמול השתלמות
לעובדים בדירוגים
השונים במחלקות
לשרותים חברתיים**

משרדנו מעביר השתתפותו בתשלום גמול השתלמות לעובדים בדירוגים השונים. לצורך קבלת ההשתתפות יש להעביר אישורי זכאות לגמול השתלמות מטעם הגורם המוסמך לאשר גמולי השתלמות בכל אחד מהדירוגים הבאים: עו"ס, מח"ר, אחיד, הוראה.

**11. לווּי פקיד סעד
לחוק הסעד סדרי
דין לבית המשפחה
לצורך הכנת תסקיר**

התשלום לפי שכר שוטר לשעה.
ההשתתפות על-פי הדיווח בטופס 102

**12. שעות עבודה
מפוצלות**

ההשתתפות בהוצאה הינה בגובה של 4.3% מהשכר המשולב של העובד לחודש. זכאים להשתתפות עובדים במחלקה, למעט עובדים שתפקידם מחייבם ממילא לעבוד שעות נוספות.

**13. שעות נוספות
לעובד סוציאלי
למקרה של אירוע
חירום במסגרת
פעולות איבה**

לעו"ס במשרה מלאה בעיריה ובמועצה מקומית אשר לא היה כונן בעת האירוע - יאושרו עפ"י דיווח עד 38 שעות נוספות מעבר ל-12 השעות הנוספות המועברות באופן גלובלי. לעו"ס במשרה מלאה במועצה איזורית אשר לא היה כונן בעת האירוע - יאושרו עפ"י דיווח עד 35 שעות נוספות מעבר ל-15 השעות המועברות באופן גלובלי. ההשתתפות מותנית בביצוע בפועל ובניצול מלוא השעות הנוספות הגלובליות המועברות לרשו"מ על ידי משרדנו.

(**) התשלום עבור קריאת הפתע נעשה עפ"י דיווח על ביצוע בפועל ובתנאי שקריאת הפתע בוצעה שלא במסגרת שעות הכוננות ולא במסגרת שעות העבודה הקבועות של העובד.

עדכון מדד, תוספת יוקר ונקודת זיכוי 2007
 =====

חודש	שינוי במדד	שינוי בתוספת היוקר	ערך נקודת זיכוי
מארס 2007	0.2%		178
אפריל 2007	0.5%		178
מאי 2007	0.0%		178
יוני 2007	0.7%		178
יולי 2007	1.1%		178
אוגוסט 2007	0.7%		178
ספטמבר 2007	-0.5%		178
אוקטובר 2007	0.1%		178
נובמבר 2007	0.4%		178
דצמבר 2007	0.6%		178
ינואר 2008	0.0%		189
פברואר 2008	-0.2%		189
מארס 2008			189

הערה: ערך נקודת זיכוי מעודכנת אפשר לקבל מהיום ה-20 בכל חודש,
בתא טלמסר שמספרו 03-7653305.

תעריפים למקלטים לנשים מוכות

=====

סמל מעון	מודל	סמל תעריף	סכום בש"ח
----	-----	-----	-----
1006	מקלט קטן המכיל 7 נשים + 14 ילדים	271	14,323
1007	מקלט קטן המכיל 7 נשים + 14 ילדים	271	14,323
1001	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
1002	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
1003	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
1004	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
1005	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
1008	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
	מתוך הנשים, 3 נשים עם צרכים מיוחדים (*)	276	16,608
1010	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
	מתוך הנשים, 3 נשים עם צרכים מיוחדים (*)	276	16,608
1011	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
1015	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
3049	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570
4066	מקלט בינוני המכיל עד 12 נשים + 24 ילדים	272	11,570

(*) עפ"י דיווח

**נתונים בסיסיים לתחשיבים של
קצבאות הבטחת הכנסה וקצבאות ילדים
הניתנות בידי המוסד לביטוח לאומי
=====**

1. ערך נקודת הזיכוי - תחולה: 1.1.2008 189 ש"ח

2. א. שכר מינימום לשעה: 19.95 ש"ח

ב. שכר מינימום לחודש: 3,710.18 ש"ח

ג. שכר חודשי ממוצע: 7,277 ש"ח

(לפי סעיף 1 לחוק)

ד. שכר חודשי ממוצע לגמלאות

הביטוח לאומי (לפי סעיף 2 לחוק) 7,663 ש"ח

א. קצבאות ילדים

קצבאות ילדים למשפחה (בש"ח)

מס' ילדים

*עבור ילדים שנולדו עד 31.5.2003

152	1
304	2
486	3
823	4
1,160	5
1,497	6
1,834	7
2,171	8
2,508	9
2,845	10
3,182	11
3,519	12

* עבור כל ילד שנולד מ-1.6.03 ואילך ישולמו 152 ש"ח.

ב. קיצבאות המוסד לביטוח לאומי

קצבת נכות	גימלת הבטחת הכנסה שעור רגיל (***)	קיצבת זיקנה ** לרבות השלמת הכנסה (***) (לפי חוק הבטחת הכנסה)*	קיצבת זיקנה (לפי חוק הביטוח הלאומי)	הרכב המשפחה
(לפי חוק הבטוח הלאומי)	(לפי חוק הבטחת הכנסה)*	(לפי חוק הבטחת הכנסה)*	(לפי חוק הביטוח הלאומי)	
1,991	1,470	2,422	1,213	יחיד
2,787	2,463	3,828	1,595	יחיד+1
3,583	2,867	4,623	1,977	יחיד+2
2,987	2,022	3,588	1,823	זוג
3,783	2,206	4,382	2,205	זוג+1
4,579	2,463	5,177	2,587	זוג+2

(*) בענין זכאות לקיצבת הבטחת הכנסה ראה הוראה 3.7 בתע"ס.

(**) בחישוב הכנסה לזקנים יש לבדוק את הסכום המשולם בפועל ע"י המוסד לביטוח לאומי.

(***) לצורך טבלה זו יחיד+1 / יחיד + 2 הינו אלמן/אלמנה או משפחה חד הורית המוכרת ככזו עפ"י חוק משפחות חד-הוריות.

ג. קצבאות שאריים

לרבות שאריים עם השלמת הכנסה	קצבת שאריים (לפי חוק הביטוח הלאומי)	הרכב המשפחה
2,265	912	אלמן/אלמנה בני 40-50 בלי ילדים
2,265	1,213	אלמן/אלמנה בני 50+ בלי ילדים
3,600	1,779	אלמן/אלמנה + 1 ילד
4,394	2,345	אלמן/אלמנה + 2 ילדים
	566	לכל ילד נוסף

ד. גימלה לזכאי חוק ביטוח סיעוד

גימלה מלאה בעד שרותי סיעוד שיעורה 37.5% מהשכר הממוצע במשק עפ"י חוק הבט"ל, לפי סעיף 1א לחוק - שכר וגימלאות.
גימלה חלקית בעד שרותי סיעוד שיעורה 25% מהשכר הממוצע במשק עפ"י חוק הבט"ל. - סעיף 1א לחוק שכר וגימלאות.
הזכאות נקבעת על פי החוק המפורסם בהוראה 4.2 בתע"ס.

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

**תעריפי השירותים הניתנים באמצעות
השירות לרווחת הפרט והמשפחה**

=====

התעריפים בתוקף מ-1.3.2008

א. שעת טיפול של עובד המועסק ישירות בידי הרשות המקומית 24.24 ש"ח

ב. שעת טיפול של עובד סמך-מקצועי המועסק בידי עמותה עד 36.79 ש"ח

ג. שעת טיפול של עובד סמך-מקצועי המועסק בידי חברה עד 40.71 ש"ח

ד. שעת טיפול לגוף פרטי באילת (בלי מע"מ) 35.43 ש"ח

ה. יום סדנא להעשרת חיי משפחה בתנאי נופש 2001 - עמותה 346 ש"ח
2009 - חברה פרטית 346 ש"ח

ו. פטור מניכוי מס במקור 3,960 ש"ח (תחולה: 1.1.2004)
בהוצאה חד-פעמית

ז. הפעלות מרכזי אבחון להורים ולילדים (תחולה: 1.4.2001)

תעריף ליחיד 1,300 ש"ח

תעריף למשפחה 6,100 ש"ח

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

תעריפי השירות לעיוור

=====

בהוראה זו מפורטים התעריפים של שירותים מיוחדים לעיוורים המתקצבים ע"י השירות לעיוור:

1. מועדונים חברתיים

סמל מועדון	שם המועדון	קבוצת תעריף	סכום בש"ח
-----	-----	-----	-----
200889	אילת	3601	208
201670	אשדוד	3601	208
202010	אשקלון	3601	208
930111	בת ים	3601	208
203163	הרצליה	3601	208
365011	חדרה	3601	208
930410	חולון	3601	208
950200	טבריה	3601	208
201735	יפו	3601	208
200303	כפר כנא	3601	208
953311	מגדל העמק	3601	208
200927	מעלה יוסף	3601	208
960002	נצרת	3601	208
964405	עארבה	3601	208
950708	עפולה	3601	208
203523	פתח תקוה	3601	208
201750	צפת	3601	208
201740	קלנסווה	3601	208
954007	קרית ביאליק	3601	208
202319	קרית ים	3601	208
202094	קרית גת	3601	208
954510	קרית שמונה	3601	208
965104	ריינה	3601	208
201747	שדרות (גוונים)	3601	208

208	3601	חדרה	204158
208	3601	ערד	204007
208	3601	יבנה	203817

2. מרכזי שירותים לעיוור (מרש"לים)

סמל מסגרת	שם מסגרת	קבוצת תעריף	סכום בש"ח
201666	אום אל פחם	3201	309
910322	ירושלים	3201	309
200524	נצרת עילית	3201	309
200525	רמת גן	3201	309
363021	רחובות	3201	309
200270	שפרעם	3201	309
931316	תל אביב	3201	309
202254	ראשון לציון	3201	309
202352	חיפה	3201	309
202253	נהריה	3201	309

3. מועדון יום

סמל מועדון	שם המועדון	קבוצת תעריף	סכום בש"ח
361020	באר שבע	3201	309
203669	בית שמש	3204	116
361016	דימונה	3201	309
361014	ירוחם	3203	116
361015	ירושלים (אגודה)	3201	309
365015	מעלות	3201	309
203570	נתיבות	3201	309
203890	ירוחם	3201	309

4. מפעלים תעסוקתיים

סמל המפעל	שם המפעל	קבוצת תעריף	סכום בש"ח
962023	אום אל פחם	3701	586
361010	אשדוד	3304	667
201548	אשקלון	3302	593
201748	בת-ים (שק"ל)	3304	667
161008	באר שבע - מוגן	3901	1,211
363017	גדרה	3301	243
201279	הרצליה - מוגן	3104	960
363012	חולון	3302	593
291006	ירושלים (קרן)	3304	667
165002	כפר כנא	3701	586
165006	כפר קרע	3302	593
165005	מגיד אל כרום	3901	1,211
200876	מגדל אור	3108	1,059
	(נתמכת)	3308	667
200523	(נתמכת)	3302	593
363014	נתניה	3304	667
365013	עכו	3208	377
361011	קרית גת	3302	593
201677	רחובות	3302	593
363011	רמת גן	3304	667
363010	תל אביב	3304	667
231022	ירושלים מע"ש אלווין	3198	1,079
201178	תעסוקה נתמכת	3306	331
		3307	166
202853	נא לגעת - במה לחירשים עיוורים	3309	2,000

5. מרכזי שיקום והכשרה יומיים

סמל מסגרת	שם מסגרת	קבוצת תעריף	סכום בש"ח
291008	באר שבע	5104	2,979
		3106	3,241

3,241	3009	מגדל אור	נוער	365014
3,241	3106	עיוורים		
1,489	3105	אבחון		
3,241	3109	נכים		
825	3102	תכנון עמדת עבודה		
		עלה - האוניברסיטה		367001
633	2903	העברית		
3,086	3103	הרצליה		363013
2,107	3107	אימון ממושך		
1,489	3105	אבחון		
3,105	3101	וינגייט		200494
150 ש"ח	3408	מכון בית דוד -		203021
תעריף יומי		אורניות מחשבים		

6. מסגרות פנימייתיות

סמל מסגרת	שם מסגרת	קבוצת תעריף	סכום בש"ח
1711	בית חינוך עיוורים ירושלים	355 (אקסטרני)	2,024
1711	בית חינוך עיוורים ירושלים	352 (אינטרני)	3,374
1735	קרן אור אינק. ירושלים	367 (אינטרני)	8,918
1735	קרן אור אינק. ירושלים	366 (אקסטרני)	2,929
1771	בית השלום לעיוורים		
	נשים, שועפט	350	512
001978	מגדל אור	3101	3,105
0880	המרכז לקידום העיוור, צפת	366	2,929

7. גני ילדים / מעונות שיקומיים

סמל המעון	שם המעון	קבוצת תעריף	סכום בש"ח
363018	גן אלי"ע +3 (פתח תקוה)	3401	856
363018	זכאי החוק (פתח תקוה)	3405	3,932
202129	גן אלי"ע +3	3401	856
	1-3	3403	2,844
	0-1	3404	831

3,932	3405	זכאי החוק 1-3 (ירושלים)	202136
831	3404	לא זכאי החוק 0-1 (ירושלים)	201235
3,932	3405	זכאי החוק 1-3 (באר שבע)	202134
831	3404	לא זכאי החוק 0-1 (באר שבע)	200476
		מעון יום שיקומי -	
3,932	3409	שלא במסגרת החוק	

8. בתי תלמיד

סכום בש"ח	קבוצת תעריף	שם מסגרת	סמל מסגרת
361	3602	באר שבע	202447
361	3602	אילת	201762
361	3602	שפרעם	201775
361	3602	עוספיה	201779
361	3602	פתח תקוה - עמישב	201780
361	3602	אשדוד	201784
361	3602	רמת גן	201934
361	3602	אום אל פחם	201935
361	3602	נתניה	201941
361	3602	מגידו	201943
361	3602	קרית ביאליק	201991
361	3602	ירושלים - וריאטי	202261
361	3602	נצרת	202280
361	3602	תל אביב	202037
361	3602	בית חינוך עיוורים	202454
361	3602	שגב שלום	202353
361	3602	רחובות	202282

9. הדרכה שיקומית

142 ש"ח	3501	המדור להדרכה שיקומית	461010
		אוריינות מחשבים לעיוורים -	
150 ש"ח	3408	מרכז לעיוור - תעריף יומי	

10. כלב נחייה לאדם עיוור

שם המסגרת	הסכום בש"ח	המטרה
המרכז הישראלי לכלבי נחייה (בית עובד)	10,000	הדרכת העיוור ומתן הכלב
העיניים המנחות לעיוור בישראל (קיבוץ סאסא)	10,000	הדרכת העיוור ומתן הכלב
אגודת העיוורים הנעזרים בכלבי נחייה	375	דמי אחזקה חודשיים

11. מכונים לשיקום ראייה ירודה

שירותי המכון לראייה ירודה:

באר שבע, הרצליה, ירושלים, ומגדל אור -

שירות מלא 400 ש"ח

שירות חלקי 160 ש"ח

השתתפות הלקוח 120 ש"ח

12. זכאות לתעודת עיוור/לקוי ראייה (תחולה מ-1.2.2007)

הפעולה	המבצע	הסכום בש"ח
בדיקה רפואית כוללת	רופא אימון מחוזי	193
אימות מסמכים	רופא אימון מחוזי	32
דיון בועדת ערערים	רופאי ועדת ערערים	350

השתתפות הלקוח

א. אגרת חידוש תעודת עיוור בגין אובדן או השחתה 63
(מחושב לפי 0.3 נקודות זיכוי)

13. ילדים/סטודנטים

א. השתתפות השירות בפעילות בקייטנה בחופש הגדול 275

14. דמי ליווי

גובה דמי הליווי בש"ח
(מ-1.1.2008)

הסטטוס

841 ש"ח

עובד

421 ש"ח

אינו עובד

עיוור שאינו עובד ואינו מקבל

631 ש"ח

שירותים מיוחדים

421 ש"ח

עיוור זקן

15. נופש לעיוורים

סכום בש"ח	קבוצת תעריף	שם המסגרת	סמל המסגרת
441	2901	המרכז לעיוור בישראל	363020
220	2902		
284	5001	קרן אור - נופשון	200446

16. עניינים אחרים

303.00

3.97

א. מענק נישואין

ב. עלות "שכר קבוע" לשעת עבודה

נחום איצקוביץ
המנהל הכללי

משרד הרווחה
והשירותים החברתיים

חוזר המנהל הכללי

ס"ח 184
ניסן תשס"ח
אפריל 2008

אתרנו באינטרנט: www.molsa.gov.il

ממשל זמין: www.gov.il